

Brüssel, 15.12.2020
COM(2020) 842 final

2020/0374 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

konkurentsile avatud ja õiglaste turgude kohta digisektoris (digiturgude õigusakt)

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2020) 437 final} - {SWD(2020) 363 final} - {SWD(2020) 364 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Digiteenused on pakkunud kasutajatele olulisi uuenduslikke kasulikke lahendusi ning aidanud kaasa siseturu toimimisele, avades uusi äri võimalusi ja hõlbustades piiriülest kaubandust. Tänapäeval puudutavad need digiteenused suurt hulka igapäevategevusi, hõlmates muu hulgas internetipõhiseid vahendusteenuseid, nagu internetipõhised kauplemiskohad, internetipõhised suhtlusvõrguteenused, internetipõhised otsingumootorid, operatsioonisüsteemid või tarkvararakenduste poed. Need suurendavad tarbijate valikuvõimalusi, parandavad tööstuse tõhusust ja konkurentsivõimet ning võivad suurendada kodanike osalust ühiskonnaelus. Euroopa digimajanduses tegutseb üle 10 000 digiplatvormi, millest enamik on VKEd, kuid suurim osa loodud koguväärtusest läheb väikese arvu suurte digiplatvormide arvele.

Esile on kerkinud suured platvormid, mis lõikavad kasu sektorile iseloomulikest omadustest, näiteks tugev võrgumõju, mis on sageli lõimitud nende platvormi ökosüsteemidesse, ning need platvormid kujutavad endast tänapäeva digimajanduse peamisi struktuuriosi, vahendades enamikku lõpp- ja ärikasutajate vahelisi tehinguid. Paljud neist ettevõtjatest jälgivad põhjalikult lõppkasutajate käitumist ja teevad nende profiilianalüüsi.¹ Mõni suur platvorm toimib üha enam justkui värav või väravavalvur äri- ja lõppkasutajate vahel. Neil on kindel ja püsiv positsioon, mis tuleneb sageli sellest, et nad on loonud oma põhiplatvormiteenuste ümber konglomeraatökosüsteemi, mis tugevdab kujunenud sisenemistõkkeid.

Sellisenä mõjutavad ja kontrollivad need nn väravavalvurid oluliselt juurdepääsu digiturgudele ning neil on seal kindel positsioon, mille tulemusena sõltuvad paljud ärikasutajad neist märkimisväärselt, põhjustades teatavatel juhtudel ärikasutajate ebaõiglast kohtlemist. Samuti avaldab see negatiivset mõju asjaomaste põhiplatvormiteenuste konkurentsitingimustele. Pelgalt liikmesriikide seadusandlike algatustega ei saa neid negatiivseid mõjusid täielikult vältida. Kui ELi tasandil meetmeid ei võeta, võivad need viia siseturu killustumiseni.

Ebaausad äritavad ja puudulikud konkurentsitingimused põhjustavad digisektori ebatõhusust, mille tulemuseks on kõrgemad hinnad, kehvem kvaliteet, piiratum võimalusevalik ja innovatsiooni pidurdumine, mis toob Euroopa tarbijatele kahju. Nende probleemide lahendamine on äärmiselt oluline, võttes arvesse digimajanduse suurust (2019. aastal oli see hinnanguliselt 4,5–15,5 % ülemaailmsest SKPst ja valitseb kasvutrend), digiplatvormide tähtsat rolli digiturgul ning sellega seonduvaid sotsiaalseid ja majanduslikke mõjusid².

Kuigi mõnda neist digisektorile ja põhiplatvormiteenustele omastest nähtustest võib teataval määral täheldada ka teiste sektorite ja turgude puhul, piirdub ettepaneku kohaldamisala **digisektoriga**, kuna selle probleemid on siseturu kontekstis kõige pakilisemad.

¹ Selline lõppkasutajate jälgimine ja nende profiili analüüsimine internetis ei ole iseenesest tingimata probleem, kuid oluline on tagada, et seda tehakse kontrollitud ja läbipaistval viisil, järgides privaatsus-, andmekaitse- ja tarbijakaitsepõhimõtteid.

² Näiteks rõhutas nõukogu oma järeldustes, milles käsitletakse Euroopa sisu tugevdamist digimajanduses ning vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmist, kui tähtis on tagada võrdsed tingimused, mis toetavad selliseid põhiväärtusi nagu kultuuriline ja meedia mitmekesisus.

Vähene konkurents ja ebaausad äritavad on digisektori teatavate digiteenuste puhul valdavamad ja silmatorkavamad kui teiste puhul. Need probleemid esinevad eelkõige laialt levinud ja laialdaselt kasutatavate digiteenuste ja -taristute puhul, mis on enamasti otsene vahenduslülü äri- ja lõppkasutajate vahel. ELi konkurentsieeskirjade jõustamise kogemus, ekspertide arvukad aruanded ja uuringud ning avaliku konsultatsiooni tulemused näitavad, et mitmeid digiteenuseid iseloomustab järgmine: i) väga kontsentreeritud mitmepoolsed platvormiteenused, mille puhul tavaliselt kehtestab/kehtestavad kaubandustingimused märkimisväärse autonoomiaga vaid üks digiplatvorm või vaid üksikud digiplatvormid; ii) mõni suur digiplatvorm toimib ärikasutajatele justkui väravana klientideni jõudmiseks (ja vastupidi); iii) nende suurte digiplatvormide nn väravavalvurivõimu kuritarvitatakse sageli, koheldes ebaõiglaselt majanduslikult sõltuvaid ärikasutajaid ja kliente³. Ettepaneku kohaldamisala piiratakse seega veelgi, hõlmates sellega **põhiplatvormiteenused**, mille puhul tuvastatud probleemid on kõige valdavamad ja silmatorkavamad ning kus on piiratud arv suuri digiplatvorme, mis toimivad justkui väravavalvurid (sisule juurdepääsu kontrollijad) äri- ja lõppkasutajate vahel ning millega kaasneb või võib kaasneda asjaomaste teenuste ja turgude ning nendega seotud turgude nõrk konkurents. Need põhiplatvormiteenused hõlmavad järgmist: i) **internetipõhised vahendusteenused** (sh kauplemiskohad, rakendusepoed ja internetipõhised vahendusteenused muudes sektorites, nagu liikuvus, transport ja energia); ii) **internetipõhised otsingumootorid**; iii) **sotsiaalvõrguteenused**; iv) **videojagamisplatvormide teenused**; v) **numbrivaba isikutevahelise elektroonilise side teenused**; vi) **operatsioonisüsteemid**; vii) **pilveteenused** ja viii) **reklaamiteenused**, sealhulgas reklaamivõrgu- ja -börsiteenused ning muud reklaamivahenduse teenused, kui need on seotud ühe või mitme eespool nimetatud põhiplatvormiteenusega.

Asjaolu, et digiteenus kvalifitseerub põhiplatvormiteenuseks, ei tähenda automaatselt ebaausate äritavade ja konkurentsi probleeme, kuna neid ei esine kõigi põhiplatvormiteenuse osutajate puhul. Need probleemid paistavad olevat eriti teravad eelkõige siis, kui põhiplatvormiteenust käitab sisule juurdepääsu kontrollija. Põhiplatvormiteenuse **osutajaid** võib käsitada **sisule juurdepääsu kontrollijatena** järgmistel juhtudel: i) **tal on oluline mõju siseturule**, ii) **ta käitab üht või mitut olulist kliendiväravat** ning iii) **tal on või eeldatavasti on tema tegevusalal kindel ja püsiv positsioon**.

Sellise sisule juurdepääsu kontrollija staatuse saab määrata kas selgelt piiritletud ja asjakohaste kvantitatiivsete näitajate alusel, mis võivad toimida kui ümberlõkatavad eeldused kindlate teenuseosutajate sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramisel, või turu-uuringul põhineva juhtumipõhise kvalitatiivse hindamise alusel.

Sisule juurdepääsu kontrollijatega seotud tuvastatud probleeme ei käsitleta (või ei käsitleta tõhusalt) praegu kehtivates ELi õigusaktides ega liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides. Kuigi mitmes liikmesriigis on tehtud või kaalutakse teha seadusandlikke algatusi, ei ole need probleemide lahendamiseks piisavad. Selliste algatuste kohaldamisala piirdub riigi territooriumiga, kuid sisule juurdepääsu kontrollijad tegutsevad tavaliselt piiriüleselt, sageli ka üleilmsel tasandil, ja rakendavad oma ärimudeleid tihtipeale kogu maailmas. Kui ELi tasandil meetmeid ei võeta, võivad olemasolevad ja menetluses olevad riiklikud õigusaktid suurendada platvormiruumi regulatiivset killustatust.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on seega võimaldada platvormidel **oma potentsiaali täiel määral kasutada**, lahendades ELi tasandil ebaausate äritavade ja nõrga konkurentsi

³ Täiendavad üksikasjad on esitatud mõjuhinna punktis 5.2.1.

probleemi, et nii lõpp- kui ka ärikasutajad **saaksid kasu kõigist platvormimajanduse** ja laiemalt kogu digimajanduse eelistest, mida pakub avatud konkurentsi ja õiglaste tingimustega turukeskkond.

Vajadust käsitleda neid digimajanduse probleeme rõhutati komisjoni teatises „Euroopa digituleviku kujundamine“,⁴ milles leiti, et „*ühtse turu loogikast tulenevalt võib vaja olla täiendavaid norme, et tagada turgude avatus konkurentsile, õiglus ja innovatsioon ning turule sisenemise võimalused, samuti avalikud huvid, mis lähevad kaugemale konkurentsiga seotud või majanduslikest kaalutlustest*“. Selles kinnitati ka, et „komisjon uurib (...) täiendavalt eelneva reguleerimise võimalusi, millega tagatakse, et turud, kus tegutsevad märkimisväärse võrgumõjuga suured platvormid (väravavalvurid), oleksid ka edaspidi innovaatorite, ettevõtete ja uute turuletulijate jaoks õiglased ja konkurentsile avatud“.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek tugineb kehtivale P2B-määrusele (mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist internetipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks)⁵ ega lähe sellega vastuollu. Käesolevas ettepanekus kasutatavad mõisted on kooskõlas kõnealuse määruse mõistetega, eelkõige internetipõhiste vahendusteenuste ja internetipõhiste otsingumootorite määratlusega. Lisaks P2B-määruses kehtestatud läbipaistvuse ja õigluse lähtetaseme eeskirjadele, mida kohaldatakse kõigi digiplatvormide suhtes (olenemata nende suurusest või positsioonist), kehtestatakse käesoleva ettepaneku kohaselt selgelt määratletud kohustused väga piiratud arvule piiriüleste põhiplatvormiteenuste pakkujatele, kes toimivad ärikasutajate jaoks kui olulised väravad, mis võimaldavad jõuda lõppkasutajateni. Ühtlasi võib komisjon nende kohustuste jõustamisel saada kasu läbipaistvusest, mille internetipõhiste vahendusteenuste ja otsingumootorite pakkujad peavad P2B-määruse kohaselt tagama seoses tavade, mis võivad olla kohustuste kogumi alusel ebaseaduslikud, kui nendega on seotud sisule juurdepääsu kontrollijad.

Ettepanek on täielikult kooskõlas digiteenuste õigusakti ettepanekuga. Digiteenuste õigusakt on horisontaalne algatus, mis keskendub sellistele teemadele nagu digivahendajate vastutus kolmandate isikute sisu eest, kasutajate turvalisus internetis ja eri hoolsuskohustuste kehtestamine infoühiskonna teenuste eri pakkujatele olenevalt nende teenustega kaasnevate ühiskondlike riskide iseloomust. Digiturgude õigusakt käsitleb seevastu majanduslikku tasakaalustamatust, sisule juurdepääsu kontrollijate ebaausaid äritavasid ja nende negatiivseid tagajärgi, näiteks nõrka konkurentsi platvormiturgudel.

- **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas komisjoni digistrateegiaga, kuna see aitab tagada õiglase ja konkurentsivõimelise digimajanduse, mis on üks kolmest teatises „Euroopa digituleviku kujundamine“ välja toodud poliitikasuuna tugisambast ja põhieesmärkidest. See näeb ette sidusa, tõhusa ja proportsionaalse raamistiku, et lahendada digimajanduse probleeme, mida praegu ei saa kas üldse või tõhusalt lahendada.

Ettepaneku kohaselt täiendatakse kehtivaid ELi (ja liikmesriikide) konkurentsieeskirju. Selles käsitletakse sisule juurdepääsu kontrollijate ebaausaid äritavasid, mis jäävad kehtivast ELi

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist internetipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (EMPd kohaldatav tekst), ELT L 186, 11.7.2019, lk 57.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist internetipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (EMPd kohaldatav tekst), ELT L 186, 11.7.2019, lk 57.

konkurentsieeskirjade kohaldamisalast välja või millega seotud probleeme ei saa nende eeskirjadega sama tõhusalt lahendada, võttes arvesse, et konkurentsioiguse jõustamine puudutab vaid kindlaid turge, võimaldab sekkuda alles pärast piirava või kuritarvitusliku tegevuse toimumist ning näeb ette rikkumise kindlakstegemise menetlused, mis on aeganõudvad. Käesoleva ettepaneku kohaselt minimeeritakse ebaausate tavade kahjulikku struktuurilist mõju ennetavalt, piiramata ELi ja riiklike konkurentsieeskirjade alusel tagantjärele sekkumise võimalust.

Ettepanek on kooskõlas muude ELi õigusaktidega, sealhulgas ELi põhiõiguste hartaga, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga, isikuandmete kaitse üldmäärusega⁶ ja ELi tarbijakaitset käsitleva õigustikuga.

Ettepanekuga täiendatakse andmekaitseseadusi. Tarbija põhjaliku profiilianalüüsiga seotud läbipaistvuskohustused aitavad kaasa isikuandmete kaitse üldmääruse jõustamisele ning kohustuslik andmete kombineerimise keelamise võimaluse tagamine põhiplatvormiteenuste puhul suurendab isikuandmete kaitse üldmääruse kohast kaitsetaset. Ettepanekus selgitatakse, et sisule juurdepääsu kontrollijate ülesanne on tagada, et käesolevas määruses sätestatud kohustused täidetakse täielikus kooskõlas muude ELi õigusaktidega, nagu isikuandmete kaitse, eraelu puutumatuse kaitse või tarbijakaitse alased õigusaktid.

Ettepanek on kooskõlas ka kindlate sektorite sihipärase ja kohandatud eelreguleerimise põhimõtetega, sealhulgas elektroonilise side teenuste või lühikeseks müügi suhtes kohaldatavate eeskirjadega, ning tehtud algatustega, mille eesmärk on võidelda kahjulike kaubandustavadega internetist väljaspool.⁷

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Liikmesriigid kohaldavad või plaanivad kohaldada eri siseriiklikke eeskirju, lahendamaks probleeme seoses sellega, et ärikasutajad sõltuvad oluliselt sisule juurdepääsu kontrollijate tagatavatest põhiplatvormiteenustest, mistõttu kohtlevad kõnealused kontrollijad ärikasutajaid ebaõiglaselt. Selline olukord tekitab regulatiivset killustatust, kuna sisule juurdepääsu kontrollijatega tekkivate sõltuvussuhete ebaõiglust ja konkurentsiküsimust käsitlevad (eriti sekkumise eeltingimusi ja selle ulatust puudutavad) eeskirjad lahknevad, ning suurendab nõuetele vastavuse tagamise kulusid siseturul tegutsevate ettevõtjate jaoks. Kui ELi tasandil meetmeid ei võeta, süvenevad probleemid veelgi, kuna mitmes liikmesriigis võetakse vastu uusi algatusi, samas kui teistes liikmesriikides ei tegeleta sisule juurdepääsu kontrollijate põhiplatvormiteenustega seotud ebaõigluse ega väheste konkurentsiprobleemiga üldse. Võttes arvesse, et sisule juurdepääsu kontrollijate pakutavad põhiplatvormiteenused on oma olemuselt piiriülesed, kahjustab regulatiivne killustatus märkimisväärselt digiteenuste ühtse

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 95/46/EÜ (isikuandmete kaitse üldmäärus) (EMPs kohaldatav tekst), ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁷ Vt näiteks [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv \(EL\) 2019/633, mis käsitleb põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid](#). EL võttis kõnealuse õigusakti vastu, et parandada põllumajandustootjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate positsiooni põllumajanduslike toiduainete tarneahelas. Sellega keelatakse teatavad ebaõiglased kaubandustavad nõrgemate tarnijate ja tugevamate ostjate vahelistes kaubandussuhetes. See keelab muu hulgas järgmise: hilinevad maksed kiiresti riknevate toiduainete eest, tellimuste tühistamine viimasel hetkel, lepingute ühepoolne muutmine, kirjaliku lepingu sõlmimisest keeldumine, müümata või raiskuläinud toodete tagastamine või ostjale turustamise eest maksimine.

туру toimimist ja digiturgude toimimist laiemalt. Seega on ühtlustamine ELi tasandil vajalik ja käesoleva algatuse asjakohane õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114.

- **Subsidiaarsus**

Liikmesriigid üksi ei suuda ettepaneku eesmärgke saavutada, sest probleemid on piiriülesed ega piirdu üksikute liikmesriikide või liikmesriikide rühmadega. Digisektor kui selline ja eriti sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavad või pakutavad põhiplatvormiteenused on oma olemuselt piiriülesed, mida tõendab piiriülese kaubanduse maht ja tuleviku kasvupotentsiaal, mida näitab digiplatvormide vahendatud piiriülese kaubanduse struktuur ja maht. Pääaegu 24 % kogu Euroopa e-kaubandusest on piiriülene.

Digituru ettevõtjad tegutsevad tavaliselt mitmes liikmesriigis, kui mitte kogu ELis, ja see kehtib tänapäeval eriti selliste teenuste kohta nagu internetipõhine reklaam, internetipõhised suhtlusvõrgud, internetipõhised kauplemiskohad, pilvandmetöötlusteenused, internetipõhised otsinguteenused, videojagamisplatvormid, numbrivaba isikutevahelise side teenused või operatsioonisüsteemid. Seega on tuvastatud probleemid liidule olulised, kuna need esinevad piiriüleselt ja mõjutavad mitut liikmesriiki, mitte ei piirdu kindla liikmesriigi territooriumiga.⁸ Iseäranis kehtib see sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate või pakutavate põhiplatvormiteenuste kohta.

Ka need liikmesriigid, kes ei ole veel vastu võtnud õigusakte, mis käsitlevad sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate või pakutavate põhiplatvormiteenuste ebaõiglust ja vähest konkurentsi, kaaluvad üha tõsisemalt vastavate riiklike meetmete kehtestamist. Lisaks sellele, et ELi liikmesriikide õigusaktid ei ole piisavalt tõhusad, võivad need suurendada killustatust ja nõuete täitmisega seotud kulusid suurte turuosaliste ja ärikasutajate jaoks, kes neist sõltuvad. Samal ajal mõjutab selline olukord negatiivselt ka idufirmasid ja väikeettevõtjaid, kuna takistab nende kasvu ja piiriülesest laienemist, mis võimaldaks jõuda uutele turgudele, pakkuda paremaid ja mitmekesisemaid tooteid konkurentsivõimelisemate hindadega ning kasvada piisavalt suureks, et pakkuda konkurentsi digisektori väljakujunenud ettevõtjatele. Kui sisule juurdepääsu kontrollijate käitatavate põhiplatvormiteenuste ebaõiglaste tavade küsimust käsitletak liidu tasandil, parandataks siseturu toimimist selgete käitumiseeskirjadega, mis tagavad kõigile sidusrühmadele õigusliku selguse, ning kogu ELi hõlmava sekkumisraamistikuga, mis võimaldab lahendada kahjulike tavade probleeme õigel ajal ja tõhusalt. Üks sisule juurdepääsu kontrollija määramise tingimusi on see, et põhiplatvormiteenuste osutajal on märkimisväärne mõju siseturule.

- **Proportsionaalsus**

Ettepaneku eesmärk on aidata kaasa digiteenuste ühtse turu nõuetekohasele toimimisele, tagades, et kõigil liidu turgudel, kus tegutsevad sisule juurdepääsu kontrollijad, valitseks õiglane ja avatud konkurents. See peaks soodustama innovatsiooni, digitoodete ja -teenuste head kvaliteeti, õiglasi ja konkurentsivõimelisi hindu ning digisektori kasutajate valikuvabadust.

Selles kontekstis keskendutakse ettepanekus üksnes nendele digiteenustele, mida äri- ja lõppkasutajad kõige rohkem kasutavad („põhiplatvormiteenused“) ning mille puhul

⁸ Komisjoni avaliku konsultatsiooni raames antud kodanike ja sidusrühmade vastuste ning komisjoni küsimustikule antud liikmesriikide konkurentsiasutuste tagasiside järgi paistavad turutõrked olevat laialt levinud üle liidu, eriti piiriülest laadi digiturgudel. Vt [sidusrühmadega uue konkurentsivahendi üle peetud konsultatsiooni kokkuvõtet](#) ja [konkurentsivahendi mõju hindamisega seoses antud liikmesriikide konkurentsiasutuste vastuste kokkuvõtet](#). Kuigi vastajad märkisid, et turutõrkeid võib esineda kõigis tööstussektorites, rõhutas osa vastajaid, et need on eriti ilmsed digivaldkonnas. Vt ka mõjuhindangu lisa 5.4.

praegustel tingimustel on sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglaste tavade ja vähese konkurentsi probleem siseturu seisukohast kõige ilmsem ja pakilisem. Kohaldamisalasse jäävad põhiplatvormiteenused, mille puhul on kindlad tõendid järgmise kohta: i) suur turukontsentratsioon, mis tähendab, et tavaliselt kehtestab üks suur internetiplatvorm või mõni üksik suur internetiplatvorm kaubandustingimused märkimisväärse autonoomiaga, sõltumata nende (potentsiaalsetest) konkurentidest, klientidest või tarbijatest; ii) sõltuvus mõnest suurest internetiplatvormist, mis toimivad kui väravad, mille kaudu jõuab ärikasutaja oma klientideni ja saab nendega suhelda (kontrollivad juurdepääsu); iii) põhiplatvormiteenuse osutajad kuritarvitavad sageli oma võimu, koheldes majanduslikult sõltuvaid ärikasutajaid ja kliente ebaõiglaselt.

Seega kohaldatakse ettepanekut ainult nende teenuseosutajate suhtes, kes vastavad eelnimetatud selgelt määratletud kriteeriumidele, mille alusel sisule juurdepääsu kontrollijaid kindlaks määratakse. Kvantitatiivsete künniste kasutamist (ümberlõkatava eelduse alusena) täiendab ettepanekus täpsustatud kvalitatiivsete kriteeriumide kasutamine. See võimaldab komisjonil määrata sisule juurdepääsu kontrollijateks põhiplatvormiteenuste osutajad, kellega seotud turu õigluse ja konkurentsi kahjustamise riskid on samaväärsed või sarnased, ning tagab seejuures, et kohustusi kohaldatakse ainult asjaomaste põhiplatvormiteenuste osutajate suhtes.

Ettepanekuga ettenähtava kohustuste kogumi kohaldamisala on piiratud tavadega, i) mis on iseäranis ebaõiglased või kahjulikud, ii) mida saab selgelt ja ühemõtteliselt määratleda, et tagada sisule juurdepääsu kontrollijate ja teiste huvitatud isikute jaoks vajalik õiguskindlus, ning iii) millega seoses on piisavalt kogemusi. Ettepanekuga nähakse ette võimalus kohaldada teatavaid kohustusi kohandatud moel, lähtuvalt komisjoni ja asjaomaste sisule juurdepääsu kontrollijate vahelisest dialoogist. Lisaks võimaldab see paindlikult hõlmata kohaldamisalasse täiendavaid tavaid, mis on põhjaliku turu-uuringu tulemuste järgi sarnaselt ebaõiglased või ohustavad samaväärselt õiglust või avatud konkurentsi. Sellise mehhanismiga välditakse ülereguleerimist ja ühtlasi ennetatakse puudulikku sekkumist seoses samade sisule juurdepääsu kontrollijate sarnaste tavadega, arvestades, et tavad võivad ajaga muutuda.

Kavandatud meetmed on proportsionaalsed, kuna nende eesmärkide saavutamiseks pannakse koormus sihipäraselt üksnes asjakohastele digisektori ettevõtjatele. Ettepaneku järgi on vajalik, et uurimise all olevad ettevõtjad teeksid koostööd, kuid sellega kaasnevad halduskulud oleksid proportsionaalsed ega tekitaks tõenäoliselt märkimisväärsed lisakulud, kui võtta arvesse juba olemasolevaid regulatiivseid struktuure, mis põhinevad muudel ELi õigusaktidel (nt ELi ühinemismäärus; tarbijakaitsealase koostöö määrus). Mis puutub turu juurdepääsu kontrollijate nõuete täitmisega seotud kuludesse, siis need oleksid mõistlikud, kuna need asendaksid oluliselt need suured kulud, mida suured põhiplatvormiteenuste osutajad kannaksid eri liikmesriikides järk-järgult kehtestatavate (või tõenäoliselt kehtestatavate) eri regulatiivsete meetmetega seotud nõuete järgimise korral. Kõnealused kulud tulenevad vajadusest tagada mõned täiendavad vastavuskontrolli spetsialistid, kes kontrolliksid, kas ettevõtja eeskirjad vastavad uutele eeskirjadele, ning mõned töötajad, kes suhtleksid komisjoniga ja vastaksid teabetaotlustele⁹.

- **Vahendi valik**

Tuvastatud probleeme saab tõhusalt lahendada üksnes õigusaktiga. Lisaks eelistatakse määrust, kuna see on otseselt liikmesriikidele kohaldatav, kehtestab eraõiguslikele isikutele samal tasemel õigused ja kohustused ning võimaldab eeskirju ühtselt ja tõhusalt kohaldada oma olemuselt piiriülese internetipõhise kaubanduse vahendamise suhtes

⁹ Täiendav analüüs: vt mõjuhindangu punkt 6.6.1.

digiplatvormimajanduses. See on kõige sobivam vahend, et lahendada tuvastatud õigluse ja konkurentsiga seotud probleeme ning vältida ühtse turu killustumist sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate või pakutavate põhiplatvormiteenuste valdkonnas.

3. SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Komisjon on konsulteerinud laialdaselt mitmesugustes digiplatvormidega seotud küsimustes, arutades muu hulgas sisule juurdepääsu kontrollijate rollis olevate väga suurte digiplatvormide majanduslikku mõju.

Esiteks korraldas komisjon ajavahemikus 2. juunist kuni 8. septembrini 2020 kaks eraldi avalikku konsultatsiooni seoses kahe eraldiseisva esialgse mõjuhinnanguga järgmise kohta: i) digiteenuste õigusakti käsitlev pakett: eelreguleerimisvahend olulise võrgumõjuga väga suurte digiplatvormide jaoks, kes tegutsevad Euroopa Liidu siseturul sisule juurdepääsu kontrollijatena;¹⁰ ja ii) uus konkurentsivahend¹¹.

Teiseks konsulteeris komisjon sidusrühmadega käesoleva ettepaneku algatust toetava veebiplatvormimajanduse vaatlusrühma¹² vahearuannete teemal¹³.

Kolmandaks ammutati Teadusuuringute Ühiskeskuse korraldatud seminaride¹⁴, konverentside¹⁵ ja teadusuuringute kaudu teavet, mis aitas probleemi määratleda ning määrata kindlaks esialgsed poliitikavariandid. Lisaks kasutatud konsulteerimisvahenditele korraldasid komisjoni talitused avalike konsultatsioonide raames ja esialgsete mõjuhinnangute tagasisideperioodil sidusrühmadega ka kahepoolseid kohtumisi.

Poliitikavariantide väljatöötamisele aitas kaasa ka liikmesriikidega peetud struktureeritud dialoog, mis toimus eelkõige e-kaubanduse eksperdirühma ning kahe- ja mitmepoolse teabevahetuse ja konverentside kaudu.

Üldiselt avaldasid avalikes konsultatsioonides osalejad tugevat toetust sekkumisele, mille eesmärk on võidelda sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglaste kaubandustavade vastu. Täpsemalt nõustus enamik avalikel konsultatsioonidel kaasaraäakinutest ja liikmesriikide konkurentsiasutustele saadetud eraldi küsimustikule vastanutest sellega, et turul võib täheldada struktuurilisi probleeme, mida ei saa kehtivate konkurentsieeskirjade alusel lahendada; samamoodi arvas enamik, et komisjonil peaks olema võimalik sekkuda turgudel, kus tegutsevad sisule juurdepääsu kontrollijad. Seda seisukohta väljendasid suurem osa ettevõtjaid ja nende ühendusi, kõik kodanikuühiskonna organisatsioonid (sealhulgas

¹⁰ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12418-Digital-Services-Act-package-ex-ante-regulatory-instrument-of-very-large-online-platforms-acting-as-gatekeepers> ja <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12416-New-competition-tool>.

¹¹ Nende konsultatsioonide tulemuste üksikasjalik ülevaade on esitatud mõjuhinnangu 2. lisas.

¹² <https://platformobservatory.eu/>.

¹³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-expert-group-publishes-progress-reports-online-platform-economy>.

¹⁴ Veebiplatvormimajanduse vaatlusrühma turuvõimu ja internetireklaami teemaline seminar, 29. jaanuar 2020; 28. juulil 2020 ja 10. septembril 2020 moodustasid ICF, WIK-Consult GmbH, Cullen International ja CEPS kõrgetasemelised eksperdirühmad, et aidata komisjonil koostada mõjuhinnangut, mis käsitleb sisule juurdepääsu kontrollijate rollis olevaid märkimisväärse võrgumõjuga platvorme.

¹⁵ Näiteks konverents „Shaping competition policy in the era of digitisation“: <https://ec.europa.eu/competition/scp19/>.

valitsusvälised organisatsioonid ja ametiühingud) ning kõik avaliku sektori asutused¹⁶. Ka tarbijaorganisatsioonid, nagu Euroopa Tarbijaliitude Amet, on selgelt juhtinud tähelepanu digiplatvormide ja -turgudega seotud kindlatele probleemidele¹⁷. Viidatud vastajad leidsid, et neid probleeme lahendav sekkumine looks õigetest alustel innovatsiooni stimuleeriv ning aitaks suurendada tarbijate valikuvõimalusi, sillutades teed uutele platvormidele ning uuenduslikele ja eraelu puutumatust toetavatele teenustele.

Digiplatvormide arvamused jagunesid selles küsimuses kaheks. Enamik suuri digiplatvorme ja neid esindavaid ühendusi seadis kahtluse alla vajaduse sisule juurdepääsu kontrollijate tegevust reguleeriva uue vahendi järele. Paljud väikese ja keskmise suurusega platvormide esindajad, eelkõige need, kes on suurte veebiplatvormide ärikasutajad, avaldasid aga sisule juurdepääsu kontrollijate tegevust reguleerivale uuele vahendile toetust.

Kahtlust väljendanud osalised viitasid asjaolule, et sisule juurdepääsu kontrollija mõiste on liiga lai ja et seda tuleks määratleda hoopis juhtumipõhiselt; samuti osutati asjaolule, et komisjon võib juba sekkuda, kui sisule juurdepääsu kontrollija tegevus on vastuolus ELi toimimise lepingu artikliga 102. Komisjon leidis siiski, et ELi toimimise lepingu artiklist 102 ei piisa, et kõik sisule juurdepääsu kontrollijatega seotud probleemid lahendada, kuna kõnealused kontrollijad ei pruugi tingimata olla turgu valitsevad ettevõtjad ning ELi toimimise lepingu artikkel 102 ei pruugi nende tegevust hõlmata, kui mõju konkurentsile asjaomastel turgudel ei saa selgelt tõendada. Lisaks ei võimalda ELi toimimise lepingu artikkel 102 sekkuda alati piisavalt kiiresti, et lahendada need tavade seotud pakilised probleemid õigel ajal ja seega tõhusaimal moel.

Enamik vastajaid leidis ka seda, et platvormide eeskirjad peaksid hõlmama keeldusid ja kohustusi, mis on suunatud sisule juurdepääsu kontrollijatest platvormidele. Samuti arvasid nad, et parandusmeetmed võiksid oma olemuselt olla pigem menetluslikumad kui et kirjeldada teatavat tegutsemist. Enamik sidusrühmi arvas, et kavandatud probleemsete tegutsemistavade loetelu ehk nn must nimekiri peaks olema suunatud sisule juurdepääsu kontrollijate selgelt ebaõiglastele ja kahjulikele tavadele.

Sisule juurdepääsu kontrollija positsiooni kindlaksmääramise asjus läksid seisukohad lahku. Mõni platvorm leidis, et eri teenuste kaasamine ühe platvormi tegevusse räägib vähe platvormi tugevusest ja et sama kehtib varade ühest teenusevaldkonnast teise suunamise kohta. Tehti järgmised ettepanekud: sisule juurdepääsu kontrollijate kindlaksmääramisel tuleks tugineda ärimudelile; vastavad hinnangud tuleks korrapäraselt läbi vaadata; selline määramine peaks kehtima määratletud tegevuste kohta ja mõnda eeskirja tuleks kohaldada sektoripõhiselt.

Üldiselt juhtisid kõigi kategooriate sidusrühmad tähelepanu vajadusele tagada kõrge tasemel ühtlus ja õiguskindlus ning see, et sisule juurdepääsu kontrollijate kindlaksmääramiseks kasutatavad kriteeriumid oleksid läbipaistvad, objektiivsed ja kergesti mõõdetavad. Enamik kasutajaid viitas vajadusele kombineerida kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid kriteeriumeid omavahel.

Riiklikud asutused väljendasid sisule juurdepääsu kontrollijatele suunatud uuele reguleerimisvahendile toetust ja kinnitasid vajadust ELi tasandi lähenemisviisi järele, et

¹⁶ Et tutvuda eelreguleerimist käsitleva avatud avaliku konsultatsiooni [kokkuvõtte, sidusrühmadega uue konkurentsivahendi üle peetud konsultatsiooni](#) kokkuvõtte ja [konkurentsivahendi mõju hindamisega seoses antud liikmesriikide konkurentsiasutuste vastuste kokkuvõttega, vt mõjuhindangu 2. lisa](#).

¹⁷ Näiteks märgib Euroopa Tarbijaliitude Amet avatud avaliku konsultatsiooni raames antud vastuses, et digiturvade suurte turuosaliste tegevusega seotud probleemid nõuavad lisaks traditsioonilise konkurentsioiguse kohaldamisele uusi vahendeid, mis aitaks kaitsta tõhusalt ja õigel ajal tarbijate huve.

vältida regulatiivset killustatust. Samas rõhutasid nad, kui oluline on kaasata liikmesriikide valitsuste vastutavad esindajad ka eelnevasse õigusloomeprojekti.

Sisule juurdepääsu kontrollijatele suunatud uut reguleerimisvahendit toetasid tugevalt ka kodanikuühiskonna ja meediakirjastajate esindajad. Mõlemad väljendasid vajadust tagada turu piisav läbipaistvus, samuti teatavatasemeline meedia mitmekesisus ning tarbijate sõltumatus ja valikuvabadus.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Käesolev algatus tugineb mõju hindamise uuringule ja mitmele välisele tugiuuringule¹⁸. Lisaks korraldasid komisjon ja välised töövõtjad ajavahemikul 2018–2020 mitmeid avalikke konsultatsioone ning uuringuid ja ettekandeid. Veebiplatvormipõhise majanduse vaatlusrühm, kes tugines selle 15 akadeemilisest eksperdist koosnevale eksperdirühmale ning ulatuslikule tugiuuringule, esitas mitmeid aruandeid ja analüütilisi dokumente, mis aitasid probleeme määratleda. Teadusuuringute Ühiskeskuse asutusesisesed uuringud ja poliitika kujundamise tugi tagasid käesoleva algatuse aluseks oleva mõjuhinnangu täiendava teabe. Lisaks konsulteeriti liikmesriikidega internetipõhiste konsultatsioonide käigus ja saadud teavet võeti arvesse käesoleva algatuse eesmärgil korraldatud e-kaubanduse eksperdirühma kohtumisel. Samuti korraldas komisjon hulga konverentse, seminare ja kohtumisi akadeemiliste ekspertidega, kelle seisukohad on aidanud kaasa probleemi määratlemisele ning tõendite kogumise strateegiale. Õigusvahendit aitasid kujundada ka mitmed liikmesriikide seisukohavõtnud sisule juurdepääsu kontrollivate platvormide kohta ning arvukad aruanded ja uuringud väljaspool ELi asuvatelt riikidelt¹⁹.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku aluseks olevat mõjuhinnangut analüüsis komisjoni õiguskontrollikomitee, kes esitas 10. detsembril 2020 selle kohta positiivse arvamuse. Komitee arvamus, soovitusel ja selgitus selle kohta, kuidas neid soovitusi arvesse on võetud, on esitatud käesolevale ettepanekule lisatud komisjoni talituste töödokumendi 1. lisas. III lisas esitatakse ülevaade sellest, keda ja kuidas ettepanek mõjutaks.

Komisjon uuris eri poliitikavariante, mis võimaldaks saavutada käesoleva algatuse üldeesmärgi – tagada siseturu nõuetekohane toimimine, edendades tõhusat konkurentsi digiturudel, eelkõige avatud ja õiglast konkurentsi digiplatvormide turukeskkonnas.

Et lahendada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglasest tegevusest tulenevaid probleeme, kaaluti kolme peamist poliitikavarianti: **poliitikavariant 1 – eelnevalt kindlaks määratud kontrollijate nimekiri ja isejäostuvad kohustused; poliitikavariant 2 – kohustuste määramise ja ajakohastamise poolpaindlik raamistik, mis hõlmab osa kohustuste puhul regulatiivset dialoogi; poliitikavariant 3 – paindlik raamistik, mis põhineb üksnes kvalitatiivsetel kohaldamisala künnistel.** Kõik need variandid jätsid üksikasjalikumad kavandamisvalikud poliitiliseks kaalumiseks lahtiseks, näiteks rakendatavate kvantitatiivsete kohaldamisala künniste täpse taseme ja kombinatsiooni ning parandusmeetmete täpse kohaldamisala juhuks, kui määratud sisule juurdepääsu kontrollija ei täida süstemaatiliselt oma kohustusi.

¹⁸ Mõju hindamise tugiuuring (ICF); M. Motta ja M. Peitz (2020), [Intervention trigger and underlying theories of harm – Expert advice for the Impact Assessment of a New Competition Tool](#); G. S. Crawford, P. Rey, ja M. Schnitzer (2020), [An Economic Evaluation of the EC's Proposed "New Competition Tool"](#).

¹⁹ Kasutatud tõendite allikate kohta vt ka mõjuhinnangu I lisa punkt 5.

Kõik kavandatud poliitikavariandid nägid ette ELi tasandil kohaldamise, järelevalve ja jõustamise komisjoni kui pädeva reguleeriva asutuse kontrolli all. Võttes arvesse sihtrühma kuuluvate ettevõtjate üleeuroopalist ulatust, ei näi detsentraliseeritud jõustamismudel olevat mõeldav alternatiiv. Selle vastu räägib ka õigusliku killustatuse risk, mida püütakse käesoleva algatusega vähendada. Samuti ei oleks see proportsionaalne, kui võtta arvesse kavandatud raamistiku kohaldamisalasse jäävate sisule juurdepääsu kontrollijate väikest hulka. Eesmärgiga lõimida eksperditeadmused platvormimajandusse, nähakse algatusega siiski ette, et komisjon konsulteerib enne teatavate otsuste tegemist (nt nõuetele mittevastavus; trahvid) liikmesriikide esindajatest koosneva komiteega – digiturgude nõuandekomiteega.

Eelistatud poliitikavariant (**2. variant**) hõlmab järgmist: a) põhiplatvormiteenuste suletud loetelu; b) kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete kriteeriumide kombinatsioon, mille alusel määratakse põhiplatvormiteenuste osutaja sisule juurdepääsu kontrollijaks; c) otseselt kohaldatavad kohustused, sealhulgas teatavad sellised kohustused, mille tõhusat rakendamist võib hõlbustada regulatiivse dialoogiga; ja d) komisjoni võimalus ajakohastada vahendit seoses sisule juurdepääsu kontrollijate kohustustega turu-uuringu tulemuste alusel delegeeritud õigusaktidega, juhul kui tuvastatakse uued tavad, mis on võrdväärselt ebaõiglasel ja tõenäoliselt kahjustavad konkurentsi, ning muudatusettepanekutega muudel juhtudel. Turu-uuringute tulemused võivad ka osutada vajadusele muuta põhiplatvormiteenuste loetelu.

Leiti, et selle võimalusega on võimalik kõige tõhusamalt saavutada kõnealuse algatuse eesmärgid. Sellega nähakse ette õigeaegne sekkumine kõigi tuvastatud probleemsete tavade puhul ja samas võimaldatakse mõnel juhul pidada regulatiivset dialoogi määratud sisule juurdepääsu kontrollija kohaldatavate meetmete üle. Lisaks võimaldab see võidelda uute ebaõiglaste tavade vastu ja seeläbi tegeleda turutõrgetega dünaamiliselt muutuv digikeskkonnas. Seejuures nähakse ettepanekuga ette proportsionaalne kohustuste alamhulk selliste sisule juurdepääsu kontrollijate suhtes, kes tõenäoliselt saavutaksid lähitulevikus oma tegevuses kindla ja püsiva positsiooni, kuid kellel sel ajal veel sellist positsiooni pole. Selline kohustuste alamhulk on avatud turu kaitsmise ja edendamise seisukohast eriti asjakohane.

Eelistatud poliitikavariant suurendab konkurentsi põhiplatvormiteenuste turul ja ka digisektoris laiemalt ning see aitab ettevõtjatel ületada tõkkeid, mis tulenevad turutõrgetest või sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglastest äritavadest. See aitab turule tulla uutel alternatiivsetel platvormidel, mis võiksid pakkuda kvaliteetseid uuenduslikke tooteid ja teenuseid taskukohase hinnaga. Kui tagada õiglasemad ja võrdsemad tingimused kõigile digisektori osalejatele, saaksid nad platvormimajanduse kasvupotentsiaali paremini ära kasutada.

Eelduste järgi suurendab saadav kasu väiksemate ettevõtjate innovatsioonipotentsiaali ja parandab teenuste kvaliteeti, kasvatades nii tarbijate heaolu. Eelistatud poliitikavariandiga saavutatava põhiplatvormiteenuste turu suurema konkurentsiga võib kaasneda hinnanguliselt 13 miljardi euro suurune tarbijaülejäak, mis tähendab lähtestsenaariumiga võrreldes ligikaudu 6 % suurust kasvu²⁰.

Peamised kulud on kulud, mida sisule juurdepääsu kontrollijad kannavad uutest eeskirjadest tulenevate nõuete täitmise tõttu. Ettevõtjad, mis ei ole sisule juurdepääsu kontrollivad platvormid, võivad kanda teatavaid halduskulusid seoses teabenõuetega. Nimetatud halduskulud ei ole aga tõenäoliselt oluliselt suuremad nõuete täitmisega seotud kuludest, mida ettevõtjad muidu kannaksid seoses ELi konkurentsioiguse või eri riiklike erieeskirjade alusel esitatavate teabenõuetega.

²⁰ Vt mõjuhinna 3. lisa.

Poliitikavariantide mõju sidusrühmade eri kategooriate (sisule juurdepääsu kontrollijad, konkurendid, ärikasutajad, tarbijad, reguleerivad asutused) kaupa on üksikasjalikult selgitatud käesolevat algatust toetava mõjuhinnangu 3. lisas. Lisas hinnatakse ka iga kohustuse mõju mõjutatud sidusrühmade kategooriate kaupa. Hinnangud on võimaluste piires nii kvantitatiivsed kui ka kvalitatiivsed.

Mis puudutab algatuse mõju VKEdele, siis kuna nad suure tõenäosusega ei kvalifitseeru sisule juurdepääsu kontrollijaks ja kohustuste kogum neid seega ei hõlma, ei pane see algatus neile täiendavat koormust. Selle asemel võimaldaksid uued võrdseid võimalusi tagavad eeskirjad VKEdele (sh ärikasutajatel ja teistel põhiplatvormiteenuste osutajatel) kogu siseturu ulatuses kasvada tänu turule sisenemist ja laienemist takistavate oluliste tegurite kõrvaldamisele. Eelduste kohaselt suurendaksid kavandatud meetmed ka ärikasutajate jaoks platvormidevahelist konkurentsi. See peaks kaasa tooma konkurentsivõimelisema hinnaga kvaliteetsemad teenused ja suurema tootlikkuse. Ärikasutajad saaksid ka suurema kindlustunde internetimüügi suhtes, sest nad oleksid kaitstud ebaõiglaste tavade eest.

Ulatuslikumad jõustamisvahendid võimaldavad ettevõtjatel oma võimekust rakendada ja kasvada. Selle tulemuseks on majanduskasv, mis omakorda tähendab riigiasutustele suuremaid maksutululusid. Komisjoni koormus selle algatuse rakendamisel on majandusele tuleneva kasuga võrreldes väike (peamiselt olemasolevate töökohtade ümberpaigutamine). Riikide ametiasutustel tuleks kanda mõningaid väikseid halduskulusid.

Õiglasem ja tihedam konkurents digisektoris tooks kaasa suurema tootlikkuse, mis omakorda aitaks saavutada jõudsama majanduskasvu. Põhiplatvormiteenuste ja digiturgude suurema konkurentsi edendamine on väga oluline ka kaubandus- ja investeeringuvoogude kasvatamiseks.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Käesolevas ettepanekus sätestatakse meetmed, mida kohaldatakse suurte platvormipõhiteenuste osutajate suhtes, kes vastavad sisule juurdepääsu kontrollijate määramise tingimustele. Teised põhiplatvormiteenuste ja kõrvalteenuste osutajad ning äri- ja lõppkasutajad saavad kasu direktiivis sätestatud selgelt määratletud ja piiritletud kohustustest. Ettepaneku kindel eesmärk on ka hõlbustada põhiplatvormiteenuste ja laiemalt platvormimajanduse jätkusuutlikku kasvu ning see on täielikult tehnoloogianeutraalne.

- **Põhiõigused**

Ettepanek on kooskõlas ELi põhiõiguste harta, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning isikuandmete kaitse üldmäärusega.

Ebaõiglaste äritavade loetelu dünaamilisel ajakohastamisel tagatakse täielikult põhiõigused õiglasele menetlusele ja heale haldusele, mis on sätestatud ELi institutsioonide jaoks siduvas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis.

Uue raamistiku kohases tegevuses kohaldataks komisjoni uurimisvolituste suhtes täiel määral õiglase menetluse õigusi, nagu õigus olla ära kuulatud, õigus põhjendatud otsusele ja õigus kohtulikule läbivaatamisele, sealhulgas võimalus vaidlustada jõustamis- ja karistusmeetmeid. Need õigused kehtivad haldusmenetluste kohta²¹.

Lisaks panustab õiglane ja usaldusväärne õiguskeskkond, mida käesoleva ettepanekuga taotletakse, põhiplatvormiteenuste osutajate ja nende ärikasutajate vastavate

²¹*Ibid.*, V ja X peatükk.

ettevõtlusvabaduste vahelise asjakohase tasakaalu tagamisse (Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 16).

4. MÕJU EELARVELE

Et käesoleva algatuse eesmärgid optimaalselt saavutada, on vaja rahastada mitmeid tegevusi nii komisjoni tasandil, mille puhul kavandatakse 80 töötaja (taandatuna täistööajale) ümberpaigutamist, kui ka liikmesriikide tasandil seoses aktiivse osalemisega digiturgude nõuandekomitees, mis moodustatakse liikmesriikide esindajatest. Ettepaneku rakendamiseks vajatakse perioodil 2021–2027 rahalisi vahendeid kokku 81,090 miljonit eurot, millest 50,640 miljonit eurot läheb halduskuludeks ning millest 30,450 miljonit eurot kaetakse täielikult 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus ühtse turu programmi ja digitaalse Euroopa programmi rahastamispaketiga ette nähtud eraldistest. Rahastamisega toetatakse muu hulgas tegevusi, nagu põhiplatvormi teenuste osutajate määramine, turu-uuringute läbiviimine ja muud uurimistegevused ning jõustamis- ja järelevalvetegevused. Rahaliste vahenditega toetatakse ka määruse kindlate elementide korrapäraselt läbivaatamist ja määruse hindamist, kohaldatud meetmete tulemuslikkuse ja tõhususe pidevat hindamist ning selliste kulude katmist, mis on seotud keskse teabesüsteemi hooldamise, arendamise, majutamise, käitamise ja toetamisega. Üksikasjalik ülevaade kaasnevatest kuludest on esitatud käesoleva algatusega seotud finantselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Arvestades platvormimajanduse dünaamilist olemust, on ettepaneku oluline osa algatuse järelevalve ja hindamine. Sellega täidetakse ka sidusrühmade, sealhulgas liikmesriikide sõnaselge nõudmine tagada spetsiaalne järelevalvefunktsioon, ning kajastatakse algses mõjuhinnaangus kaalutud eraldiseisvale järelevalvepoliitikale omistatud tähtsust. Seega jagatakse järelevalvetegevus kaheks: i) pidev järelevalve, mille raames antakse iga kahe aasta tagant aru turu viimastest arengusuundadest, kaasates tegevusse võimaluse korral ELi veebiplatvormimajanduse vaatlusrühma; ning ii) tegevuseesmärkide seadmine ja nende saavutamise mõõtmine kindlate näitajate alusel.

Korrapärane ja pidev järelevalve hõlmab järgmisi põhiaspekte: i) kohaldamisalaga seonduv järelevalve (nt sisule juurdepääsu kontrollijate määramise kriteeriumid, nende kontrollijate määramise aluste muutmine, kvalitatiivne hindamine määramisprotsessis); ii) ebaausate äritavadega seonduv järelevalve (nõuetele vastavus, jõustamisviisid, muutused) ning iii) turu-uuringu algatamise käivitajana käsitatav järelevalve, mille eesmärk on uurida uusi põhiplatvormiteenuseid ja uusi tavasid digisektoris.

Järelevalves võetakse nõuetekohaselt arvesse ka veebiplatvormimajanduse eksperdirühma kontseptuaalset tööd, mida ta teeb mõõtmist ja majandusnäitajaid käsitleva töösuuna raames²².

Ettepaneku tulemuslikkust ja tõhusust jälgitakse lisaks eelnevalt kindlaksmääratud näitajate alusel, selgitamaks, kas oleks vaja täiendavaid, sealhulgas jõustamiseeskirju, et tagada kogu ELis õiglaste tavade ja konkurentsile avatud digiturud. Seega hinnatakse hindamise käigus sekkumise mõju ja vajaduse korral kohaldatakse läbivaatamisklauslit, mis võimaldab komisjonil võtta asjakohaseid meetmeid, sealhulgas esitada seadusandlikke ettepanekuid.

²² https://platformobservatory.eu/app/uploads/2020/07/ProgressReport_Workstream_on_Measurement_and_Economic_Indicators_2020.pdf.

Seejuures esitavad liikmesriigid kogu nende valduses oleva asjakohase teabe, mida komisjon võib hindamise eesmärgil vajada.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

I peatükk hõlmab üldsätteid, mis käsitlevad määruse reguleerimiseset, eesmärki ja kohaldamisala, sealhulgas selle ühtlustavat toimet seoses teatavate siseriiklike õigusaktidega (artikkel 1), ning ettepanekus kasutatavate mõistete määratlusi ja ettepaneku eesmäärke (artikkel 2).

II peatükk hõlmab sätteid, milles käsitletakse sisule juurdepääsu kontrollijate määramist. Täpsemalt kehtestatakse selles tingimused, mille alusel peaks põhiplatvormiteenuste osutajaid määrama sisule juurdepääsu kontrollijaks ja mis põhinevad kas kvantitatiivsetel kriteeriumidel (eeldus, mille suhtes tõestatakse vastupidist) või turu-uuringu käigus läbiviidaval juhtumipõhisel hindamisel (artikkel 3). Lisaks kehtestatakse selles tingimused, mille alusel võib sisule juurdepääsu kontrollijaks määramise otsuse uuesti läbi vaadata, ning kohustus kõnealune määramisotsus korrapäraselt läbi vaadata (artikkel 4).

III peatükis määratletakse sisule juurdepääsu kontrollijate tegevus, mis piirab vaba konkurentsi või on ebaõiglane. Täpsemalt sätestatakse selles isejärgnevad kohustused (artikkel 5) ja kohustused, millega seoses on vaja täpsustada (artikkel 6), mida sisule juurdepääsu kontrollijad peaksid täitma iga oma põhiplatvormiteenuse puhul, mis on loetletud asjaomases määramisotsuses. Lisaks kehtestatakse selles raamistik võimaliku dialoogi pidamiseks määratud sisule juurdepääsu kontrollija ja komisjoni vahel seoses meetmetega, mida kõnealune kontrollija kohaldab või kavatseb kohaldada artiklis 6 sätestatud kohustuste täitmiseks (artikkel 7). Samuti sätestatakse selles tingimused, mille alusel võib üksiku põhiplatvormiteenusega seotud kohustuste kohaldamise erandlikel asjaoludel peatada (artikkel 8) ja mille alusel saab teha erandi avaliku huviga seotud põhjustel (artikkel 9). Kõnealuse peatüki lisaätetega kehtestatakse kohustuste kogumi ajakohastamise mehhanism (artikkel 10); selgitatakse, et määruuses sätestatud kohustusi kohaldatakse olenemata sellest, kas määratud sisule juurdepääsu kontrollija asjakohane tegevus on lepingulist, kaubanduslikku, tehnilist või muud laadi (artikkel 11); kehtestatakse kohustus teatada igast kavandatavast koondumisest ELi ühinemismääruse tähenduses (artikkel 12); kehtestatakse määratud sisule juurdepääsu kontrollija kohustus esitada sõltumatu auditi tegemiseks tarbijate profiilianalüüsi meetodid, mida ta oma põhiplatvormiteenuste puhul kasutab (artikkel 13).

IV peatükis sätestatakse turu-uuringute läbiviimise eeskirjad, eelkõige turu-uuringu algatamise menetlusnõuded (artikkel 14) ja eeskirjad eri liiki turu-uuringute jaoks, mida võidakse teha järgmistel eesmärkidel: i) sisule juurdepääsu kontrollija määramine (artikkel 15), ii) süstemaatilise mittevastavuse uurimine (artikkel 16) ning iii) uute põhiplatvormiteenuste ja uute äritavade uurimine (artikkel 17).

V peatükk sisaldab käesoleva määruse kohaldamise ja jõustamise sätteid. Selles nähakse ette menetluse algatamise nõuded (artikkel 18). Seejärel kehtestatakse eeskirjad seoses eri vahenditega, mida saab kasutada määrusekohastes turu-uuringutes või menetlustes. Nendega nähakse ette komisjoni õigus nõuda teavet (artikkel 19), teha intervjuusid ja võtta ütlusi (artikkel 20), korraldada kohapealseid kontrolle (artikkel 21), võtta ajutisi meetmeid (artikkel 22), muuta vabatahtlikud meetmed sisule juurdepääsu kontrollijatele siduvaks (artikkel 23) ning jälgida, kas viimased täidavad määruse sätteid (artikkel 24).

Nõuete täitmata jätmise korral võib komisjon teha mittevastavuse otsuseid (artikkel 25), määrata sisule juurdepääsu kontrollijatele määruse rikkumiste ja uurimise käigus ebaõige,

ebatäieliku või eksitava teabe esitamise eest trahve (artikkel 26) ja perioodilisi karistusmaksid (artikkel 27). Määrusega sätestatakse ka karistuste määramise ja nende täitmisele pööramise aegumistähtaeg (artiklid 28 ja 29).

Mitmed kõnealuse peatüki sätted näevad ette komisjoni menetlusega seotud tagatised, eelkõige õiguse olla ära kuulatud ja tutvuda toimikuga (artikkel 30) ning ametisaladuse kaitse (artikkel 31). Samuti nähakse selles ette konsulteerimine käesoleva määruse alusel loodud digiturgude nõuandekomiteega enne sisule juurdepääsu kontrollijatele adresseeritud määratletud üksikotsuste vastuvõtmist (artikkel 32). Veel sätestatakse määrusega võimalus kolmel või enamal liikmesriigil taotleda komisjonilt artikli 15 kohase turu-uuringu algatamist (artikkel 33).

VI peatükk hõlmab täiendavaid üldsätteid, millega nähakse ette kohustus avaldada määruse alusel vastu võetud määratletud üksikotsused (artikkel 34), selgitatakse, et Euroopa Liidu Kohtul on täielik pädevus trahvide ja karistusmaksete kohaldamisel (artikkel 35), ning võimalus võtta vastu rakendusakte (artikkel 36) ja delegeeritud õigusakte (artikkel 37).

Kõnealuse peatüki viimaste sätetega nähakse ette määruse läbivaatamine (artikkel 38) ning määratakse määruse jõustumise ja kohaldamise kuupäev (artikkel 39).

2020/0374 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

konkurentsile avatud ja õiglaste turgude kohta digisektoris (digiturgude õigusakt)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,²³
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²⁴
võttes arvesse Euroopa andmekaitseinspektori arvamust,²⁵
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

²³ ELT C ..., ..., lk ...

²⁴ ELT C ..., ..., lk ...

²⁵ ELT C ..., ..., lk ...

- (1) Digiteenustel üldiselt ja eelkõige digiplatvormidel on majanduses üha olulisem roll, eriti siseturul. Need pakuvad liidus uusi äri võimalusi ja hõlbustavad piiriülest kaubandust.
- (2) Põhiplatvormiteenustel on samas ka hulk omadusi, mida teenuseosutajad saavad ära kasutada. Põhiplatvormiteenuste üks omadustest on ülisuur mastaabisääst, mis tuleneb sageli peaaegu nullilähedastest piirkuludest äri- või lõppkasutajate lisandumisel. Platvormi põhiteenuste muud omadused on väga tugev võrguefekt, suutlikkus ühendada paljusid ärikasutajaid paljude lõppkasutajatega tänu teenuste mitmepoolsusele, nii äri- kui ka lõppkasutajate märkimisväärne sõltuvus, seotuse efekt, lõppkasutajate vähenemine mitme võrgu kasutamine samal eesmärgil, vertikaalne integratsioon ja andmepõhised eelised. Kõik need omadused ühes nende teenuste osutajate ebaausa käitumisega võivad oluliselt pärssida põhiplatvormiteenuste turu konkurentsi ning vähendada õiglust teenuseosutajate ning nende äri- ja lõppkasutajate vahelistes kaubanduslikes suhetes, mille tulemusena võivad äri- ja lõppkasutajate valikuvõimalused kiiresti ja ulatuslikult väheneda ning kõnealused teenuseosutajad võivad saada nn väravavalvuri (sisule juurdepääsu kontrollija) positsiooni.
- (3) Esile on tõusnud väike hulk suuri põhiplatvormiteenuste osutajaid, kellel on märkimisväärne majanduslik võim. Tavaliselt on neil suutlikkus ühendada oma teenuste kaudu paljusid ärikasutajaid paljude lõppkasutajatega, võimaldades neil omakorda ära kasutada ühes tegevusvaldkonnas saadud eeliseid, näiteks juurdepääsu suurtele andmehulkadele, uutes valdkondades. Mõni neist teenusepakkujatest kontrollib digimajanduses terveid platvormide ökosüsteeme ning turu teistel või uutel ettevõtjatel on nendega struktuuriliselt äärmiselt raske konkureerida, olenemata sellest, kui uuenduslikud ja tõhusad need ettevõtjad võivad olla. Konkurentsi vähendavad eelkõige väga olulised sisenemis- või väljumistõkked, sealhulgas suured investeerimiskulud, mida väljumise korral tagasi ei saa või ei ole lihtne tagasi saada, ja digimajanduse mõne olulise sisendi, näiteks andmete puudumine (või piiratud juurdepääs neile). Selle tulemusena suureneb tõenäosus, et alusturud ei toimi hästi või lakkavad varsti hästi toimimast.
- (4) Sisule juurdepääsu kontrollijate selliste omaduste kogum tähendab paljudel juhtudel tõenäoliselt läbirääkimispositsioonide suurt ebavõrdsust ning seega ebaõiglasi äritavasid nii äri- kui ka lõppkasutajate jaoks, kes sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavaid põhiplatvormiteenuseid kasutavad. See mõjub halvasti hindadele, kvaliteedile, valikuvõimalustele ja innovatsioonile.
- (5) Seega ei taga turuprotsessid põhiplatvormiteenuste puhul sageli õiglaseid majandustulemusi. Sisule juurdepääsu kontrollijate tegevuse suhtes kohaldatakse küll endiselt ELi toimimise lepingu artikleid 101 ja 102, kuid nende sätete kohaldamisalasse kuuluvad vaid teatavad turuvõimu (nt turgu valitsev seisund kindlatel turgudel) ja konkurentsivastase käitumise juhud, neid jõustatakse tagantjärele ning nende jõustamine nõuab sageli väga keerukate asjaolude põhjalikku juhtumipõhist uurimist. Lisaks ei käsitleta kehtivas liidu õiguses üldse või tõhusalt neid siseturu hea toimimisega seotud probleeme, mida oma tegevusega tekitavad sisule juurdepääsu kontrollijad, kes konkurentsioiguse käsituses ei pruugi turgu valitseda.
- (6) Sisule juurdepääsu kontrollijatel on märkimisväärne mõju siseturule, kuna nad pakuvad paljudele ärikasutajatele võimalusi jõuda lõppkasutajateni kõikjal liidus ja eri turgudel. Ebaõiglase äritavade kahjulik mõju siseturule ja eriti põhiplatvormiteenuste turu nõrk konkurents, millega kaasneb negatiivne ühiskondlik ja majanduslik mõju, on

sundinud riiklikke seadusandjaid ja valdkondlikke reguleerivaid asutusi meetmeid võtma. Vastu on võetud või välja on pakutud mitmed riiklikud regulatiivsed lahendused, mille eesmärk on käsitleda ebaõiglaste äritavade ja vähese konkurentsi probleemi seoses digiteenustega või vähemalt mõnega neist. See on tekitanud regulatiivsete lahenduste lahknemise ja seega siseturu killustumise ohu, millega kaasneb siseriiklike regulatiivsete nõuete erinevuse tõttu oht, et nõuete täitmisega seotud kulud suurenevad.

- (7) Seepärast tuleks sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate põhiplatvormiteenuste äri- ja lõppkasutajatele tagada kogu liidus asjakohased regulatiivsed meetmed, mis kaitseksid neid kõnealuste kontrollijate ebaõiglase käitumise eest, et hõlbustada piiriülest äritegevust liidus ja edendada seeläbi siseturu nõuetekohast toimimist ning lahendada tekkinud või tõenäoliselt tekkiv killustatuse probleem käesoleva määrusega hõlmatud kindlates valdkondades. Kuigi sisule juurdepääsu kontrollijad tavatsevad kasutada üleilmseid või vähemalt üleeuroopalisi ärimudeleid ja algoritmilisi struktuure, võivad nad kehtestada ja mõnel juhul on kehtestanud eri liikmesriikides erinevad äritingimused ja -tavad, tekitades sellega erinevusi kõnealuste kontrollijate pakutavate põhiplatvormiteenuste kasutajate konkurentsitingimustes ning kahjustades seeläbi integratsiooni siseturul.
- (8) Erinevate siseriiklike õigusaktide ühtlustamisega tuleks kõrvaldada siseturul tõkked, mis piiravad teenuste, sealhulgas jaemüügiteenuste osutamise ja kasutamise vabadust. Seega tuleks liidu tasandil kehtestada sihipärane kogum ühtlustatud kohustuslikke norme, et tagada siseturu digiturgudel, kus tegutsevad sisule juurdepääsu kontrollijad, avatud ja õiglane konkurents.
- (9) Siseturu killustatust saab tõhusalt vältida üksnes juhul, kui liikmesriikidel ei võimaldata kehtestada siseriiklikke norme, mida kohaldatakse spetsiaalselt käesoleva määrusega hõlmatud ettevõtjate ja teenuste liikide suhtes. Kuna käesoleva määruse sätted on mõeldud täiendama konkurentsioigusega kohaldatavaid sätteid, tuleks täpsustada, et käesolev määrus ei piira ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102, asjaomaste siseriiklike konkurentsieeskirjade ega muude selliste ühepoolset tegevust käsitlevate siseriiklike konkurentsieeskirjade kohaldamist, mis tuginevad turupositsiooni ja -käitumise, sealhulgas selle tõenäolise mõju ja keelatud tegevuse täpse ulatuse individuaalhindamisele, ning millega nähakse ettevõtjatele ette võimalus esitada kõnealuse käitumise kohta tõhususe ja objektiivse põhjenduse argumendid. Viimati nimetatud eeskirjade kohaldamine ei tohiks siiski mõjutada käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, mis kehtivad sisule juurdepääsu kontrollijate kohta, ega piirata nende ühetaolist ja tõhusat kohaldamist siseturul.
- (10) ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 ning vastavate konkurentsivastast mitme- ja ühepoolset tegevust ning ühinemiste kontrolli käsitlevate siseriiklike konkurentsieeskirjade eesmärk on kaitsta turge konkurentsi moonutamise eest. Käesoleva määruse eesmärk täiendab konkurentsioiguses määratletud eesmärki kaitsta moonutamata konkurentsi mis tahes turul, kuid erineb sellest, kuna selle mõte on tagada, et turgudel, kus tegutsevad sisule juurdepääsu kontrollijad, valitseks ja jääks valitsema avatud ja õiglane konkurents, sõltumata käesoleva määrusega hõlmatud sisule juurdepääsu kontrollija tegevuse tegelikust, tõenäolisest või eeldatavast mõjust konkurentsile asjaomasel turul. Seega on käesoleva määruse mõte kaitsta kõnealuste eeskirjadega võrreldes erinevat õiguslikku huvi ja see ei tohiks piirata nende kohaldamist.

- (11) Käesolev määrus peaks ühtlasi nende kohaldamist piiramata täiendama eeskirju, mis tulenevad muudest liidu õigusaktidest, millega reguleeritakse käesoleva määrusega hõlmatud teenuste osutamise teatavaid aspekte, eelkõige sellistest õigusaktidest nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1150,²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) xx/xx /EL [digiteenuste õigusakt],²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679,²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/790,²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2366,³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2010/13³¹ ning siseriiklikud eeskirjad, mille eesmärk on jõustada või rakendada vastavat liidu õigust.
- (12) Vähest konkurentsi ja ebaõiglaseid äritavasid esineb digisektoris teatavate digiteenuste puhul sagedamini ja ilmsemlt kui teiste puhul. Neid esineb eelkõige väga levinud ja laialdaselt kasutatavate digiteenuste puhul, mis enamasti toimivad otsese vahendajana äri- ja lõppkasutajate vahel ning mille puhul avalduvad kõige valdavamalt sellised omadused nagu väga suur mastaabisääst, tugev võrgumõju, suutlikkus ühendada paljusid ärikasutajaid paljude lõppkasutajatega tänu teenuste mitmepoolsusele, seotuse efekt, lõppkasutajate vähene mitme võrgu kasutamine või vertikaalne integratsioon. Sageli osutab kõnealust digiteenust vaid üks või mõni väga suur teenuseosutaja. Sellistest põhiplatvormiteenuste osutajatest on kõige sagedamini saanud äri- ja lõppkasutajate jaoks sisule juurdepääsu kontrollijad, kellel on ulatuslik mõju ja võimalus kergelt kehtestada kaubandustingimusi ühepoolset ning äri- ja lõppkasutajate jaoks kahjulikul moel. Seega on oluline keskenduda üksnes nendele digiteenustele, mida äri- ja lõppkasutajad kõige rohkem kasutavad ning mille puhul praegustel turutingimustel on sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglase tavade ja vähese konkurentsi probleem siseturu seisukohast kõige ilmsem ja pakilisem.
- (13) Täpsemalt on kõigi selliste teenustega nagu internetipõhised vahendusteenused, internetipõhised otsingumootorid, operatsioonisüsteemid, sotsiaalvõrguteenused, videojagamispõhised platvormid, numbrivaba isikutevahelise side teenus, pilvandmetöötlusteenused ja internetireklaami teenused võimalik mõjutada nii paljusid lõpp- kui ka ärikasutajaid ning seega kaasneb nendega ebaõiglase äritavade oht. Seepärast tuleks need teenused hõlmata põhiplatvormiteenuste määratlusse ja käesoleva määruse kohaldamisalasse. Internetipõhiseid vahendusteenuseid võidakse aktiivselt pakkuda ka finantsteenuste valdkonnas ning neid võidakse kasutada selliste teenuste osutamiseks või vahendamiseks, mille mitteammendav loetelu on esitatud

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist internetipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57).

²⁷ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ja 2013/36/EL ning määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ja direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535 II lisas³². Teatavatel asjaoludel peaks lõppkasutajate mõiste hõlmama kasutajaid, kes on tavamõistes küll ärikasutajad, kuid kes konkreetses olukorras ei kasuta põhiplatvormiteenuseid selleks, et pakkuda kaupu või teenuseid teistele lõppkasutajatele: näiteks ettevõtjad, kes tuginevad omadel eesmärkidel pilvandmetöötlaste teenustele.

- (14) Sisule juurdepääsu kontrollijad võivad koos oma põhiplatvormiteenustega osutada mitmeid kõrvalteenuseid, näiteks identimis- või makseteenuseid ja makseteenuseid toetavaid tehnilisi teenuseid. Kuna sisule juurdepääsu kontrollijad pakuvad oma teenuseportfelli sageli osana integreeritud ökosüsteemist, millele kõnealuseid kõrvalteenuseid pakkuvatel kolmandatel isikutel juurdepääs või vähemalt võrdsetel alustel juurdepääs puudub, ning kuna nad võivad siduda põhiplatvormiteenuse kasutamise võimaluse ühe või mitme kõrvalteenuse kasutamisega, on kõnealustel sisule juurdepääsu kontrollijatel tõenäoliselt veelgi suurem suutlikkus ja stiimul kasutada oma põhiplatvormiteenustega seotud mõjuvõimu ka nende kõrvalteenuste suhtes, mille tulemuseks on selliste teenuste turu vähenenud konkurents ja piiratud valik.
- (15) Asjaolu, et digiteenus kvalifitseerub tulenevalt selle laialdasest ja üldisest kasutusest ning selle olulisusest äri- ja lõppkasutajate ühendamisel põhiplatvormiteenuseks, ei anna iseenesest piisavat põhjust eeldada vähest konkurentsi ja ebaõiglast äritavasid. Selliseid probleeme võib eeldada siis, kui põhiplatvormiteenus kujutab endast olulist väärtust ja kui seda käitab teenuseosutaja, kellel on märkimisväärne mõju siseturule ning turul kindel ja püsiv positsioon, või teenuseosutaja, kes eeldatavasti saavutab sellise positsiooni lähitulevikus. Seega tuleks käesolevas määruses sätestatud sihipäraseid ühtlustatud eeskirju kohaldada üksnes nende kolme objektiivse kriteeriumi alusel kindlaksmääratud ettevõtjate suhtes ning neid tuleks kohaldada üksnes selliste põhiplatvormiteenuste suhtes, mis eraldiseisvana kujutavad endast ärikasutajate jaoks olulist väärtust lõppkasutajateni jõudmiseks.
- (16) Et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine selliste põhiplatvormiteenuste osutajate suhtes, kes kõige tõenäolisemalt vastavad kõnealustele objektiivsetele kriteeriumidele, ja seal, kus konkurentsi nõrgestavad ebaõiglased äritavad on kõige valdavamad ja mõjukamad, peaks komisjonil olema võimalik määrata sisule juurdepääsu kontrollija staatus sellistele põhiplatvormiteenuste osutajatele, kes vastavad teatavatele kvantitatiivsetele kriteeriumidele. Selliste ettevõtjate puhul tuleks igal juhul rakendada kiiret määramisprotsessi, mis peaks algama käesoleva määruse jõustumisel.
- (17) Oluline märk sellest, et põhiplatvormiteenuse osutajal on märkimisväärne mõju siseturule, on suur käive liidus ja põhiplatvormiteenuse osutamine vähemalt kolmes liikmesriigis. Sama kehtib ka siis, kui põhiplatvormiteenuse osutajal on vähemalt kolmes liikmesriigis väga oluline turukapitalisatsioon või samaväärne õiglase turuväärtus. Seega tuleks eeldada põhiplatvormiteenuse osutaja märkimisväärset mõju siseturule siis, kui ta osutab põhiplatvormiteenust vähemalt kolmes liikmesriigis ja kui tema kontserni EMPs realiseeritud käive vastab teatavale kõrgele künnisele või ületab seda või kui kontserni turukapitalisatsioon vastab teatavale suurele absoluutväärtusele või ületab seda. Selliste põhiplatvormiteenuste osutajate puhul, kes kuuluvad börsil noteerimata ettevõtjatele, tuleks vaadata, kas ekvivalentne õiglase turuväärtus ületab

³²

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

teatavat suurt absoluutväärtust. Komisjon peaks kasutama oma volitust võtta vastu delegeeritud õigusakte, et töötada välja objektiivne meetodika kõnealuse väärtuse arvutamiseks. Kontserni suur käive EMPs ja selle künniseni kүүndiv põhiplatvormiteenuste kasutajate arv näitab suhteliselt suurt suutlikkust nende kasutajabaasi monetiseerida. Suur turukapitalisatsioon sama künniseni kүүndiva põhiplatvormiteenuste kasutajate arvu suhtes näitab suhteliselt suurt potentsiaali kasutajabaasi lähitulevikus monetiseerida. Selline monetiseerimispotentsiaal kajastab põhimõtteliselt omakorda asjaomaste ettevõtjate sisule juurdepääsu kontrollija positsiooni. Mõlemad näitajad kajastavad lisaks nende finantssuutlikkust, sealhulgas võimet kasutada ära juurdepääsu finantsturgudele, et oma positsiooni tugevdada. Selle näide on olukord, kui sellist soodsamat juurdepääsu kasutatakse teiste ettevõtjate omandamiseks, mis võib omakorda mõjuda negatiivselt innovatsioonile. Turukapitalisatsioon võib osutada ka asjaomaste teenusepakkujate tõenäolisele olulisele positsioonile ja mõjule siseturul tulevikus, olgugi et praegu võib nende käive olla suhteliselt väike. Turukapitalisatsiooni piirväärtus võib põhineda tasemel, mis vastab liidu suurimate börsil noteeritud ettevõtjate turukapitalisatsiooni keskmisele väärtusele asjakohasel ajavahemikul.

- (18) Põhiplatvormiteenuste osutaja püsivat künnise tasemel või sellest suuremat turukapitalisatsiooni kolme või enama aasta jooksul tuleks käsitada kui asjaolu, mis kinnitab eeldust, et põhiplatvormiteenuste osutajal on märkimisväärne mõju siseturule.
- (19) Turukapitalisatsiooniga seoses võib olla vajalik arvestada mitut tegurit, mida tuleks põhjalikult hinnata, et teha kindlaks, kas põhiplatvormiteenuste osutajat tuleks käsitada kui siseturule olulist mõju avaldavat teenuseosutajat. Seda näiteks siis, kui põhiplatvormiteenuste osutaja turukapitalisatsioon oli eelnevatel majandusaastatel oluliselt väiksem kui aktsiaturu keskmine, kui tema turukapitalisatsiooni volatiilsus vaadeldaval perioodil ei olnud proportsioonis aktsiaturu üldise volatiilsusega või kui tema turukapitalisatsiooni trajektoor ei vastanud turutrendile, näiteks polnud kooskõlas kiire ja ühesuunalise kasvuga.
- (20) Kui väga suur hulk ärikasutajaid sõltub põhiplatvormiteenusest, et jõuda iga kuu väga suure arvu aktiivsete lõppkasutajateni, on kõnealuse teenuse osutajal võimalik mõjutada suure osa ärikasutajate tegevust oma huvides, mis viitab põhimõtteliselt sellele, et kõnealuse teenuse osutaja toimib olulise väravana (sisule juurdepääsu kontrollijana). Seega tuleks nende arvude jaoks määratleda asjakohased tasemed, mis tähistavad platvormi lõppkasutajate puhul olulist protsenti kogu liidu elanikest ja platvormi ärikasutajate puhul olulist protsenti kogu liidu ettevõtjate arvust, et määrata kindlaks vastavad künnised.
- (21) Teenuseosutaja kindlat ja püsivat positsiooni tema tegevusalal või sellise positsiooni tulevikus saavutamise suurt tõenäosust näitab eelkõige see, kui põhiplatvormiteenuse osutaja positsiooni kõigutamise võimalused on väga piiratud. Nii on see tõenäoliselt siis, kui teenuseosutaja on vähemalt kolmes liikmesriigis osutanud põhiplatvormiteenust väga suurele arvule äri- ja lõppkasutajatele vähemalt kolme aasta jooksul.
- (22) Selliseid künniseid võib mõjutada turu ja tehnoloogia areng. Seepärast tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada kvantitatiivsetele künnistele vastavuse kindlaksmääramise meetodikat ning vajaduse korral kohandada seda korrapäraselt, lähtudes turu ja tehnoloogia arengust. See on eriti oluline seoses turukapitalisatsiooni künnisega, mida tuleks sobivate ajavahemike järel indekseerida.

- (23) Põhiplatvormiteenuse osutajatele, kes vastavad kvantitatiivsetele künnistele, kuid esitavad piisavalt põhjendatud argumendid, tõendamaks, et olukorras, milles nad tegutsevad, ei täida nad objektiivseid kriteeriume, mille põhjal neid võiks pidada sisule juurdepääsu kontrollijaks, ei tuleks määrata kõnealust staatust otse, vaid asjaolusid tuleks täiendavalt uurida. Kohustus esitada tõendeid selleks, et kvantitatiivsete künniste täitmisest tulenevat eeldust kindla teenuseosutaja suhtes ei kohaldataks, peaks lasuma kõnealusel teenuseosutajal. Komisjon peaks oma hinnangus võtma arvesse üksnes neid elemente, mis on otseselt seotud sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramise kriteeriumidega, nimelt seda, kas teenus on oluline kliendivärv, mida kasutab teenuseosutaja, kellel on siseturul märkimisväärne mõju ning kindel ja püsiv positsioon või kes tõenäoliselt saavutab sellise positsiooni lähitulevikus. Igasugused majanduslikel alustel tuginevad põhjendused, mille eesmärk on näidata põhiplatvormiteenuse osutaja teatavat liiki käitumisest tulenevat tõhusust, tuleks jätta tähelepanuta, sest need ei ole sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramisel asjakohased. Kui teenuseosutaja takistab uurimist märkimisväärselt, jättes komisjoni võetavatest uurimismeetmetest tulenevad kohustused täitmata, peaks komisjonil olema võimalik teha otsus kvantitatiivsete künniste alusel.
- (24) Sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramisel tuleks hindamine ette näha ka selliste põhiplatvormiteenuste osutajate puhul, kes ei vasta kõigile kvantitatiivsetele künnistele, võttes arvesse üldisi objektiivseid kriteeriume: neil on märkimisväärne mõju siseturile, nad toimivad ärikasutajate jaoks olulise värvana, mis võimaldab jõuda lõppkasutajateni, ning neil on püsiv ja kindel positsioon nende tegevusalal või nad saavutavad sellise positsiooni tõenäoliselt lähitulevikus.
- (25) Sellist hindamist saab teha üksnes turu-uuringu alusel, võttes arvesse kvantitatiivseid künniseid. Oma hinnangus peaks komisjon pidama silmas eesmärgi säilitada ja soodustada innovatsiooni taset, digitoodete ja -teenuste kvaliteeti, õiglaseid ja konkurentsivõimelisi hindu ning kvaliteeti ja valikut äri- ja lõppkasutajate jaoks. Arvesse võib võtta põhiplatvormiteenuste osutajatele omaseid tunnuseid, nagu väga suur mastaabisääst, tugev võrgumõju, suutlikkus ühendada paljusid ärikasutajaid paljude lõppkasutajatega tänu teenuste mitmepoolsusele, seotuse efekt, lõppkasutajate vähene mitme võrgu kasutamine või vertikaalne integratsioon. Lisaks võib põhiplatvormiteenuse väga suur turukapitalisatsioon, väga suur omakapitali väärtuse ja kasumi suhe või väga suur käive lõppkasutajate pealt osutada sellele, et turg soosib teenuseosutajat või et selliste teenuseosutajate potentsiaal suureneb. Lisaks turukapitalisatsioonile on kõrge kasvumäär või aeglustuv kasv koos kasumlikkuse kasvuga näited dünaamiliste parameetrite kohta, mis on eriti olulised selliste põhiplatvormiteenuste osutajate tuvastamiseks, kes tõenäoliselt saavutavad kindla turupositsiooni. Kui teenuseosutaja takistab märkimisväärselt uurimist, jättes komisjoni võetavatest uurimismeetmetest tulenevad kohustused täitmata, peaks komisjonil olema võimalik teha otsus saadaolevate faktide põhjal negatiivseid järeldusi tehes.
- (26) Kohaldada tuleks eraldi normide kogumit selliste põhiplatvormiteenuste osutajate suhtes, kes eelduste järgi saavutavad kindla ja püsiva turupositsiooni lähitulevikus. Turu teenuseosutaja kasuks kaldumise võimalust soodustavad samad põhiplatvormiteenuste eripärad: kui teenuseosutaja on saanud seoses oma mastaabi või vahendusjõuga konkurentide või potentsiaalsete konkurentide ees teatava eelise, võib tema positsioon muutuda kõigutamatuks ning olukord võib kujuneda selliseks, et tõenäoliselt saavutab ta lähitulevikus püsiva ja kindla turupositsiooni. Ettevõtjad võivad püüda turgu enda kasuks kallutada ning saada sisule juurdepääsu kontrollija

rolli, rakendades mõningaid käesoleva määrusega reguleeritud ebaõiglasi tingimusi ja tavasid. Sellises olukorras näib asjakohane sekkuda enne, kui turg kaldub pöördumatult kreeni.

- (27) Selline varajane sekkumine peaks aga piirduma üksnes selliste kohustuste kehtestamisega, mis on hädavajalikud ja asjakohased, tagamaks, et kõnealused teenused on endiselt konkurentsile avatud ning võimaldavad vältida ebaõiglaste tingimuste ja tavade tõendatud riski. Kohustused, mis takistavad asjaomastel põhiplatvormiteenuste osutajatel saavutada oma tegevuses kindlat ja püsivat positsiooni, näiteks need, mis takistavad ebaõiglast võimendust, ning need, mis hõlbustavad teenuseosutaja vahetamist ja mitme võrgu kasutamist, on otsesemalt suunatud eesmärgile. Lisaks peaks komisjon proportsionaalsuse tagamiseks kohaldama vastavast kohustuste kogumist üksnes neid, mis on käesoleva määruse eesmärki silmas pidades hädavajalikud ja proportsionaalsed, ning korrapäraselt läbi vaatama, kas kõnealuseid kohustusi tuleks säilitada, tühistada või kohandada.
- (28) See peaks võimaldama komisjonil õigel ajal ja tõhusalt sekkuda, tagades samas täielikult kaalutud meetmete proportsionaalsuse. Samuti peaks see veenma tegelikke või potentsiaalseid turuosalisi asjaomaste teenuste õiglasest ja konkurentsile avatud pakkumises.
- (29) Ettevõtjad, kellele on määratud sisule juurdepääsu kontrollija staatus, peaksid täitma käesolevas määruses sätestatud kohustusi seoses iga põhiplatvormiteenusega, mis on loetletud asjaomases määramisotsuses. Kohustuslike eeskirju tuleks kohaldada, võttes asjakohasel juhul arvesse sisule juurdepääsu kontrollija konglomeraadipositsiooni. Samuti tuleks meetmed, mis on sätestatud regulatiivse dialoogi põhjal tehtava komisjoni otsusega ja mida kohaldatakse sisule juurdepääsu kontrollijate suhtes, kavandada tõhusal viisil, võttes arvesse põhiplatvormiteenuste omadusi ja võimalikku kõrvalehoidmise riski ja järgides proportsionaalsuse põhimõtet ning austades asjaomaste ettevõtjate ja kolmandate isikute põhiõigusi.
- (30) Kuna põhiplatvormiteenused muutuvad väga kiirelt ja on tehnoloogiliselt keerukad, tuleks korrapäraselt läbi vaadata sisule juurdepääsu kontrollijate staatus, samuti nende teenuseosutajate staatus, kes tõenäoliselt saavutavad oma tegevuses püsiva ja kindla positsiooni lähitulevikus. Et tagada kõigile turuosalistele, sealhulgas sisule juurdepääsu kontrollijatele, kohaldatavate õiguslike kohustustega seoses nõutav kindlus, tuleb kehtestada selliste korrapärase läbivaatamise tähtaeg. Samuti on oluline korraldada selliseid läbivaatamisi korrapäraselt ja vähemalt iga kahe aasta tagant.
- (31) Et tagada sisule juurdepääsu kontrollija staatuse läbivaatamise tõhusus ning võimalus kohandada sisule juurdepääsu kontrollijate pakutavate põhiplatvormiteenuste loetelu, peaksid kõnealused kontrollijad teavitama komisjoni kõigist kavandatud ja lõpuleviidud teiste põhiplatvormiteenuste osutajate või muude digisektoris pakutavate teenuste osutajate omandamisest. Selline teave ei teeniks mitte üksnes eespool nimetatud üksikuid sisule juurdepääsu kontrollijaid puudutavaid läbivaatamisprotsesse, vaid annaks ka olulist teavet, mida on vaja konkurentsiga seotud üldisemate suundumuste jälgimiseks digisektoris ja mis võib seega olla kasulik sisend ka käesoleva määrusega ette nähtud turu-uuringute kontekstis.
- (32) Et tagada sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate põhiplatvormiteenuste puhul õiglus ja konkurents, tuleb selgelt ja ühemõtteliselt sätestada nende teenuste suhtes kogum ühtlustatud kohustusi. Selliseid eeskirju on vaja selleks, et vähendada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglastest äritavadest tuleneva kahjuliku mõju ohtu – see

oleks kõnealuste teenuste ärikeskkonna, kasutajate ja kokkuvõttes kogu ühiskonna huvides. Arvestades digiturgude kiiret arengut ja dünaamilisust ning sisule juurdepääsu kontrollijate märkimisväärsel majanduslikku mõju, on oluline, et neid kohustusi kohaldataks tõhusalt ja nende täitmisest ei hoitaks kõrvale. Selleks tuleks kõnealuseid kohustusi kohaldada sisule juurdepääsu kontrollija igasuguse tegevuse suhtes, olenemata selle vormist ja sellest, kas see on lepingulist, kaubanduslikku, tehnilist või muud laadi, kui see tegevus vastab seda liiki tegevusele, mille suhtes kohaldatakse mõnd käesoleva määrusega ettenähtud kohustust.

- (33) Käesolevas määruses sätestatud kohustused piirduvad sellega, mis on vajalik ja põhjendatud, et lahendada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglaste tavade probleem ning tagada avatud konkurents seoses sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate põhiplatvormiteenustega. Seega peaksid kohustused vastama nendele tavadele, mida peetakse ebaausaks, arvestades digisektori omadusi ja saadud kogemusi, näiteks nendele, millel on ELi konkurentsieeskirjade jõustamisel saadud kogemuste kohaselt eriti kahjulik otsene mõju äri- ja lõppkasutajatele. Lisaks on vaja ette näha võimalus pidada sisule juurdepääsu kontrollijatega regulatiivset dialoogi, kohandamaks kohustusi, mis tõenäoliselt nõuavad spetsiaalseid rakendusmeetmeid, et tagada nende kohustuste tõhusus ja proportsionaalsus. Kohustusi tuleks ajakohastada alles pärast seda, kui teatavate äsja tuvastatud tavade laadi ja mõju on põhjalikult uuritud ning kui selle uurimise tulemusel jõutakse järeldusele, et need tavad on sama ebaõiglased või konkurentsi piiravad nagu käesolevas määruses sätestatud ebaõiglased tavad, kuid jäävad praeguste kohustuste kogumi kohaldamisalast välja.
- (34) Nende kohustuste kehtestamise ja kohandamise eri mehhanismide kogum peaks tagama, et neid kohustusi kohaldades ei väljuta tuvastatud ebaõiglaste tavade piiridest, tagades ühtlasi, et põhjendatud vajaduse korral saab käsitleda uusi või muutunud tavasid.
- (35) Käesolevas määruses sätestatud kohustused on vajalikud avaliku korraga seotud tuvastatud probleemide lahendamiseks, kuna puuduvad alternatiivsed ja vähem piiravad meetmed, millega oleks võimalik tõhusalt saavutada sama tulemus, võttes arvesse vajadust kaitsta avalikku korda, tagada eraelu puutumatus ning võidelda petturlike kaubandustavade vastu.
- (36) Sisule juurdepääsu kontrollijad, kes kombineerivad lõppkasutajate kohta käivaid eri allikate andmeid või korraldavad kasutajate eri teenustesse sisselogimist, saavad potentsiaalseid andmetega seotud eeliseid, mis tugevdavad turule sisenemise tõkkeid. Tagamaks, et sisule juurdepääsu kontrollijad ei kahjustaks ebaõiglaselt põhiplatvormiteenuste avatust konkurentsile, peaksid nad võimaldama oma lõppkasutajatel sellistes äritavades osalemise üle vabalt otsustada, pakkudes vähem isikustatud alternatiivi. See võimalus peaks hõlmama kõiki võimalikke isikuandmete allikaid, sealhulgas sisule juurdepääsu kontrollija enda teenuseid ja kolmandate isikute veebisaite, ning see võimalus tuleks ennetavalt esitada lõppkasutajale selgel ja arusaadaval viisil.
- (37) Oma positsiooni tõttu saavad sisule juurdepääsu kontrollijad teatavatel juhtudel piirata internetipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate võimalusi pakkuda nende kaupu või teenuseid lõppkasutajatele soodsamatel tingimustel (sealhulgas soodsama hinnaga) muude internetipõhiste vahendusteenuste kaudu. Sellistel piirangutel on sisule juurdepääsu kontrollijate ärikasutajatele oluline heidutav mõju alternatiivsete internetipõhiste vahendusteenuste kasutamise suhtes ja sellega vähendatakse platvormidevahelist konkurentsi, mis omakorda piirab lõppkasutajate jaoks

alternatiivsete internetipõhiste vahenduskanalite valikut. Tagamaks, et sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate internetipõhiste vahendusteenuste ärikasutajad saaksid vabalt valida alternatiivseid internetipõhiseid vahendusteenuseid ja diferentseerida tingimusi, mille alusel nad oma tooteid või teenuseid lõppkasutajatele pakuvad, ei tohiks lubada sisule juurdepääsu kontrollijatel takistada ärikasutajatel pakkuda erinevaid tingimusi, sealhulgas erinevat hinda. Seda keeldu tuleks kohaldada kõigi samaväärse mõjuga meetmete suhtes, nagu vahendustasude suurendamine või ärikasutajate pakkumiste valikust kõrvaldamine.

- (38) Et ennetada ärikasutajate sõltuvuse suurenemist sisule juurdepääsu kontrollijate põhiplatvormiteenustest, peaks kõnealuste sisule juurdepääsu kontrollijate ärikasutajatel olema vabadus reklaamida ja valida turustuskanalit, mida nad peavad kõige asjakohasemaks, et suhelda lõppkasutajatega, kelle ärikasutajad on saanud sisule juurdepääsu kontrollijate osutatud põhiplatvormiteenuse kaudu. Seejuures peaks ka lõppkasutajatel olema vabadus valida selliste ärikasutajate pakkumisi ja sõlmida nendega lepinguid kas sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuse kaudu (kui asjakohane) või ärikasutaja otsese turustuskanali kaudu või muu kaudse turustuskanali kaudu, mida ärikasutaja võib kasutada. See peaks kehtima pakkumiste reklaamimise ning äri- ja lõppkasutajate vaheliste lepingute sõlmimise kohta. Lisaks ei tohiks kahjustada ega piirata lõppkasutajate võimalust vabalt hankida sisu, tellimusi, funktsioone või muid tooteid, mis asuvad sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenustest väljaspool. Eelkõige tuleks ära hoida see, et sisule juurdepääsu kontrollijad piiravad lõppkasutajate juurdepääsu sellistele teenustele ja nende kasutamist kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuse tarkvararakenduse kaudu. Näiteks ei tohiks tellijatel, kes ostavad internetisisu väljaspool allalaaditud tarkvararakendust või tarkvararakenduste poest, takistada juurdepääsu kõnealusele internetisisule sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuses töötava tarkvararakenduse kaudu pelgalt seetõttu, et see osteti väljaspool seda tarkvararakendust või tarkvararakenduste poest.
- (39) Õiglase kaubanduskeskkonna ja digisektori avatud konkurentsi huvides on oluline kaitsta ärikasutajate õigust tõstatada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaausa käitumisega seotud küsimusi, suunates need asjaomastele haldus- või muudele asutustele. Näiteks võivad ärikasutajad soovida esitada kaebusi eri liiki ebaõiglaste tavade kohta, nagu diskrimineerivad juurdepääsutingimused, ärikasutajakontode põhjendamatu sulgemine või ebaselgetel põhjustel toodete loetelust väljaarvamine. Seetõttu tuleks keelata igasugune tegevus, mis võib osutatud probleemide tõstatamist või kehtivate õiguskaitsevahendite kasutamist mingil viisil takistada, näiteks lepingute konfidentsiaalsusklauslite või muude kirjalike tingimuste abil. Sellega ei tohiks piirata ärikasutajate ja sisule juurdepääsu kontrollijate õigust sätestada oma lepingutes kasutamistingimused, mis võivad näha ette seaduslikud kaebuste menetlemise mehhanismid, sealhulgas alternatiivsed vaidluste lahendamise mehhanismid või kindlate kohtute jurisdiktsiooni alla kuulumise kooskõlas vastava liidu ja siseriikliku õigusega. Seega ei tohiks sellega piirata ka sisule juurdepääsu kontrollijate rolli ebaseadusliku internetisisu vastu võitlemisel.
- (40) Identimisteenused on ärikasutajate äritegevuseks väga olulised, kuna need võivad võimaldada neil optimeerida teenuseid määruuses (EL) 2016/679 ning Euroopa

Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/58/EÜ³³ lubatud ulatuses ning ühtlasi suurendada usaldust internetipõhiste tehingute vastu kooskõlas liidu või liikmesriigi õigusega. Sisule juurdepääsu kontrollijad ei tohiks seega oma põhiplatvormiteenuse osutaja positsiooni ära kasutades nõuda nendest sõltuvatelt ärikasutajatelt, et nad muudaksid sisule juurdepääsu kontrollija pakutavad identimisteenused osaks lõppkasutajatele pakutavatest toodetest või teenustest, kui kõnealustele ärikasutajatele on kättesaadavad ka muud identimisteenused.

- (41) Sisule juurdepääsu kontrollijad ei tohiks piirata lõppkasutajate vaba valikut, takistades tehniliselt eri tarkvararakenduste ja -teenuste vaheldumisi kasutamist või nende tellijaks hakkamist. Seega peaksid sisule juurdepääsu kontrollijad tagama kasutajatele vaba valiku, olenemata sellest, kas nad toodavad riistvara, mille abil sellistele tarkvararakendustele või -teenustele juurde pääsetakse, ning nad ei tohiks tekitada kunstlikke tehnilisi tõkkeid, et muuta teenuseosutaja vahetamine võimatuks või ebatõhusaks. Üksnes teatava toote või teenuse lõppkasutajatele pakkumine, sealhulgas eelpaigaldamise teel, ning lõppkasutajale parema pakkumuse tegemine, näiteks parema hinna või kvaliteedi pakkumine, ei tähenda iseenesest teenuseosutaja vahetamise tõkestamist.
- (42) Tingimused, mille alusel sisule juurdepääsu kontrollijad pakuvad ärikasutajatele (sealhulgas nii reklaamijatele kui ka avaldajatele) internetireklaamiteenuseid, on sageli läbipaistmatud. See läbipaistmatus on osaliselt seotud platvormide tavadega, kuid tingitud ka tänapäevase programmeeritava reklaami suurest keerukusest. Sektorit peetakse uute eraelu puutumatus käsitlevate õigusaktide vastuvõtmise järel läbipaistmatumaks ning eeldatavasti muutub see veelgi läbipaistmatumaks pärast kavandatud kolmandate isikute küpsiste kõrvaldamist. See tähendab sageli seda, et reklaamijatel ja avaldajatel pole piisavalt teavet nende ostetud reklaamiteenuste tingimuste kohta, ning vähendab nende suutlikkust minna üle teiste internetireklaamiteenuse osutajate teenustele. Lisaks on internetireklaami kulud tõenäoliselt suuremad, kui need oleksid õiglasemas, läbipaistvamas ja suurema konkurentsiga platvormikeskkonnas. Suuremad kulud kajastuvad tõenäoliselt hindades, mida lõppkasutajad maksavad paljude igapäevatoodete ja -teenuste eest, mille müük sõltub internetireklaamist. Läbipaistvuskohustustega tuleks seega nõuda, et sisule juurdepääsu kontrollijad esitaksid reklaamijatele ja avaldajatele, kellele nad internetireklaamiteenuseid osutavad, taotluse korral ja võimaluste piires teavet, mis võimaldab mõlemal poolel mõista hinda, mis on makstud asjaomase reklaami väärtusahela raames osutatavate eri reklaamiteenuste eest.
- (43) Sisule juurdepääsu kontrollijal võib teatavatel asjaoludel olla põhiplatvormiteenuste osutajana topeltroll, mille puhul ta osutab oma ärikasutajatele põhiplatvormiteenust ja konkureerib samal ajal nendesamade ärikasutajatega, pakkudes samadele lõppkasutajatele samu või sarnaseid teenuseid või tooteid. Sellises olukorras võib sisule juurdepääsu kontrollija lõigata oma topeltrollist kasu, kasutades andmeid, mis ta on saanud seoses ärikasutajate põhiplatvormil tehtud tehingutega, oma selliste teenuste huvides, mis pakuvad ärikasutajate teenustega sarnaseid teenuseid. Nii on see näiteks juhul, kui sisule juurdepääsu kontrollija pakub ärikasutajatele internetipõhist kauplemiskohta või rakendustepoe lahendust ning ühtlasi pakub teenuseid internetipõhise jaemüüjana või rakendustarkvara pakkujana, konkureerides nende

³³

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikundmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

ärikasutajatega. Vältimaks olukorda, kus sisule juurdepääsu kontrollijad saavad ebaõiglaselt kasu oma topeltrollist, tuleks tagada, et nad hoiduvad kasutamast koond- või koondamata andmeid (mis võivad hõlmata anonüümseks muudetud andmeid ja isikuandmeid), mis ei ole avalikult kättesaadavad, et pakkuda oma ärikasutajate pakutavatega sarnaseid teenuseid. Seda kohustust tuleks kohaldada sisule juurdepääsu kontrollija kui terviku suhtes, sealhulgas nende äriüksuste suhtes, mis konkureerivad põhiplatvormiteenuse ärikasutajatega.

- (44) Ärikasutajad võivad osta reklaamiteenuseid ka põhiplatvormiteenuste osutajalt, et pakkuda lõppkasutajatele kaupu ja teenuseid. Sellisel juhul võib juhtuda, et andmeid ei genereerita põhiplatvormiteenuses, vaid ärikasutaja esitab need põhiplatvormiteenuse keskkonda või need luuakse, tuginedes tema tegevusele asjaomases põhiplatvormiteenuses. Teatavatel juhtudel võib sellel reklaami pakkuval põhiplatvormiteenuse osutajal olla topeltroll, mille puhul ta on korraga nii vahendaja kui ka reklaamiteenuse osutaja rollis. Seega tuleks kohustust, millega keelatakse topeltrolliga sisule juurdepääsu kontrollijal kasutada ärikasutajate andmeid, kohaldada ka selliste andmete suhtes, mida põhiplatvormiteenuse osutaja on ettevõtjatelt saanud eesmärgiga osutada selle põhiplatvormiteenusega seotud reklaamiteenust.
- (45) Pilvandmetöötlusteenuste puhul peaks see kohustus laienema andmetele, mida pakuvad või loovad sisule juurdepääsu kontrollija ärikasutajad seoses kõnealuse kontrollija pilvandmetöötlusteenuse kasutamisega või tema tarkvararakenduste poe kaudu, mis võimaldab pilvandmetöötlusteenuste lõppkasutajatele juurdepääsu tarkvararakendustele. See kohustus ei tohiks piirata sisule juurdepääsu kontrollijate õigust kasutada koondandmeid andmeanalüüsiteenuse kui kõrvalteenuse osutamiseks, tingimusel et järgitakse määrust 2016/679 ja direktiivi 2002/58/EÜ ning käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid kõrvalteenuseid käsitlevaid sätteid.
- (46) Sisule juurdepääsu kontrollija võib kasutada eri vahendeid oma põhiplatvormiteenusega seotud teenuste või toodete soosimiseks, kahjustades sellega samu või sarnaseid teenuseid, mida lõppkasutajad võiksid saada kolmandate isikute kaudu. Seda esineb näiteks siis, kui sisule juurdepääsu kontrollija eelpaigaldab ise teatud tarkvararakendusi või -teenuseid. Lõppkasutajate valikuvõimaluste tagamiseks ei tohiks sisule juurdepääsu kontrollijad oma tarkvaralahenduste soosimise eesmärgil takistada lõppkasutajatel eemaldada eelpaigaldatud tarkvararakendusi oma põhiplatvormiteenustest.
- (47) Sisule juurdepääsu kontrollijate kehtestatud tarkvararakenduste levitamisega seotud eeskirjad võivad teatavatel asjaoludel piirata lõppkasutajate võimalusi paigaldada ja tõhusalt kasutada kolmanda isiku tarkvararakendusi või tarkvararakenduste poode kõnealuse kontrollija operatsioonisüsteemides või riistvaral ning piirata lõppkasutajate juurdepääsu nendele tarkvararakendustele või tarkvararakenduste poodidele väljaspool kõnealuse kontrollija põhiplatvormiteenuseid. Sellised piirangud võivad vähendada tarkvararakenduste arendajate võimalusi kasutada alternatiivseid turustuskanaleid ja lõppkasutajate võimalusi valida eri turustuskanalite eri tarkvararakenduste vahel ning need tuleks keelata kui ebaõiglasel viisil, mis pärsivad põhiplatvormiteenuste konkurentsi. Tagamaks, et kolmanda isiku tarkvararakendused või tarkvararakenduste poed ei ohusta sisule juurdepääsu kontrollija pakutava riistvara või operatsioonisüsteemi terviklust, võib kõnealune kontrollija rakendada tervikluse kaitseks proportsionaalseid tehnilisi või lepingulisi meetmeid, kui kõnealune kontrollija tõendab, et sellised meetmed on vajalikud ja põhjendatud ning riistvara või operatsioonisüsteemi tervikluse kaitsmiseks ei ole vähem piiravaid vahendeid.

- (48) Sisule juurdepääsu kontrollijad on sageli vertikaalselt integreeritud ja pakuvad lõppkasutajatele teatavaid tooteid või teenuseid oma põhiplatvormiteenuste kaudu või nende kontrolli all oleva ärikasutaja kaudu, mis toob sageli kaasa huvide konflikti. See võib hõlmata olukorda, kus sisule juurdepääsu kontrollija pakub internetipõhise otsingumootori kaudu oma internetipõhiseid vahendusteenuseid. Pakkudes neid tooteid või teenuseid põhiplatvormiteenuse baasil, saavad sisule juurdepääsu kontrollijad tagada oma pakkumisele parema järjestuspositsiooni sama põhiplatvormiteenust kasutavate kolmandate isikute tootepakkumistega võrreldes. Näiteks võib seda esineda toodete või teenuste, sealhulgas muude põhiplatvormiteenuste puhul, mis järjestatakse internetipõhiste otsingumootorite kaudu esitatud tulemustes või mis osaliselt või täielikult lõimitakse internetipõhiste otsingumootorite tulemustesse, teatavat teemat puudutavate tulemuste rühmade puhul, mis kuvatakse koos internetipõhise otsingumootori tulemustega, mida teatavad lõppkasutajad kasutavad internetipõhisest otsingumootorist eraldiseisva või täiendava teenusena. Näiteks võib tuua ka tarkvararakendused, mida levitatakse tarkvararakenduste poodide kaudu, või tooted või teenused, mida tõstetakse esile ja esitletakse sotsiaalvõrgustiku uudisvoos, või tooted või teenused, mis järjestatakse otsingutulemustes või kuvatakse internetipõhises kauplemiskohas. Sellistes olukordades on sisule juurdepääsu kontrollijal korraga kaks rolli, kuna ta on nii kolmandast isikust teenuseosutajate vahendaja kui ka sisule juurdepääsu kontrollija toodete või teenuste otsene pakkuja. Seega võivad kõnealused sisule juurdepääsu kontrollijad otseselt kahjustada nendel põhiplatvormiteenustel pakutavate toodete või teenuste konkurentsivõimet, kahjustades seeläbi ärikasutajaid, kes ei ole sisule juurdepääsu kontrollija kontrolli all.
- (49) Sellistes olukordades ei tohiks sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuses järjestamisel rakendada õiguslike, kaubanduslike või tehniliste vahendite abil eri- või eeliskohndlemist nende toodete või teenuste kasuks, mida ta ise pakub või mida tema kontrollitavad ärikasutajad pakuvad. Vastava kohustuse tõhususe huvides tuleks samuti tagada, et kõnealuse järjestuse suhtes kohaldatavad tingimused on üldiselt õiglasel. Selles kontekstis peaks järjestamise mõiste hõlmama kõiki suhtelise tähtsuse vorme, sealhulgas tulemuste kuvamine, hinnangud, lingid või häälotsingutulemused. Tagamaks, et see kohustus on tõhus ja et sellest ei saa kõrvale hoida, tuleks seda kohaldada ka igasuguste selliste meetmete suhtes, millel võib olla samaväärne toime nagu järjestamisega seotud eri- või sooduskohndlemisel. Selle kohustuse kohaldamist ja jõustamist peaksid hõlbustama ka määruse (EL) 2019/1150 artikli 5 kohaselt vastu võetud suunised³⁴.
- (50) Sisule juurdepääsu kontrollijad ei tohiks piirata ega takistada lõppkasutajate vaba valikut, takistades tehniliselt eri tarkvararakenduste ja teenuste vaheldumisi kasutamist või nende tellimist. See võimaldaks suuremal hulgal teenuseosutajatel oma teenuseid pakkuda, tagades seeläbi lõppkasutajale rohkem valikuvõimalusi. Seega peaksid sisule juurdepääsu kontrollijad tagama kasutajatele vaba valiku, olenemata sellest, kas nad toodavad riistvara, mille abil sellistele tarkvararakendustele või -teenustele juurde pääsetakse, ning nad ei tohiks tekitada kunstlikke tehnilisi tõkkeid, et muuta teenuseosutaja vahetamine võimatuks või ebatõhusaks. Üksnes teatava toote või teenuse tarbijale pakkumist (sealhulgas eelpaigaldamise teel) ning lõppkasutajale

³⁴ Komisjoni teatis „Suunised järjestuse läbipaistvuse kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/1150“ (ELT C 424, 8.12.2020, lk 1).

parema pakkumuse tegemist, näiteks hinnaalanduse või parema kvaliteedi pakkumisega, ei tohiks iseenesest käsitada kui teenuseosutaja vahetamise tõkestamist.

- (51) Sisule juurdepääsu kontrollijad võivad takistada lõppkasutajate juurdepääsu internetisisule ja -teenustele, sealhulgas tarkvararakendustele. Seega tuleks kehtestada eeskirjad, millega tagatakse, et sisule juurdepääsu kontrollijad ei saa oma käitumisega piirata lõppkasutajate õigust pääseda avatud internetti. Sisule juurdepääsu kontrollijad võivad ka tehniliselt piirata lõppkasutajate võimalusi kasutada tõhusalt vaheldumisi eri internetiühenduse teenuse pakkujaid, eelkõige selle kaudu, et neil on kontroll operatsioonisüsteemide või riistvara üle. See suurendab internetiühenduse teenustega seotud tingimuste ebavõrdsust ja kahjustab kokkuvõttes lõppkasutajaid. Seepärast tuleks tagada, et sisule juurdepääsu kontrollijad ei piiraks põhjendamatult lõppkasutajaid internetiühenduse teenuse pakkuja valimisel.
- (52) Sisule juurdepääsu kontrollijatel võib olla kahetine roll ka seoses sellega, et nad on korraga nii operatsioonisüsteemide kui ka seadmete, sealhulgas nende seadmete tehniliste funktsioonide arendajad. Näiteks võib sisule juurdepääsu kontrollija, kes on seadme tootja, piirata juurdepääsu mõnele selle seadme funktsioonile, näiteks lähiväljaside tehnoloogiale ja selle tehnoloogia kasutamiseks vajalikule tarkvarale, mida võib vaja olla selleks, et tõhusalt osutada sisule juurdepääsu kontrollija pakutavat kõrvalteenust või potentsiaalset kolmanda isiku pakutavat sama kõrvalteenust. Selline juurdepääs võib olla vajalik ka asjaomaste kõrvalteenustega seotud tarkvararakenduste jaoks, et tõhusalt pakkuda sarnaseid funktsioone, nagu pakuvad sisule juurdepääsu kontrollijad. Kui sellist kahetist rolli kasutatakse viisil, mis takistab teistel kõrvalteenuste või tarkvararakenduste pakkujatel võrdsetel tingimustel juurdepääsu samale operatsioonisüsteemile, riist- või tarkvarale, mis on kättesaadav või mida kasutatakse sisule juurdepääsu kontrollijate kõrvalteenuste osutamise korral, võib see oluliselt kahjustada selliste kõrvalteenuste osutajate innovatsioonitegevust ja vähendada selliste kõrvalteenuste lõppkasutajate valikuvõimalusi. Seega peaksid sisule juurdepääsu kontrollijad olema kohustatud tagama võrdsetel tingimustel juurdepääsu samadele operatsioonisüsteemidele, riist- või tarkvaraelementidele ning võrdel tasemel koostalitlusvõimele, mis on tagatud või mida kasutatakse sisule juurdepääsu kontrollija kõrvalteenuste osutamise korral.
- (53) Tingimused, mille alusel sisule juurdepääsu kontrollijad pakuvad ärikasutajatele (sealhulgas nii reklaamijatele kui ka avaldajatele) internetireklaamiteenuseid, on sageli läbipaistmatud. Seetõttu ei ole reklaamijatel ega avaldajatel sageli piisavalt teavet reklaami mõju kohta. Et suurendada käesoleva määruse alusel määratletud internetireklaamiteenuste, sealhulgas sama teenuseosutaja muude põhiplatvormiteenustega täielikult integreeritud reklaamiteenuste osutamisel õiglust, läbipaistvust ja konkurentsi, peaksid sisule juurdepääsu kontrollijad tagama reklaamijatele ja avaldajatele nende taotluse korral tasuta juurdepääsu kõnealuse kontrollija tulemuste mõõtmise vahenditele ning teabele, mida võivad vajada reklaami avaldavate ettevõtjate nimel tegutsevad reklaamijad või reklaamiagentuurid või avaldajad, et nad saaksid ise sõltumatult kontrollida asjaomaste internetireklaamiteenuste osutamise seonduvat.
- (54) Sisule juurdepääsu kontrollijad lõikavad kasu sellest, et neil on juurdepääs tohutule hulgale andmetele, mida nad koguvad põhiplatvormiteenuste ja muude digiteenuste osutamise käigus. Tagamaks, et sisule juurdepääsu kontrollijad ei kahjustaks põhiplatvormiteenuste avatust konkurentidele ega pärsiks dünaamilise digisektori innovatsioonipotentsiaali, piirates ärikasutajate suutlikkust oma andmeid tõhusalt portida, tuleks äri- ja lõppkasutajatele tagada tõhusalt ja viivitamata juurdepääs

struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus andmetele, mida nad on esitanud või loonud seoses sisule juurdepääsu kontrollija asjakohaste põhiplatvormiteenuste kasutamisega. See peaks kehtima ka mis tahes muude eri koondamistaseme andmete kohta, mis võivad olla vajalikud, et sellist portimist tõhusalt võimaldada. Samuti tuleks tagada, et äri- ja lõppkasutajad saavad neid andmeid reaajas tõhusalt portida, näiteks kvaliteetsete rakendusliidest kaudu. Teenusepakujate vahetamise või mitme võrgu kasutamise hõlbustamine peaks omakorda suurendama äri- ja lõppkasutajate valikuvõimalusi ning motiveerima sisule juurdepääsu kontrollijaid ja ärikasutajaid uuendusi tegema.

- (55) Ärikasutajad, kes kasutavad suurte sisule juurdepääsu kontrollijate pakutavaid põhiplatvormiteenuseid, ning selliste ärikasutajate lõppkasutajad esitavad ja loovad suurel hulgal andmeid, sealhulgas teenusekasutamisest tuletatud andmeid. Et tagada ärikasutajatele juurdepääs sel viisil loodud asjakohastele andmetele, peaks sisule juurdepääsu kontrollijad võimaldama kõnealuste kasutajate taotluse korral sellistele andmetele vaba ja tasuta juurdepääsu. Selline juurdepääs tuleks tagada ka ärikasutajate lepingulistele kolmandast isikust töövõtjatele, kes tegutsevad ärikasutajate huvides nende andmete volitatud töötajana. Andmeid, mida esitavad või loovad samad ärikasutajad ja nende ärikasutajate samad lõppkasutajad sama sisule juurdepääsu kontrollija muude teenuste kasutamisel, võib saada juhul, kui need on asjaomase taotlusega lahutamatu seotud. Selleks ei tohiks sisule juurdepääsu kontrollija rakendada lepingulisi ega muid piiranguid, et takistada ärikasutajate juurdepääsu asjakohastele andmetele, ning peaks võimaldama ärikasutajatel hankida oma lõppkasutajatelt andmete kasutamiseks ja otsimiseks nõusoleku, kui selline nõusolek on nõutav määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi 2002/58/EÜ alusel. Sisule juurdepääsu kontrollijad peaksid ka võimaldama nendele andmetele reaajas juurdepääsu, kasutades selleks asjakohaseid tehnilisi meetmeid, näiteks luues kvaliteetse rakendusliidese.
- (56) Internetipõhiste otsingumootorite väärtus nende vastavate äri- ja lõppkasutajate jaoks suureneb, kui nende kasutajate koguarv kasvab. Internetipõhise otsingumootori teenuse osutajad koguvad ja säilitavad koondandmete kogusid, mis sisaldavad teavet selle kohta, mida kasutajad otsisid ning kuidas nad neile esitatud tulemustele reageerisid. Internetipõhise otsingumootori teenuse osutajad koguvad kõnealuseid andmeid nende internetipõhise otsingumootori teenuse kaudu tehtud otsingute käigus ja asjakohasel juhul nende järgmise etapi äripartnerite platvormide kaudu tehtud otsingute käigus. Sisule juurdepääsu kontrollijate juurdepääs sellisele järjestamise, päringute, klõpsamiste ja vaatamiste andmetele võimaldab oluliselt takistada turule sisenemist ja laienemist ning selle tulemusena kannatab konkurents internetipõhise otsingumootori teenuste turul. Seega tuleks sisule juurdepääsu kontrollijatele panna kohustus tagada ka teistele selliste teenuste osutajatele õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääs järjestuste, päringute, klõpsamiste ja vaatamiste andmetele, mis on seotud internetipõhist otsingumootorit kasutavate tarbijate tehtavate tasuta ja tasuliste otsingutega, et need kolmandast isikust teenuseosutajad saaksid oma teenuseid optimeerida ja asjaomase põhiplatvormiteenuse osutajale konkurentsi pakkuda. Selline juurdepääs tuleks tagada ka otsingumootoriteenuse osutaja lepingulistele kolmandast isikust töövõtjatele, kes tegutsevad kõnealuse otsingumootoriteenuse osutaja huvides nende andmete volitatud töötajana. Oma otsinguandmetele juurdepääsu võimaldamisel peaks kontrollija tagama asjakohaste vahenditega lõppkasutajate isikuandmete kaitse, ilma et see oluliselt halvendaks andmete kvaliteeti või kasulikkust.

- (57) Ärikasutajatele, kes otsivad võimalusi lõppkasutajateni jõuda, on väga olulised ka sellised sisule juurdepääsu kontrollijad, kes pakuvad juurdepääsu tarkvararakenduste poele. Pidades silmas kõnealuste sisule juurdepääsu kontrollijate ja nende tarkvararakenduste poodide ärikasutajate ebavõrdset läbirääkimispositsiooni, ei tohiks lubada neil sisule juurdepääsu kontrollijatel kehtestada üldtingimusi, sealhulgas hinnatingimusi, mis oleksid ebaõiglased või millega kaasneks põhjendamatu eristamine. Hindu või muid juurdepääsuga seotud üldtingimusi tuleks pidada ebaõiglaseks, kui nende tulemusena ei ole ärikasutajate suhtes kehtestatud õigused ja kohustused tasakaalus või kui need annavad sisule juurdepääsu kontrollijale eelise, mis on ebaproportsionaalne teenusega, mida kõnealune sisule juurdepääsu kontrollija ärikasutajatele osutab, või mis panevad ärikasutaja ebasoodsasse olukorda seoses sisule juurdepääsu kontrollija teenustega sarnaste teenuste pakkumisega. Üldiste juurdepääsutingimuste õigluse üle otsustamisel võib lähtuda järgmistest võrdlusalustest: samade või sarnaste teenuste hinnad või tingimused, mille on kehtestanud teised tarkvararakenduste poe pakkujad; hinnad või tingimused, mille on kehtestanud tarkvararakenduste poe pakkuja muude seotud või sarnaste teenuste või eri liiki lõppkasutajate jaoks; tarkvararakenduste poe pakkuja kehtestatud samade teenuste hinnad muudes geograafilistes piirkondades; tarkvararakenduste poe pakkuja kehtestatud selliste teenuste hinnad, mis on samad, mida sisule juurdepääsu kontrollija ise pakub. Selle kohustusega ei tohiks kehtestada juurdepääsuõigust ning see ei tohiks piirata tarkvararakenduste poe pakkujate võimalust võtta nõuetekohane vastutus ebaseadusliku ja soovimatu sisu vastu võitlemisel, nagu näeb ette [digiteenuste õigusakt].
- (58) Et tagada käesolevas määruses sätestatud kohustuste tõhusus ja ühtlasi see, et need piirduksid üksnes sellega, mis on vajalik avatud konkurentsi tagamiseks ja sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglase käitumisega võitlemiseks, on oluline need kohustused selgelt määratleda ja piiritleda, nii et sisule juurdepääsu kontrollija saaks neid viivitamata täita, järgides seejuures täielikult määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi 2002/58/EÜ sätteid ning tarbijakaitse, küberturvalisuse ja tooteohutuse eeskirju. Sisule juurdepääsu kontrollijad peaksid lõimima käesoleva määruse täitmise oma protsessidesse. Seepärast peaksid vajalikud meetmed olema võimalikult suures ulatuses integreeritud (sisse projekteeritud) sisule juurdepääsu kontrollijate kasutatavasse tehnoloogilisse lahendusse. Teatavatel juhtudel võib siiski olla asjakohane, et komisjon täpsustab pärast asjaomase sisule juurdepääsu kontrollijaga peetud dialoogi teatavaid meetmeid, mida asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija peaks võtma, et täita tõhusalt kohustusi, mida võidakse täiendavalt täpsustada. Selline regulatiivse dialoogi võimalus peaks hõlbustama sisule juurdepääsu kontrollijate jaoks määruse sätete täitmist ja kiirendama määruse nõuetekohast kohaldamist.
- (59) Proportsionaalsuse tagamiseks tuleks sisule juurdepääsu kontrollijatele anda võimalus taotleda konkreetse kohustuse kohaldamise peatamist niivõrd, kuivõrd see on vajalik, ja erandlikel asjaoludel, mis ei sõltu sisule juurdepääsu kontrollijatest, näiteks ettenägematu väline šokk, mis on ajutiselt oluliselt vähendanud lõppkasutajate nõudlust asjaomase põhiplatvormiteenuse järele, eeldusel et sisule juurdepääsu kontrollija tõendab, et konkreetse kohustuste täitmine võib ohustada tema liidus toimuva tegevuse majanduslikku elujõulisust.
- (60) Erandlikel asjaoludel ja piiratud põhjustel, mis on seotud avaliku kõlbluse, rahvatervise või avaliku julgeolekuga, peaks komisjonil olema võimalik otsustada, et asjaomast kohustust teatava põhiplatvormiteenuse suhtes ei kohaldata. Sääraste avalike huvide mõjutamine võib viidata sellele, et teatava kohustuse jõustamise kulu

ühiskonnale tervikuna oleks teatavatel erandjuhtudel liiga suur ja seega ebaproportsionaalne. Regulatiivne dialoog, mille eesmärk on hõlbustada kohustuste täitmist kohaldamise peatamise ja erandite tegemise võimaluse pakkumisega, peaks tagama käesolevas määruses sätestatud kohustuste proportsionaalsuse, ilma et see kahjustaks taotletavat ennetavat mõju õiglusele ja konkurentsile.

- (61) Hinnates sisule juurdepääsu kontrollijate tegevuse potentsiaalselt kahjustavat mõju seoses lõppkasutajate kohta suurel hulgal andmete kogumisega, tuleb võtta arvesse lõppkasutajate andmekaitse ja eraelu puutumatusega seotud huve. Tagades sisule juurdepääsu kontrollijate kasutatava profiilianalüüsi piisava läbipaistvuse, toetatakse põhiplatvormiteenuste õiglast konkurentsi, avaldades sisule juurdepääsu kontrollijatele välissurvet, et nad ei muudaks põhjalikku tarbijaprofiilianalüüsi sektori standardiks, arvestades, et võimalikel turule sisenejatel või idufirmadel pole andmetele samaväärset juurdepääsu (ei ulatuse, mahu ega põhjalikkuse poolest). Suurem läbipaistvus peaks võimaldama teistel põhiplatvormiteenuste osutajatel paremini eristuda tänu kõrgemal tasemel eraelu puutumatuse tagamise vahendite kasutamisele. Et tagada läbipaistvuskohustuste minimaalselt vajalik tõhusus, peaksid sisule juurdepääsu kontrollijad vähemalt kirjeldama profiilianalüüsi tegemise aluseid, sealhulgas seda, kas tuginetakse isikuandmetele ja kasutaja tegevusest tulenevatele andmetele; milliseid töötlemise viise rakendatakse; mis on profiilianalüüsi tegemise ja selle tulemuste hilisema kasutamise eesmärk; milline on profiilianalüüsi mõju sisule juurdepääsu kontrollija teenustele ning milliseid meetmeid on võetud selleks, et tagada lõppkasutajatele teave profiilianalüüsi tegemise kohta ja hankida neilt vajalik nõusolek.
- (62) Et saavutada täielikult käesoleva määruse eesmärgid ja püsivad tulemused, peaks komisjonil olema võimalik hinnata järgmist: kas põhiplatvormiteenuste osutajale tuleks määrata sisule juurdepääsu kontrollija staatus, ilma et ta vastaks käesolevas määruses sätestatud kvantitatiivsetele künnistele; kas sisule juurdepääsu kontrollija süsteemne mittevastavus õigustab täiendavate meetmete kehtestamist; kas sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglasi tavasid käsitlevate kohustuste kogum tuleks läbi vaadata ning kas tuleks määratleda täiendavaid tavasid, mis on sarnaselt ebaõiglasel ja pärsivad digiturgude konkurentsi. Selline hindamine peaks põhinema turu-uuringutel, mis tehakse asjakohase perioodi jooksul, rakendades selgeid menetlusi ja tähtaegu, et toetada käesoleva määruse ennetavat mõju seoses digisektori õiglase ja avatud konkurentsiga ning tagada vajalik õigluskindlus.
- (63) Turu-uuringu tulemusena võidakse leida, et põhiplatvormiteenust osutav ettevõtja vastab kõigile üldistele kvalitatiivsetele kriteeriumidele, mille põhjal võib teda lugeda sisule juurdepääsu kontrollijaks. Sellisel juhul peaks kõnealune teenuseosutaja põhimõtteliselt täitma kõiki käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid kohustusi. Selliste sisule juurdepääsu kontrollijate suhtes, kes komisjoni hinnangul saavutavad tõenäoliselt lähitulevikus kindla ja püsiva positsiooni, peaks komisjon kehtestama üksnes need kohustused, mis on vajalikud ja asjakohased vältimaks seda, et asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija oma tegevuses sellise kindla ja püsiva positsiooni saavutaks. Selliste esilekerkivate sisule juurdepääsu kontrollijate puhul peaks komisjon võtma arvesse, et kõnealune staatus on põhimõtteliselt ajutine, ning seetõttu tuleks teataval ajal otsustada, kas sellise põhiplatvormiteenuste osutaja suhtes tuleks kohaldada sisule juurdepääsu kontrollijate puhul kohaldatavat täielikku kohustuste kogumit, sest ta on saavutanud kindla ja püsiva positsiooni, või tuleks varem ettenähtud kohustused tühistada, kuna määramise tingimused ei ole enam täidetud.

- (64) Komisjon peaks uurima ja hindama, kas täiendavad käitumuslikud või asjakohasel juhul struktuursed meetmed on põhjendatud, tagamaks, et sisule juurdepääsu kontrollija ei saa käesoleva määruse eesmärkide saavutamist õõnestada, jättes ühe või mitme käesolevas määruses sätestatud kohustuse süsteemselt täitmata ja saavutades seeläbi veelgi tugevama sisule juurdepääsu kontrollija positsiooni. See oleks nii, kui sisule juurdepääsu kontrollija on siseturul veelgi kasvanud ning äri- ja lõppkasutajate majanduslik sõltuvus tema põhiplatvormiteenustest on veelgi suurenenud, kuna kasutajate arv on kasvanud, ning sisule juurdepääsu kontrollija turupositsioon kinnistub veelgi. Seepärast peaks komisjonil olema sellistel juhtudel õigus kehtestada mis tahes parandusmeetmeid (nii käitumuslikke kui ka struktuurseid), võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Struktuurilisi parandusmeetmeid, nagu õiguslik, funktsionaalne või struktuuriline eraldamine, võib kehtestada üksnes juhul, kui puudub sama tõhus käitumuslik parandusmeede või kui sama tõhus käitumuslik parandusmeede oleks asjaomase ettevõtja jaoks koormavam kui struktuuriline parandusmeede. Muudatused ettevõtja struktuuris võrreldes sellega, milline see oli enne süstemaatilise mittevastavuse tuvastamist, oleksid proportsionaalsed üksnes juhul, kui esineb märkimisväärne mittevastavuse risk just seoses ettevõtja struktuuriga.
- (65) Põhiplatvormiteenustega seotud teenused ja tavad ning seotud turud võivad kiiresti ja märkimisväärselt muutuda. Tagamaks, et käesolev määrus püsib ajakohasena ning tagab tõhusa ja tervikliku regulatiivse raamistiku sisule juurdepääsu kontrollijatega seotud probleemide lahendamiseks, on oluline tagada, et määrusega kehtestatav põhiplatvormiteenuste loend ja kohustuste kogum vaadatakse korrapäraselt läbi. See on eriti tähtis selleks, et saaks tuvastada käitumisviisid, mis võivad piirata põhiplatvormiteenuste konkurentsi või on ebaõiglasel. Arvestades digisektori kiirelt muutuvat olemust, peaks läbivaatamine toimuma korrapäraselt, kuid selleks, et tagada regulatiivsete tingimustega seoses õiguskindlus, on vaja kõik läbivaatamised lõpule viia mõistliku ja asjakohase ajavahemiku jooksul. Samuti tuleks turu-uuringutega tagada tugevad tõendavad alused, mille põhjal komisjon saaks hinnata, kas ta peaks tegema ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et laiendada või täpsustada põhiplatvormiteenuste loetelusi. Samuti peaksid need tagama komisjoni jaoks kindlad tõendid, mille alusel ta saab hinnata, kas ta peaks tegema ettepaneku käesolevas määruses sätestatud kohustuste muutmiseks või võtma vastu delegeeritud õigusakti kõnealuste kohustuste ajakohastamiseks.
- (66) Kui sisule juurdepääsu kontrollijad käituvad ebaõiglaselt või piiravad konkurentsi seoses selliste teenustega, mis on käesoleva määruse alusel juba määratletud põhiplatvormiteenustena, kuid mille puhul ei ole osutatud käitumisega seotud kohustusi sõnaselgelt hõlmatud, peaks komisjonil olema võimalik käesolevat määrust delegeeritud õigusaktidega ajakohastada. Selline delegeeritud õigusaktidega ajakohastamine peaks põhinema samadel uurimisstandarditel ja nõuab seega eelnevat turu-uuringut. Komisjon peaks osutatud käitumisviiside kindlakstegemisel kohaldama samuti eelnevalt kindlaksmääratud standardeid. Selliste õiguslike standarditega tuleks tagada, et võimalikud kohustused, mis käesoleva määrusega sisule juurdepääsu kontrollijatele pannakse, on piisavalt prognoositavad.
- (67) Kui mittevastavust käsitleva menetluse või süsteemset mittevastavust käsitleva uurimise käigus teeb sisule juurdepääsu kontrollija komisjonile ettepaneku võtta kohustusi, peaks komisjonil olema võimalik võtta vastu otsus, millega muudetakse kõnealused kohustused asjaomasele sisule juurdepääsu kontrollijale siduvaks, kui komisjon leiab, et sellised vabatahtlikult võetud kohustused tagavad käesolevast

määrusest tulenevate nõuete tõhusa täitmise. Samuti tuleks selles otsuses sedastada, et komisjonil pole enam põhjust meetmeid võtta.

- (68) Et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine ja kohustuste täitmine, peaks komisjonil olema piisavad uurimis- ja jõustamisvolitused, mis võimaldavad tal käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega seonduvat uurida, neid jõustada ja nende täitmist jälgida, tagades samas osalistele täitemenetluse raames põhiõigused olla ära kuulatud ja pääseda juurde toimikule. Komisjonil peaks olema sellised uurimisvolitused ka selleks, et ta saaks teha turu-uuringuid käesoleva määruse ajakohastamiseks ja läbivaatamiseks.
- (69) Komisjonile tuleks anda volitused nõuda kogu liidus teavet, mida on vaja käesoleva määruse kohaldamiseks. Täpsemalt peaks komisjonil olema juurdepääs kõigile asjakohastele dokumentidele, andmetele, andmebaasidele, algoritmidele ja muule teabele, mida on vaja uurimiste algatamiseks ja läbiviimiseks ning käesolevas määruses sätestatud asjaomaste kohustuste täitmise jälgimiseks, olenemata sellest, kelle valduses kõnealused dokumendid, andmed või teave on, ning olenemata nende vormist või vormingust, andmekandjast või nende säilitamise kohast.
- (70) Komisjonil peaks olema võimalik otse nõuda, et ettevõtjad või nende ühendused esitaksid mis tahes asjakohaseid tõendeid, andmeid ja teavet. Lisaks peaks komisjonil olema võimalik käesoleva määruse kohaldamiseks taotleda igalt liikmesriigi asutuselt, organilt või ametilt ning igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult asjakohast teavet. Et komisjoni vastavat otsust täita, peavad ettevõtjad vastama faktilistele küsimustele ja esitama dokumente.
- (71) Komisjonile tuleks anda volitus teha kohapealseid kontrolle ja küsitleda kõiki isikuid, kellel võib olla kasulikku teavet, ning nende ütlused registreerida.
- (72) Komisjonil peaks olema võimalik võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas käesolevas määruses sätestatud kohustusi kohaldatakse ja täidetakse tõhusalt. Sellised meetmed peaksid hõlmama võimalust määrata sõltumatuid väliseksperte, näiteks audiitoreid, kes toetavad komisjoni asjaomastes protsessides, ja vajaduse korral värvata neid muu hulgas pädevatest sõltumatutest asutustest, näiteks andme- või tarbijakaitseasutustest.
- (73) Käesoleva määruse alusel kehtestatud kohustuste täitmise tagamiseks peaks olema võimalik määrata trahve ja perioodilisi karistusmaksid. Selleks tuleks ette näha trahvide ja perioodiliste karistusmaksete asjakohased tasemed kohustuste täitmata jätmise ja menetluseeskirjade rikkumise puhuks, kohaldades seejuures asjakohaseid aegumistähtaegu. Euroopa Kohtul peaks olema täielik pädevus seoses trahvide ja karistusmaksetega.
- (74) Et ettevõtjate ühenduste toimepandud rikkumiste eest määratud trahvid tõhusalt sisse nõuda, tuleb sätestada tingimused, mille korral võib komisjon nõuda trahvi tasumist ühenduse liikmetelt, kui ühendus on maksejõuetu.
- (75) Käesoleva määruse alusel toimuvate menetluste raames tuleks asjaomastele ettevõtjatele tagada komisjoni ees ärakuulamise õigus ning tehtud otsused tuleks laialdaselt avalikustada. Ettevõtjatele hea halduse õiguse ja kaitseõiguste tagamisel ning eriti toimikule juurdepääsu õiguse ja ärakuulamise õiguse tagamisel on oluline tagada ka konfidentsiaalse teabe kaitse. Seejuures peaks komisjon teabe konfidentsiaalsuse kaitsmisel tagama, et teave, millele otsus tugineb, avalikustatakse sellises ulatuses, mis võimaldab otsuse adressaadil mõista otsuseni viinud asjaolusid ja kaalutlusi. Teatavatel tingimustel võib teatavaid äridokumente, näiteks advokaatide ja

nende klientide vahelist suhtlust sisaldavaid dokumente, pidada konfidentsiaalseks, eeldusel et kõik asjakohased tingimused on täidetud.

- (76) Et tagada käesoleva määruse artiklite 3, 6, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 22, 23, 25 ja 30 rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³⁵.
- (77) Määruse (EL) nr 182/2011 kohaselt loodud nõuandekomitee peaks esitama oma arvamusi ka komisjoni teatavate üksikotsuste kohta, mis on tehtud käesoleva määruse alusel. Et tagada kõikjal liidus konkurentsile avatud ja õiglasel turul digisektoris, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte. Delegeeritud õigusaktid tuleks vastu võtta eelkõige seoses meetodikaga, mille alusel määratakse kindlaks kvantitatiivsed künnised käesoleva määruse alusel sisule juurdepääsu kontrollijate määramiseks, ning seoses käesolevas määruses sätestatud kohustuste ajakohastamisega, mis on vajalik siis, kui komisjon on turu-uuringu põhjal teinud kindlaks, et seoses põhiplatvormiteenuste konkurentsi piiravate või ebaõiglaste tavadega tuleb kohustusi ajakohastada. Väga oluline on, et komisjon korraldaks asjakohaseid konsultatsioone ja et need konsultatsioonid toimuksid põhimõtete järgi, mis on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³⁶. Et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (78) Komisjon peaks hindama käesolevat määrust korrapäraselt ning jälgima tähelepanelikult selle mõju õiglusele ja konkurentsile digiplatvormimajanduse kaubanduslikes suhetes ning eelkõige tegema kindlaks, kas seda on vaja muuta seoses tehnika arengu ja kaubandustingimuste muutumisega. Hindamine peaks hõlmama põhiplatvormiteenuste loetelu ja sisule juurdepääsu kontrollijate kohustuste kogumi korrapäraselt läbivaatamist ning nende jõustamise ülevaatust, pidades silmas vajadust tagada liidu digiturgudel avatud ja õiglane konkurents. Et saada sektori arengusuundadest laiapõhjaline ülevaade, tuleks hindamisel arvesse võtta liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade kogemusi. Sellega seoses võib komisjon arvesse võtta ka arvamusi ja aruandeid, mille esitab veebiplatvormimajanduse vaatlusrühm, mis on loodud komisjoni 26. aprilli 2018. aasta otsusega C(2018)2393. Pärast hindamist peaks komisjon võtma asjakohaseid meetmeid. Komisjon peaks käesolevas määruses sätestatud tavade ja kohustuste hindamisel ja läbivaatamisel võtma eesmärgiks tagada ELi ühiste õiguste ja väärtuste, eelkõige võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtte kõrgetasemeline kaitse ja austamine.
- (79) Käesoleva määruse eesmärk on tagada konkurentsile avatud ja õiglane digisektor üldises plaanis ja eelkõige seoses põhiplatvormiteenustega, et edendada innovatsiooni, digitoodete ja -teenuste head kvaliteeti ning õiglasi ja konkurentsivõimelisi hindu ning

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

³⁶ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

suurendada seeläbi ka digisektori lõppkasutajate jaoks kvaliteeti ja valikut. Neid eesmärke ei suuda liikmesriigid üksi tegutsedes piisavalt saavutada ning võttes arvesse sisule juurdepääsu kontrollijate ärimudelit ja tegevuslaadi ning nende tegevuse ulatust ja mõju, saab need eesmärgid saavutada täielikult vaid liidu tasandil. Liit võib võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui nimetatud eesmärkide saavutamiseks vaja.

Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 16, 47 ja 50. Seega tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega, ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad, millega tagatakse kõikjal liidus konkurentsile avatud ja õiglasel turul digisektoris, kus tegutsevad sisule juurdepääsu kontrollijad.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse sisule juurdepääsu kontrollijate osutatavate või pakutavate põhiplatvormiteenuste suhtes, mida kasutavad ärikasutajad, kelle asukoht on liidus, või lõppkasutajad, kelle asu- või elukoht on liidus, olenemata sisule juurdepääsu kontrollija asukohast ja olenemata teenuse osutamise suhtes kohaldatavast muust õigusest.
3. Käesolevat määrust ei kohaldata turgude suhtes:
 - a) mis on seotud elektroonilise side võrkudega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punkti 1 tähenduses;³⁷
 - b) mis on seotud direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punktis 4 määratletud elektroonilise side teenustega, välja arvatud kõnealuse direktiivi artikli 2 punkti 4 alapunktis b määratletud isikutevahelise side teenused.
4. Isikutevahelise side teenuste puhul ei piira käesolev määrus direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 61 alusel riigi reguleerivatele asutustele ega muudele pädevatele asutustele antud volitusi ega ülesandeid.
5. Liikmesriigid ei kehtesta sisule juurdepääsu kontrollijate suhtes oma õigus- või haldusnormidega täiendavaid kohustusi konkurentsile avatud ja õiglaste turgude tagamise eesmärgil. See ei piira muid õiguspäraseid avalikke huve kaitsvate eeskirjade kohaldamist kooskõlas liidu õigusega. Eelkõige ei takista ükski käesoleva määruse säte liikmesriike kehtestamast liidu õigusega kooskõlas olevaid kohustusi ettevõtjatele, sealhulgas põhiplatvormiteenuste osutajatele, eesmärgiga kaitsta tarbijaid või võidelda kõlvatu konkurentsi vastu, kui need kohustused ei ole seotud

³⁷

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

asjaomaste ettevõtjate sisule juurdepääsu kontrollija staatusega käesoleva määruse tähenduses.

6. Käesolev määrus ei piira ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 kohaldamist. Samuti ei piira see järgmiste eeskirjade kohaldamist: siseriiklikud eeskirjad, millega keelatakse konkurentsivastased kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused, kooskõlastatud tegevus ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamine; siseriiklikud konkurentsieskirjad, millega keelatakse muud ühepoolsed tegevused, kuivõrd neid kohaldatakse ettevõtjate suhtes, kes ei ole sisule juurdepääsu kontrollijad, või kuivõrd nendega kehtestatakse sisule juurdepääsu kontrollijate suhtes lisakohustusi; nõukogu määrus (EÜ) nr 139/2004³⁸ ja ühinemiste kontrolli käsitlevad siseriiklikud eeskirjad; määrus (EL) 2019/1150 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL)/³⁹.
7. Riiklikud asutused ei võta vastu otsuseid, mis on vastuolus käesoleva määruse alusel vastu võetud komisjoni otsusega. Komisjon ja liikmesriigid teevad jõustamistegevuses tihedat koostööd ning kooskõlastavad oma tegevused.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „sisule juurdepääsu kontrollija“ – artikli 3 kohaselt määratletud põhiplatvormiteenuste osutaja;
- 2) „põhiplatvormiteenus“ – mis tahes järgmine teenus:
 - a) internetipõhised vahendusteenused;
 - b) internetipõhised otsingumootorid;
 - c) internetipõhised sotsiaalvõrguteenused;
 - d) videojagamisplatvormi teenused;
 - e) numbrivaba isikutevahelise side teenused;
 - f) operatsioonisüsteemid;
 - g) pilvandmetöötlusteenused;
 - h) punktides a–g loetletud põhiplatvormiteenuste pakkuja osutatavad reklaamiteenused, sealhulgas reklaamivõrgud, -börsid ja muud reklaamivahendusteenused;
- 3) „infoühiskonna teenus“ – direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b määratletud teenus;
- 4) „digisektor“ – infoühiskonna teenuste vahenditega või vahendusel pakutavate toodete ja teenuste sektor;
- 5) „internetipõhised vahendusteenused“ – määruse (EL) 2019/1150 artikli 2 punktis 2 määratletud teenused;

³⁸ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

³⁹ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../., mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ.

- 6) „internetipõhine otsingumootor” – määruse (EL) 2019/1150 artikli 2 punktis 5 määratletud digiteenus;
- 7) „internetipõhine sotsiaaltõrgeteenus” – platvorm, mis võimaldab lõppkasutajatel vastastikku ühendust pidada, sisu jagada ja avastada ning suhelda mitme seadme kaudu, eelkõige vestluste, postituste, videote ja soovitude vahendusel;
- 8) „videojagamisplatvormi teenus” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2010/13⁴⁰ artikli 1 lõike 1 punktis aa määratletud teenus;
- 9) „numbrivaba isikutevahelise side teenus” – direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punktis 7 määratletud teenus;
- 10) „operatsioonisüsteem” – süsteemitarkvara, mis kontrollib riist- või tarkvara põhifunktsioone ja võimaldab tarkvararakendustel töötada;
- 11) „pilvandmetöötlusteenused” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/1148⁴¹ artikli 4 punktis 19 määratletud digiteenused;
- 12) „tarkvararakenduste poed” – internetipõhiste vahendusteenuste liik, mis keskendub tarkvararakendustele kui vahendatavale tootele või teenusele;
- 13) „tarkvararakendus” – mis tahes digitoode või -teenus, mis töötab operatsioonisüsteemil;
- 14) „kõrvalteenus” – teenused, mida osutatakse seoses platvormi põhiteenustega või koos nendega, sealhulgas direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 punktis 3 määratletud makseteenused ja artikli 3 punktis j määratletud makseteenuseid toetavad tehnilised teenused;
- 15) „identimisteenus” – kõrvalteenuste liik, mis võimaldab teha lõpp- või ärikasutajate mis tahes liiki isikusamasuskontrolli, olenemata kasutatavast tehnoloogiast;
- 16) „lõppkasutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab põhiplatvormiteenuseid muul viisil kui ärikasutajana;
- 17) „ärikasutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes tegutseb äri- või kutsetegevuse raames ja kasutab põhiplatvormiteenuseid, et pakkuda lõppkasutajatele kaupu või teenuseid;
- 18) „järjestus” – suhteline edemus, mis on antud internetipõhiste vahendusteenuste või internetipõhiste sotsiaaltõrgeteenuste kaudu pakutavatele kaupadele või teenustele, või internetipõhise otsingumootori otsingutulemustele antud tähtsus, mille alusel neid tulemusi esitatakse, järjestatakse või edastatakse vastavalt internetipõhiste vahendusteenuste pakkujate, internetipõhiste sotsiaaltõrgeteenuste pakkujate või internetipõhiste otsingumootorite pakkujate kaudu, olenemata tulemuste esitamiseks, järjestamiseks või edastamiseks kasutatud tehnoloogilistest vahenditest;
- 19) „andmed” – tegevuse, faktide või teabe mis tahes digitaalne väljendus ja selliste tegevuste, faktide või teabe kogum, mis võib muu hulgas esineda heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestise kujul;

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

- 20) „isikuandmed“ – igasugune määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 1 määratletud teave;
- 21) „isikustamata andmed“ – muud kui need andmed, mis on määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punkti 1 määratluse kohaselt isikuandmed;
- 22) „ettevõtja“ – kõik seotud või ühendatud ettevõtjad, kes moodustavad kontserni, olles teise ettevõtja otsese või kaudse kontrolli all, ning kes tegelevad majandustegevusega, olenemata nende õiguslikust seisundist ja nende rahastamise viisist;
- 23) „kontroll“ – võimalus ettevõtjat otsustavalt mõjutada määruse (EÜ) nr 139/2004 tähenduses.

II peatükk

Sisule juurdepääsu kontrollijad

Artikkel 3

Sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramine

- 1. Põhiplatvormiteenuse osutajale määratakse sisule juurdepääsu kontrollija staatus, kui:
 - a) tal on märkimisväärne mõju siseturule;
 - b) ta käitab põhiplatvormiteenust, mis on ärikasutajatele oluline lõppkasutajateni jõudmise värv; ja
 - c) tal on oma tegevuses kinnistunud ja püsiv positsioon või on tõenäoline, et ta saavutab sellise positsiooni lähitulevikus.
- 2. Põhiplatvormiteenuse osutaja vastab:
 - a) lõike 1 punktis a sätestatud tingimusele, kui selle ettevõtja, kellele ta kuulub, aastakäive on EMP peale kokku viimase kolme majandusaasta jooksul olnud 6,5 miljardit eurot või rohkem või kui selle ettevõtja, kellele ta kuulub, keskmine turukapitalisatsioon või samaväärne õiglane turuväärtus oli viimase majandusaasta jooksul vähemalt 65 miljardit eurot ning kui ta osutab põhiplatvormiteenust vähemalt kolmes liikmesriigis;
 - b) lõike 1 punktis b sätestatud tingimusele, kui tema osutatud põhiplatvormiteenust kasutas eelmisel majandusaastal üle 45 miljoni ELi asu- või elukohaga aktiivse lõppkasutaja kuus ning üle 10 000 ELi asukohaga aktiivse ärikasutaja aastas;
esimese lõigu kohaldamisel tähendab aktiivsete lõppkasutajate arv kuus aktiivsete lõppkasutajate kuu keskmist arvu viimase majandusaasta suurima osa jooksul;
 - c) lõike 1 punktis c sätestatud tingimusele, kui punktis b sätestatud künnised on saavutatud kolmel viimasel majandusaastal.
- 3. Kui põhiplatvormiteenuste osutaja vastab lõikes 2 sätestatud kõigile künnistele, teatab ta sellest komisjonile kolme kuu jooksul pärast kõnealuste künniste saavutamist ja esitab talle lõikes 2 määratletud asjakohase teabe. Kõnealune teade hõlmab lõikes 2 kindlaks määratud asjakohast teavet teenuseosutaja iga sellise

põhiplatvormiteenuse kohta, mille puhul on saavutatud lõike 2 punktis b sätestatud künniseid. Teadet ajakohastatakse iga kord, kui veel mõne põhiplatvormiteenuse puhul saavutatakse lõike 2 punktis b sätestatud künnised.

Kui asjaomane põhiplatvormiteenuste osutaja ei esita käesoleva lõike kohaselt nõutavat teavet, võib komisjon määrata asjaomasele teenuseosutajale siiski igal ajal lõike 4 kohaselt sisule juurdepääsu kontrollija staatuse.

4. Komisjon määrab põhjendamatut viivitust ja hiljemalt 60 päeva pärast lõikes 3 osutatud täieliku teabe saamist põhiplatvormiteenuste osutajale, kes vastab kõigile lõikes 2 sätestatud künnistele, sisule juurdepääsu kontrollija staatuse, välja arvatud juhul, kui kõnealune teenuseosutaja esitab oma teates piisavalt põhjendatud argumendid selle kohta, et olukorras, milles asjaomast põhiplatvormiteenust osutatakse, ja võttes arvesse lõikes 6 loetletud elemente, ei vasta asjaomane teenuseosutaja lõikes 1 sätestatud tingimustele.

Kui sisule juurdepääsu kontrollija esitab piisavalt põhjendatud argumendid tõendamaks, et ta ei vasta lõikes 1 sätestatud tingimustele, kohaldab komisjon lõiget 6, et hinnata, kas lõikes 1 sätestatud kriteeriumid on täidetud.

5. Komisjonil on artikli 37 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada lõikes 2 sätestatud kvantitatiivsetele künnistele vastavuse kindlaksmääramise metoodikat ning vajaduse korral kohandada seda korrapäraselt, lähtudes turu ja tehnoloogia arengust, eriti seoses lõike 2 punktis a sätestatud künnisega.
6. Komisjon võib artiklis 15 sätestatud korras määrata sisule juurdepääsu kontrollija staatuse igale põhiplatvormiteenuse osutajale, kes vastab lõikes 1 sätestatud kõigile nõuetele, kuid ei vasta kõigile lõikes 2 sätestatud künnistele, või kes on esitanud piisavalt põhjendatud argumendid vastavalt lõikele 4.

Selleks võtab komisjon arvesse järgmist:

- a) põhiplatvormiteenuste osutaja suurus, sealhulgas käive ja turukapitalisatsioon, tegevus ja positsioon;
- b) selliste äriksutajate arv, kes sõltuvad põhiplatvormiteenusest, et jõuda lõppkasutajateni, ja lõppkasutajate arv;
- c) võrgumõjust tulenevad turule sisenemise tõkked ja andmepõhised eelised, eelkõige seoses sellega, mis puudutab teenuseosutaja juurdepääsu isikuandmetele ja isikustamata andmetele, nende kogumist või analüüsimise võimalusi;
- d) mastaabisääst, millest teenuseosutaja kasu lõikab, sealhulgas seoses andmetega;
- e) äri- või lõppkasutaja seotus;
- f) muud struktuurilised turuomadused.

Hindamisel võtab komisjon arvesse nende elementide eeldatavat arengut.

Kui sellise põhiplatvormiteenuse osutaja, kes vastab lõikes 2 sätestatud kvantitatiivsetele künnistele, ei täida olulisel määral komisjoni uurimismeetmetest tulenevaid korraldusi ning kui rikkumine jätkub ka pärast sellise mõistliku pikkusega perioodi möödumist, mille jooksul paluti teenuseosutajal nõuded täita ja märkused

esitada, on komisjonil õigus määrata kõnealusele teenuseosutajale sisule juurdepääsu kontrollija staatus.

Kui sellise põhiplatvormiteenuse osutaja, kes ei vasta lõikes 2 sätestatud kvantitatiivsetele künnistele, ei täida olulisel määral komisjoni uurimismeetmetest tulenevaid korraldusi ning kui rikkumine jätkub ka pärast sellise mõistliku pikkusega perioodi möödumist, mille jooksul paluti teenuseosutajal nõuded täita ja märkused esitada, on komisjonil õigus määrata kõnealusele teenuseosutajale sisule juurdepääsu kontrollija staatus saadaolevate andmete alusel.

7. Komisjon määrab iga sisule juurdepääsu kontrollija puhul, kes on määratud lõike 4 või 6 järgi, kindlaks ettevõtja, kellele ta kuulub, ja loetleb asjaomased põhiplatvormiteenused, mida sama ettevõtja veel osutab ja mis eraldi toimivad olulise värvana, mille kaudu ärikasutajad lõppkasutajateni jõuavad, nagu on osutatud lõike 1 punktis b.
8. Sisule juurdepääsu kontrollija täidab artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustused kuue kuu jooksul pärast põhiplatvormiteenuse loetellu lisamist vastavalt artiklile 7.

Artikkel 4

Sisule juurdepääsu kontrollija staatuse läbivaatamine

1. Komisjon võib taotluse korral või omal algatusel artikli 3 kohaselt vastu võetud otsuse igal ajal läbi vaadata, seda muuta või selle kehtetuks tunnistada ühel järgmistest põhjustest:
 - a) asjaolud, millel otsus põhineb, on oluliselt muutunud;
 - b) otsus tehti ettevõtjate esitatud ebatäieliku, ebaõige või eksitava teabe alusel.
2. Komisjon vaatab korrapäraselt ja vähemalt iga kahe aasta järel läbi, kas ettevõtjad, kellele on määratud sisule juurdepääsu kontrollija staatus, vastavad endiselt artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimustele või kas on uusi põhiplatvormiteenuste osutajaid, kes vastavad nendele tingimustele. Korrapärase läbivaatamise käigus kontrollitakse ka seda, kas sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuste loetelu on vaja kohandada.

Kui komisjon leiab esimese lõigu kohase läbivaatamise põhjal, et asjaolud, mille alusel määrati põhiplatvormiteenuste osutajale sisule juurdepääsu kontrollija staatus, on muutunud, võtab ta vastu vastava otsuse.
3. Komisjon avaldab ja ajakohastab pidevalt sisule juurdepääsu kontrollijate loetelu ja põhiplatvormiteenuste loetelu, mille puhul nad peavad täitma artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi.

III peatükk

Sisule juurdepääsu kontrollijate tegevus, mis piirab konkurentsi või on ebaõiglane

Artikkel 5

Sisule juurdepääsu kontrollijate kohustused

Kõigi sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuste puhul, mis on tuvastatud artikli 3 lõike 7 kohaselt, peab sisule juurdepääsu kontrollija:

- a) hoiduma asjaomaste põhiplatvormiteenuste kaudu saadud isikuandmete kombineerimisest kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija osutatavate mis tahes muude teenuste kaudu saadud isikuandmetega või kolmandate isikute osutatavate teenuste kaudu saadud isikuandmetega ning hoiduma registreerimast lõppkasutajaid sisule juurdepääsu kontrollija teiste teenuste kasutajaks isikuandmete kombineerimise eesmärgil, välja arvatud juhul, kui lõppkasutajale on esitatud selgelt valikuvõimalused ja ta on andnud oma nõusoleku määruse (EL) 2016/679 tähenduses ;
- b) võimaldama ärikasutajatel pakkuda lõppkasutajatele samu tooteid või teenuseid kolmanda isiku internetipõhiste vahendusteenuste kaudu hindadega või tingimustel, mis erinevad hindadest või tingimustest, mida pakutakse sisule juurdepääsu kontrollija internetipõhiste vahendusteenuste kaudu;
- c) võimaldama ärikasutajatel reklaamida pakkumisi põhiplatvormiteenuse kaudu saadud lõppkasutajatele ja sõlmida nende lõppkasutajatega lepinguid, olenemata sellest, kas nad kasutavad selleks kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuseid või mitte, ning võimaldama lõppkasutajatel sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuste kaudu pääseda juurde sisule, tellimustele, funktsioonidele või muule ning neid kasutada ärikasutaja tarkvararakenduse kaudu, kui lõppkasutajad on need kaubad saanud asjaomaselt ärikasutajalt kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuseid kasutamata;
- d) mitte takistama ärikasutajatel pöörduda asjakohase ametiasutuse poole sisule juurdepääsu kontrollija tegevusega seotud probleemide tõstatamiseks;
- e) hoiduma nõudmast ärikasutajatelt, et nad kasutaksid või pakuksid sisule juurdepääsu kontrollija identimisteenust või teeksid sellega koostööd, kui ärikasutajad pakuvad oma teenuseid kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuseid kasutades;
- f) hoiduma nõudmast äri- või lõppkasutajatelt artikli 3 kohaselt määratud või artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud künnistele vastava muu põhiplatvormiteenuse tellijaks või kasutajaks registreerimist kui eeltingimust, et saada juurdepääs mõnele kõnealuse artikli kohaselt määratud põhiplatvormiteenusele või registreeruda selle tellijaks või kasutajaks;
- g) andma reklaamijatele ja avaldajatele, kellele ta osutab reklaamiteenuseid, nende taotluse korral teavet reklaamija ja avaldaja makstud hinna kohta, samuti summa või tasu kohta, mida nad maksavad avaldajale kindla reklaami avaldamise eest ja sisule juurdepääsu kontrollijale asjakohase reklaamiteenuse eest.

Artikkel 6

Sisule juurdepääsu kontrollijate suhtes kohaldatavad täpsustatavad kohustused

1. Kõigi sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuste puhul, mis on tuvastatud artikli 3 lõike 7 kohaselt, peab sisule juurdepääsu kontrollija:
 - a) hoiduma ärikasutajatega konkureerides kasutamast mis tahes andmeid, mis ei ole avalikult kättesaadavad ja mis on saadud tema põhiplatvormiteenuste ärikasutajate, sealhulgas nende ärikasutajate lõppkasutajate tegevuse käigus või mille tema põhiplatvormiteenuste ärikasutajad või nende ärikasutajate lõppkasutajad on esitanud;

- b) võimaldama lõppkasutajatel desinstallida kõik eelpaigaldatud tarkvararakendused oma põhiplatvormiteenusest, ilma et see piiraks sisule juurdepääsu kontrollija võimalust piirata selliste tarkvararakenduste eemaldamist, mis on hädavajalikud operatsioonisüsteemi või seadme toimimiseks ja mida kolmandad isikud ei saa tehniliselt eraldiseisvana pakkuda;
- c) võimaldama paigaldada ja tõhusalt kasutada kolmanda isiku tarkvararakendusi või tarkvararakenduste poode, mis kasutavad kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija operatsioonisüsteemi või teevad nendega koostööd, ning võimaldama nendele tarkvararakendustele või tarkvararakenduste poodidele juurdepääsu ka muul viisil kui kõnealuse sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuste kaudu; sisule juurdepääsu kontrollijal ei takistata võtta proportsionaalseid meetmeid, tagamaks, et kolmanda isiku tarkvararakendused või tarkvararakenduste poed ei ohusta sisule juurdepääsu kontrollija pakutava riistvara või operatsioonisüsteemi terviklust;
- d) hoiduma toodete järjestamisel selliste teenuste ja toodete eeliskohtlemisest, mida sisule juurdepääsu kontrollija pakub ise või mida pakuvad samale sisule juurdepääsu kontrollijale kuuluvad kolmandad isikud, võrreldes kolmandate isikute sarnaste teenuste või toodetega, ning kohaldama sellise järjestamise puhul õiglasi ja mittediskrimineerivaid tingimusi;
- e) hoiduma tehniliselt piiramast lõppkasutajate võimalust vahetada ja tellida eri tarkvararakendusi ja -teenuseid, millele juurde pääsemiseks kasutatakse sisule juurdepääsu kontrollija operatsioonisüsteemi; see kehtib ka lõppkasutajate internetiühenduse pakkuja valimise kohta;
- f) võimaldama ärikasutajatele ja kõrvalteenuste osutajatele juurdepääsu samadele operatsioonisüsteemi, riist- või tarkvaraelementidele ning tagama samal tasemel koostalitlusvõime, mis on tagatud või mida kasutatakse sisule juurdepääsu kontrollija kõrvalteenuste osutamise korral;
- g) tagama reklaamijatele ja avaldajatele nende taotluse korral tasuta juurdepääsu sisule juurdepääsu kontrollija tulemuslikkuse mõõtmise vahenditele ning teabele, mida reklaamijad ja avaldajad vajavad reklaamimahtude sõltumatuks kontrollimiseks;
- h) tagama äri- või lõppkasutaja tegevuse käigus loodud andmete tõhusa ülekantavuse, eelkõige tagades lõppkasutajatele vahendid, mis võimaldavad andmeid üle kanda kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, võimaldades sealhulgas pidevat ja reaalajas juurdepääsu;
- i) pakkuma ärikasutajatele või ärikasutaja volitatud kolmandatele isikutele tasuta tõhusat, kvaliteetselt toimivat, pidevat ja reaalajas juurdepääsu koondatud või koondamata andmetele, mida esitavad või loovad asjaomaste põhiplatvormiteenuste kasutamise käigus kõnealused ärikasutajad ja nende ärikasutajate pakutavaid tooteid või teenuseid kasutavad lõppkasutajad; isikuandmete puhul tagama juurdepääsu ja kasutusvõimaluse üksnes juhul, kui see on otseselt seotud lõppkasutaja huviga, mis on seotud asjaomase ärikasutaja poolt asjaomase põhiplatvormi teenuse kaudu pakutavate toodete või teenustega, ning kui lõppkasutaja väljendab soovi sellist jagamist võimaldada, andes selleks oma nõusoleku määruse (EL) 2016/679 tähenduses;

- j) tagama kõigile internetipõhiste otsingumootorite kolmandast isikust pakkujatele nende taotluse korral õiglasel, mõistlikul ja mittediskrimineerival viisil juurdepääsu järjestamise, päringute, klõpsamiste ja vaatamiste andmetele, mis on seotud lõppkasutajate tehtud tasuta ja tasulise otsinguga sisule juurdepääsu kontrollija internetipõhistes otsingumootorites, tingimusel et järjestamise, päringute, klõpsamiste ja vaatamistega seotud isikuandmed on muudetud anonüümseks;
 - k) kohaldama õiglaseid ja mittediskrimineerivaid üldtingimusi seoses ärikasutajate juurdepääsuga tema tarkvararakenduste poele, mis on määratud vastavalt käesoleva määruse artiklile 3.
2. Lõike 1 punkti a kohaldamisel tähendavad andmed, mis ei ole avalikult kättesaadavad, igasuguseid ärikasutajate loodud koond- ja koondamata andmeid, mida saab tuletada ärikasutajate või nende klientide äritegevusest või selle kaudu koguda sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenuses.

Artikkel 7

Sisule juurdepääsu kontrollijate kohustuste täitmine

1. Meetmed, mida sisule juurdepääsu kontrollija rakendab, et tagada artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustuste täitmine, peavad aitama tõhusalt saavutada asjaomase kohustuse eesmärgi. Sisule juurdepääsu kontrollija tagab, et neid meetmeid rakendatakse kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 ja direktiiviga 2002/58/EÜ ning küberturvalisust, tarbijakaitset ja tooteohutust käsitlevate õigusaktidega.
2. Kui komisjon leiab, et meetmed, mida sisule juurdepääsu kontrollija lõike 1 kohaselt kavatseb rakendada või on rakendanud, ei taga artiklis 6 sätestatud asjaomaste kohustuste tõhusat täitmist, võib ta oma otsusega täpsustada meetmeid, mida asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija peab kohaldama. Komisjon võtab sellise otsuse vastu kuue kuu jooksul alates artikli 18 kohase menetluse algatamisest.
3. Käesoleva artikli lõige 2 ei piira artiklite 25, 26 ja 27 kohaseid komisjoni volitusi.
4. Enne lõike 2 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon oma esialgsed järeldused, tehes seda kolme kuu jooksul alates menetluse algatamisest. Esialgsetes järeldustes selgitab komisjon meetmeid, mille võtmist ta kaalub või mida tema arvates peaks võtma asjaomane põhiplatvormiteenuse osutaja, et esialgsetele järeldustele tõhusalt reageerida.
5. Lõike 2 kohaste meetmete täpsustamisel tagab komisjon, et meetmed on asjaomase kohustuse eesmärkide saavutamiseks tõhusad ning sisule juurdepääsu kontrollija ja asjaomase teenusega seotud asjaolusid arvesse võttes proportsionaalsed.
6. Artikli 6 lõike 1 punktidest j ja k tulenevate kohustuste täpsustamiseks hindab komisjon ka seda, kas kavandatud või rakendatud meetmetega tagatakse ärikasutajate õiguste ja kohustuste tasakaalustamine ning ega need meetmed ise ei anna sisule juurdepääsu kontrollijale eelist, mis on ebaproportsionaalne teenuse suhtes, mida kontrollija ärikasutajatele osutab.
7. Sisule juurdepääsu kontrollija võib taotleda artikli 18 kohase menetluse algatamist, et komisjon määraks kindlaks, kas meetmed, mida sisule juurdepääsu kontrollija kavatseb rakendada või on rakendanud artikli 6 alusel, on konkreetseid asjaolusid silmas pidades asjaomase kohustuse eesmärgi saavutamiseks tõhusad. Sisule juurdepääsu kontrollija võib oma taotluses esitada põhjendused selgitamaks, miks

meetmed, mida ta kavatseb rakendada või on rakendanud, on konkreetseid asjaolusid silmas pidades asjaomase kohustuse eesmärgi saavutamiseks tõhusad.

Artikkel 8 *Peatamine*

1. Komisjon võib sisule juurdepääsu kontrollija põhjendatud taotluse korral peatada oma otsusega, mille ta võtab vastu vastavalt artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetlusele, erandkorras täielikult või osaliselt artiklites 5 ja 6 põhiplatvormiteenuste suhtes ettenähtud kohustuse kohaldamise, kui sisule juurdepääsu kontrollija tõendab, et temast sõltumatute erandlike asjaolude tõttu võib konkreetse kohustuste täitmine ohustada tema tegevuse majanduslikku elujõulisust liidus; seda võib teha üksnes ulatuses, mis on vajalik, et vältida ohtu elujõulisusele. Komisjon seab eesmärgiks võtta peatamisotsus vastu viivitamata ja hiljemalt kolme kuu jooksul pärast täielikult põhjendatud taotluse saamist.
2. Kui lõike 1 kohaselt nähakse ette kohustuse kohaldamise peatamine, vaatab komisjon oma peatamisotsuse igal aastal uuesti läbi. Pärast sellist läbivaatamist tühistab komisjon peatamisotsuse või otsustab, et lõike 1 tingimused on endiselt täidetud.
3. Komisjon võib sisule juurdepääsu kontrollija põhjendatud taotluse korral peatada ajutiselt asjaomase kohustuse kohaldamise ühe või mitme kindla põhiplatvormiteenuse suhtes juba enne lõike 1 kohase otsuse tegemist.

Taotluse hindamisel võtab komisjon eelkõige arvesse konkreetse kohustuse täitmise mõju asjaomase sisule juurdepääsu kontrollija majanduslikule elujõulisusele liidus ja samuti mõju kolmandatele isikutele. Peatamise kohta võivad kehtida komisjoni määratud tingimused ja kohustused, et tagada õiglane tasakaal kõnealuste huvide ja käesoleva määruse eesmärkide vahel. Sellise taotluse võib esitada ja rahuldada igal ajal, kuni komisjon teeb lõike 1 kohase hindamise.

Artikkel 9 *Ülekaaluka avaliku huviga seotud põhjustel tehtavad erandid*

1. Komisjon võib sisule juurdepääsu kontrollija põhjendatud taotluse korral või omal algatusel artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu võetud otsusega vabastada sisule juurdepääsu kontrollija täielikult või osaliselt artiklites 5 ja 6 sätestatud konkreetsest kohustusest seoses artikli 3 lõike 7 kohaselt kindlaks määratud üksiku põhiplatvormiteenusega, kui selline erand on õigustatud käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud alustel. Komisjon võtab erandi tegemise kohta otsuse vastu hiljemalt kolm kuud pärast täielikult põhjendatud taotluse saamist.
2. Lõike 1 kohane erand tehakse üksnes järgmistel alustel:
 - a) avalik kõlblus,
 - b) rahvatervis,
 - c) avalik julgeolek.
3. Komisjon võib sisule juurdepääsu kontrollija põhjendatud taotluse korral või omal algatusel peatada ajutiselt asjaomase kohustuse kohaldamise ühe või mitme kindla põhiplatvormiteenuse suhtes juba enne lõike 1 kohase otsuse tegemist.

Taotluse hindamisel võtab komisjon eelkõige arvesse konkreetse kohustuse täitmise mõju lõikes 2 toodud alustele ning ka mõju asjaomasele sisule juurdepääsu

kontrollijale ja kolmandatele isikutele. Peatamise kohta võivad kehtida komisjoni määratavad tingimused ja kohustused, et tagada õiglane tasakaal lõike 2 alusel taotletavate eesmärkide ja käesoleva määruse eesmärkide vahel. Sellise taotluse võib esitada ja rahuldada igal ajal, kuni komisjon teeb lõike 1 kohase hindamise.

Artikkel 10

Sisule juurdepääsu kontrollijate kohustuste ajakohastamine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et ajakohastada artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi, kui ta on artikli 17 kohase turu-uuringu põhjal teinud kindlaks uute kohustuste vajaduse seoses tavade, mis piiravad põhiplatvormiteenuste turu avatust konkurentsile või on ebaõiglasel samamoodi nagu tavade, mille suhtes kohaldatakse artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi.
1. Tava lõike 1 tähenduses loetakse ebaõiglaseks või põhiplatvormiteenuste konkurentsi piiravaks järgmistel alustel:
 - a) ärikasutajate õigused ja kohustused on tasakaalust väljas ning sisule juurdepääsu kontrollija saab tänu ärikasutajatele kasu, mis on ebaoproportsionaalne võrreldes teenusega, mida sisule juurdepääsu kontrollija ärikasutajatele osutab; või
 - b) turgude avatus konkurentsile on sisule juurdepääsu kontrollija kõnealuse tegevuse tõttu vähenenud.

Artikkel 11

Kõrvalehoidmise vastased meetmed

1. Sisule juurdepääsu kontrollija tagab artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustuste täieliku ja tõhusa täitmise. Kui artikli 3 kohaselt määratud põhiplatvormiteenuste suhtes kohaldatakse artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi, ei tohi ettevõtja, kellele sisule juurdepääsu kontrollija kuulub, ühegi tegevusega õõnestada nende kohaldamist, olenemata sellest, kas selline tegevus on lepingulist, kaubanduslikku, tehnilist või muud laadi.
2. Kui käesoleva määruse nõuete täitmiseks tuleb isikuandmete kogumiseks ja töötlemiseks saada nõusolek, võtab sisule juurdepääsu kontrollija vajalikud meetmed, et võimaldada ärikasutajatel saada andmete töötlemiseks vajalik nõusolek, kui see on nõutav määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi 2002/58/EÜ alusel, või täita liidu andmekaitse- ja eraelu puutumatuse eeskirju ja põhimõtteid muul viisil, sealhulgas asjakohasel juhul ärikasutajatele nõuetekohaselt anonüümseks muudetud andmeid esitades. Sisule juurdepääsu kontrollija ei tohi muuta selle nõusoleku saamist ärikasutaja jaoks koormavamaks, kui see on tema enda teenuste puhul.
3. Sisule juurdepääsu kontrollija ei tohi halvendada selliste põhiplatvormiteenuste tingimusi ega kvaliteeti, mida osutatakse äri- või lõppkasutajatele, kes kasutavad artiklites 5 ja 6 sätestatud õigusi või valikuid, ega muuta nende õiguste ega valikute kasutamist põhjendamatult raskeks.

Artikkel 12
Koondumisest teavitamise kohustus

1. Sisule juurdepääsu kontrollija teavitab komisjoni igast kavandatavast koondumisest (määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 3 tähenduses), mis hõlmab teist põhiplatvormiteenuste või muude digisektoris pakutavate teenuste osutajat, olenemata sellest, kas sellest tuleb teatada liidu konkurentsiasutusele määruse (EÜ) nr 139/2004 alusel või liikmesriigi pädevale konkurentsiasutusele siseriiklike ühinemiseeskirjade alusel.

Sisule juurdepääsu kontrollija teavitab komisjoni sellisest koondumisest enne selle läbiviimist ning pärast kokkuleppe sõlmimist, avaliku pakkumise väljakuulutamist või aktsiate kontrollpaki omandamist.
2. Lõike 1 kohane teade peab hõlmama vähemalt omandatavate ettevõtjate EMP ja üleilmset aastakäivet, iga asjaomase põhiplatvormiteenuse vastavat EMP aastakäivet, nende aktiivsete ärikasutajate arvu aasta kohta ja aktiivsete lõppkasutajate arvu kuu kohta ning kavandatava koondumise põhjuseid.
3. Kui pärast lõikes 1 sätestatud koondumist vastab veel mõni põhiplatvormiteenus eraldi artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud künnistele, teavitab asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija sellest komisjoni kolme kuu jooksul pärast koondumist ja esitab komisjonile artikli 3 lõikes 2 osutatud teabe.

Artikkel 13
Auditeerimiskohustus

Kuue kuu jooksul pärast artikli 3 kohast staatuse määramist esitab sisule juurdepääsu kontrollija komisjonile sõltumatu auditil põhineva kirjelduse tarbijate profiilianalüüsi meetoditest, mida sisule juurdepääsu kontrollija oma artikli 3 kohaselt määratud põhiplatvormiteenuste puhul kasutab. Seda kirjeldust ajakohastatakse vähemalt kord aastas.

IV peatükk

Turu-uuring

Artikkel 14
Turu-uuringu algatamine

1. Kui komisjon kavatseb korraldada artiklite 15, 16 ja 17 kohaste otsuste võimaliku vastuvõtmisega seoses turu-uuringu, võtab ta vastu otsuse turu-uuringu algatamise kohta.
2. Algamisotsuses märgitakse järgmine:
 - a) uuringu algatamise kuupäev;
 - b) selle küsimuse kirjeldus, millega uuring on seotud;
 - c) uuringu eesmärk.
3. Komisjon võib lõpetatud turu-uuringu uuesti algatada, kui:
 - a) asjaolud, millel otsus põhineb, on oluliselt muutunud;
 - b) otsus tehti asjaomaste ettevõtjate esitatud ebatäieliku, ebaõige või eksitava teabe alusel.

Artikkel 15

Turu-uuring sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramiseks

1. Komisjon võib korraldada turu-uuringu, et selgitada välja, kas põhiplatvormiteenuste osutajale tuleks määrata vastavalt artikli 3 lõikele 6 sisule juurdepääsu kontrollija staatus, või selleks, et teha kindlaks sisule juurdepääsu kontrollija põhiplatvormiteenused vastavalt artikli 3 lõikele 7. Komisjon püüab viia uurimise lõpule ja võtta artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu sellekohase otsuse 12 kuu jooksul alates turu-uuringu algatamisest.
2. Lõike 1 kohase turu-uuringu käigus püüab komisjon edastada esialgsed järeldused asjaomastele põhiplatvormiteenuste osutajatele kuue kuu jooksul alates uuringu algatamisest. Esialgsetes järeldustes selgitab komisjon, kas tema esialgse seisukoha järgi tuleks põhiplatvormiteenuste osutajale määrata artikli 3 lõike 6 kohaselt sisule juurdepääsu kontrollija staatus.
3. Kui põhiplatvormiteenuste osutaja vastab artikli 3 lõikes 2 sätestatud künnistele, kuid ta on esitanud artikli 3 lõike 4 kohaselt piisavalt põhjendatud argumendid, püüab komisjon lõpetada turu-uuringu oma lõike 1 kohase otsusega viie kuu jooksul alates turu-uuringu algatamisest. Sellisel juhul püüab komisjon edastada lõike 2 kohased esialgsed järeldused põhiplatvormiteenuste osutajale kolme kuu jooksul alates uurimise algatamisest.
4. Kui komisjon määrab artikli 3 lõike 6 kohaselt sisule juurdepääsu kontrollija staatuse sellisele põhiplatvormiteenuste osutajale, kellel ei ole veel oma tegevusalal kindlat ja püsivat turupositsiooni, kuid kes tõenäoliselt saavutab sellise positsiooni lähitulevikus, siis määrab ta sellise sisule juurdepääsu kontrollija suhtes kohaldatavaks üksnes artikli 5 punktis b ning artikli 6 lõike 1 punktides e, f, h ja i sätestatud kohustused, mis täpsustatakse ka määramisotsuses. Komisjon määrab kohaldatavaks üksnes need kohustused, mis on asjakohased ja vajalikud vältimaks seda, et asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija saavutab ebaõiglaste vahendite abil oma tegevusalal kindla ja püsiva positsiooni. Komisjon vaatab kõnealuse määramise asjaolud läbi artiklis 4 sätestatud korras.

Artikkel 16

Süsteemse mittevastavusega seotud turu-uuring

1. Kui turu-uuring näitab, et sisule juurdepääsu kontrollija on süsteemselt rikkunud artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi ning on veelgi tugevdanud oma sisule juurdepääsu kontrollija positsiooni seoses artikli 3 lõikes 1 osutatud omadustega, võib komisjon artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu võetud otsusega kehtestada sellise sisule juurdepääsu kontrollija suhtes mis tahes käitumuslikud või struktuurilised parandusmeetmed, mis on toimepandud rikkumisega proportsionaalsed ja käesoleva määruse järgimise tagamiseks vajalikud. Komisjon lõpetab uurimise otsusega, mille ta võtab vastu 12 kuu jooksul pärast turu-uuringu algatamist.
2. Komisjon võib lõikes 1 osutatud struktuurilised parandusmeetmed ette näha üksnes juhul, kui puudub sama tõhus käitumuslik parandusmeede või kui sama tõhus käitumuslik parandusmeede oleks asjaomase ettevõtja jaoks koormavam kui struktuuriline parandusmeede.
3. Sisule juurdepääsu kontrollijat käsitatakse artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustuste süsteemse rikkujana siis, kui komisjon on viie aasta jooksul enne turu-uuringu

algatamise otsuse vastuvõtmist (seoses käesoleva artikli kohase otsuse võimaliku vastuvõtmisega) teinud vastavalt artiklite 25 ja 26 alusel sisule juurdepääsu kontrollija suhtes vähemalt kolm rikkumis- või trahviotsust.

4. Loetakse, et sisule juurdepääsu kontrollija on seoses artikli 3 lõikes 1 osutatud omadustega oma positsiooni veelgi tugevdanud, kui tema mõju siseturule on veelgi suurenenud, tema tähtsus ärikasutajate jaoks lõppkasutajateni jõudmise vāravana on veelgi kasvanud või kui sisule juurdepääsu kontrollija on saavutanud oma tegevuses veelgi kindlama ja püsivama positsiooni.
5. Komisjon edastab oma vastuvāited asjaomasele sisule juurdepääsu kontrollijale kuue kuu jooksul alates uurimise algatamisest. Oma vastuvāidetes selgitab komisjon, kas tema esialgse seisukoha järgi on lõike 1 tingimused täidetud ning milliseid parandusmeetmeid ta esialgu vajalikuks ja proportsionaalseks peab.
6. Komisjon võib igal ajal turu-uuringu käigus selle kestust pikendada, kui pikendamine on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne. Tähtaja pikendamist võib kohaldada tähtaja suhtes, mille jooksul komisjon peab esitama oma vastuvāited, või lõpliku otsuse vastuvõtmise tähtaja suhtes. Käesoleva lõike kohaste pikenduste kogukestus ei tohi ületada kuut kuud. Komisjon võib kaaluda artikli 23 kohaselt võetavaid kohustusi ja muuta need oma otsusega siduvaks.

Artikkel 17

Uute teenuste ja tavadega seotud turu-uuring

Komisjon võib korraldada turu-uuringu, et uurida, kas üks või mitu digisektori teenust tuleks lisada põhiplatvormiteenuste loetellu, või tuvastada tavade liigid, mis võivad piirata põhiplatvormiteenuste avatust konkurentsile ja olla ebaõiglasel, kuid mida ei ole käesoleva määruisega tõhusalt käsitletud. Ta annab välja avaliku aruande hiljemalt 24 kuu jooksul alates turu-uuringu algatamisest.

Vajaduse korral lisatakse aruandele:

- a) ettepanek muuta käesolevat määrust, et lisada täiendavaid digisektori teenuseid artikli 2 punktis 2 sätestatud põhiplatvormiteenuste loetellu;
- b) delegeeritud õigusakt, millega muudetakse artiklit 5 või 6, nagu on sätestatud artiklis 10.

V peatükk

Uurimis-, jõustamis- ja järelevalvevolitused

Artikkel 18

Menetluste algatamine

Kui komisjon kavatseb artiklite 7, 25 ja 26 kohaste otsuste võimaliku vastuvõtmisega seoses algatada menetluse, võtab ta vastu menetluse algatamise otsuse.

Artikkel 19

Teabetaotlused

1. Komisjon võib lihttaotluse või otsusega nõuda, et ettevõtjad või nende ühendused esitaksid kogu vajaliku teabe, muu hulgas käesolevas määruises sätestatud eeskirjade

järelevalve, rakendamise ja jõustamise eesmärgil. Komisjon võib nõuda lihttaotluse või otsuse alusel juurdepääsu ettevõtjate andmebaasidele ja algoritmidele ning nõuda nende kohta selgitusi.

2. Komisjon võib nõuda ettevõtjalt ja nende ühendustelt lõike 1 kohast teavet ka enne artikli 14 kohase turu-uuringu või artikli 18 kohase menetluse algatamist.
3. Kui komisjon saadab ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele lihtteabenõude, märgib ta selles nõude eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise tähtaja ja artiklis 26 sätestatud karistused ebatäieliku, ebaõige või eksitava teabe või selgituse esitamise eest.
4. Kui komisjon nõuab ettevõtjalt ja nende ühendustelt oma otsusega teavet, märgib ta nõude eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise tähtaja. Kui komisjon nõuab ettevõtjalt juurdepääsu nende andmebaasidele ja algoritmidele, teeb ta teatavaks nõude õigusliku aluse ja eesmärgi ning määrab kindlaks teabe esitamise tähtaja. Ta annab ka teabe artiklis 26 sätestatud karistuste kohta ning annab teabe artiklis 27 sätestatud perioodiliste karistusmaksete kohta või kehtestab need. Otsuses teavitatakse ka õigusest lasta otsus Euroopa Kohtus läbi vaadata.
5. Ettevõtjad või nende ühendused või nende esindajad esitavad nõutud teabe asjaomase ettevõtja või ettevõtjate ühenduse nimel. Nõuetekohaselt volitatud juristid võivad teavet esitada oma klientide nimel. Kui esitatud teave on ebatäielik, ebaõige või eksitav, jäävad täielikult vastutavaks kliendid.
6. Liikmesriikide valitsused ja asutused esitavad komisjoni taotluse korral talle kogu teabe, mis on vajalik käesoleva määrusega komisjonile pandud ülesannete täitmiseks.

Artikkel 20

Küsitlemise ja ütluste kogumise õigus

Komisjon võib küsitleda igat vastamisega nõustuvat füüsilist või juriidilist isikut, et koguda teavet uuritava küsimuse kohta, sealhulgas seoses käesoleva määrusega kehtestatud eeskirjade seire, kohaldamise ja jõustamisega.

Artikkel 21

Õigus teha kohapealseid kontrolle

1. Komisjon võib teha ettevõtja või ettevõtjate ühenduse ruumides kohapealset kontrolli.
2. Kohapealseid kontrolle võib teha ka komisjoni määratud audiitorite või ekspertide abiga, nagu on osutatud artikli 24 lõikes 2.
3. Kohapealsete kontrollide käigus võivad komisjon ja tema määratud audiitorid või eksperdid nõuda, et ettevõtja või ettevõtjate ühendus võimaldaks juurdepääsu nende organisatsioonile, IT-süsteemidele ja algoritmidele ning selgitaks nende toimimist, andmete töötlemist ja äritavasid. Komisjon ja tema määratud audiitorid või eksperdid võivad esitada küsimusi võtmetöötajatele.
4. Ettevõtjad ja nende ühendused peavad võimaldama komisjoni otsusega määratud kohapealseid kontrolle. Otsuses tuuakse välja külastuse sisu ja eesmärk, määratakse selle alguskuupäev, märgitakse artiklites 26 ja 27 ette nähtud karistused ning osutatakse õigusele esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Kohtule.

Artikkel 22

Ajutised meetmed

1. Kui tegemist on pakilise küsimusega, mis on seotud sisule juurdepääsu kontrollija ärikasutajatele või lõppkasutajatele suure ja korvamatu kahju tekitamise ohuga, võib komisjon artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu võetud otsusega määrata sisule juurdepääsu kontrollija suhtes ajutised meetmed, kui *prima facie* leitakse, et artiklit 5 või 6 on rikutud.
2. Lõike 1 kohase otsuse võib vastu võtta üksnes sellise menetluse raames, mis on algatatud artikli 25 lõike 1 kohase mittevastavusotsuse võimalikuks vastuvõtmiseks. Kõnealust otsust kohaldatakse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul ning selle kehtivusaega võib pikendada, kui see on vajalik ja asjakohane.

Artikkel 23

Vabatahtlikult võetavad kohustused

1. Kui asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija teeb artikli 16 või 25 kohase menetluse käigus ettepaneku võtta kohustusi, et tagada asjaomaste põhiplatvormiteenuste suhtes kohaldatavate artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustuste täitmine, võib komisjon artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu võetud otsusega muuta need kohustused kõnealuse kontrollija jaoks siduvaks ning teha teatavaks, et meetmete võtmiseks ei ole enam alust.
2. Komisjon võib taotluse korral või omal algatusel alustada vastava otsuse alusel menetlust uuesti, kui:
 - a) asjaolud, millel otsus põhineb, on oluliselt muutunud;
 - b) asjaomase sisule juurdepääsu kontrollija tegevus on vastuolus tema võetud kohustustega;
 - c) otsus tehti osaliste esitatud ebatäieliku, ebaõige või eksitava teabe alusel.
3. Kui komisjon leiab, et asjaomase sisule juurdepääsu kontrollija pakutud kohustused ei suuda tagada artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustuste tõhusat täitmist, selgitab ta asjaomase menetluse lõpetamise otsuses põhjuseid, miks ei muudeta neid kohustusi siduvaks.

Artikkel 24

Kohustuste täitmise järelevalve ja jõustamismeetmed

1. Komisjon võib võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi ning artiklite 7, 16, 22 ja 23 kohaselt tehtud otsustega ettenähtud kohustusi kohaldatakse ja täidetakse tõhusalt.
2. Lõike 1 kohased meetmed võivad hõlmata sõltumatute välisekspertide ja audiitorite nimetamist, et nad aitaksid komisjonil jälgida kohustuste kohaldamist ja meetmete võtmist ning tagaksid komisjonile vajaliku oskusteabe või teadmuse.

Artikkel 25

Mittevastavus

1. Komisjon võtab artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu mittevastavuse otsuse, kui ta leiab, et sisule juurdepääsu kontrollija ei täida üht või mitut järgmistest:

- a) artiklis 5 või 6 sätestatud kohustused;
 - b) artikli 7 lõike 2 kohaselt vastu võetud otsuses märgitud meetmed;
 - c) artikli 16 lõike 1 alusel määratud meetmed;
 - d) artikli 22 alusel määratud ajutised meetmed või
 - e) artikli 23 kohaselt õiguslikult siduvaks muudetud kohustused.
2. Enne lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele sisule juurdepääsu kontrollijale oma esialgsed järeldused. Esialgsetes järeldustes selgitab komisjon meetmeid, mille võtmist ta kaalub või mida tema arvates peaks võtma sisule juurdepääsu kontrollija, et esialgsetele järeldustele tõhusalt reageerida.
 3. Lõike 1 kohaselt vastu võetud mittevastavusotsuses annab komisjon sisule juurdepääsu kontrollijale korralduse lõpetada mittevastavus asjakohase tähtaja jooksul ning selgitada, kuidas ta kavatseb otsust täita.
 4. Asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija esitab komisjonile kirjelduse meetmetest, mida ta on võtnud, et tagada lõike 1 kohaselt vastuvõetud otsuse täitmine.
 5. Kui komisjon leiab, et lõike 1 tingimused ei ole täidetud, lõpetab ta oma otsusega uurimise.

Artikkel 26

Trahvid

1. Komisjon võib artikli 25 kohases otsuses määrata asjaomasele sisule juurdepääsu kontrollijale trahve, mille summa ei ületa 10 % sisule juurdepääsu kontrollija eelmise majandusaasta kogukäibest, kui ta leiab, et asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija tahtlikult või ettevaatamatusest ei täida:
 - a) artiklitest 5 ja 6 tulenevaid kohustusi;
 - b) meetmeid, mille komisjon on määranud vastavalt artikli 7 lõike 2 kohasele otsusele;
 - c) artikli 16 lõike 1 alusel määratud meetmeid;
 - d) otsust, millega määratakse ajutised meetmed vastavalt artiklile 22;
 - e) artikli 23 kohase otsusega siduvaks muudetud vabatahtlikult võetud kohustusi.
2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja nende ühendustele trahve, mis ei ületa 1 % eelmise majandusaasta kogukäibest, kui nad tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:
 - a) ei esita tähtjaks teavet, mida on vaja, et hinnata neile sisule juurdepääsu kontrollija staatuse määramist vastavalt artikli 3 lõikele 2, või esitavad ebaõiget, ebatäielikku või eksitavat teavet;
 - b) ei esita artikli 12 kohaselt nõutavat teavet või esitavad ebaõiget, ebatäielikku või eksitavat teavet;
 - c) ei esita artikli 13 kohaselt nõutavat kirjeldust;
 - d) annavad ebaõiget, ebatäielikku või eksitavat teavet või selgitusi artikli 19 või 20 kohase teabe kogumise korral;
 - e) ei võimalda juurdepääsu andmebaasidele ega algoritmidele vastavalt artiklile 19;

- f) ei paranda komisjoni määratud tähtaja jooksul töötaja esitatud ebaõiget, ebatäielikku või eksitavat teavet või ei esita või keelduvad esitamast täielikku teavet asjaolude kohta, mis on seotud artikli 21 kohase uurimise sisu ja eesmärgiga;
 - g) keelduvad võimaldamast artikli 21 kohast kohapealset kontrolli.
3. Trahvisumma kindlaksmääramisel võetakse arvesse rikkumise raskust, kestust ja korduvust ning lõike 2 kohaselt määratavate trahvide puhul menetluses põhjustatud viivitust.
4. Kui ettevõtjate ühendusele määratakse trahv selle liikmete käibe alusel ja ühendus on maksejõuetu, on ühendus kohustatud nõudma ühenduse liikmete osamakseid trahvisumma tasumisel.
- Kui osamakseid ei ole ühendusele tasutud komisjoni määratud tähtaja jooksul, võib komisjon nõuda trahvi tasumist otseselt ükskõik millisel ettevõtjalt, kelle esindajad olid ühenduse asjaomaste otsuseid tegevate organite liikmed.
- Pärast teise lõigu alusel makse nõudmist võib komisjon nõuda lõppmakse tegemist igalt ühenduse liikmelt, kes tegutses turul, kus rikkumine toimus, kui see on vajalik trahvi täieliku tasumise tagamiseks.
- Komisjon ei nõua teise või kolmanda lõigu alusel trahvi tasumist ettevõtjatelt, kes tõendavad, et nad ei ole ühenduse rikkuvat otsust rakendanud ning kas ei teadnud selle olemasolust või on sellest teadlikult distantseerunud juba enne, kui komisjon alustas juhtumi uurimist.
- Ühegi ettevõtja rahaline kohustus trahvi tasumisel ei tohi ületada 10 % tema eelmise eelarveaasta kogukäibest.

Artikkel 27

Perioodiline karistusmaks

1. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele, sealhulgas asjakohasel juhul sisule juurdepääsu kontrollijatele, perioodilisi karistusmaksid, mille summa ei ületa 5 % nende eelmise majandusaasta keskmisest päevakäibest (arvestatuna otsuses määratud kuupäevast), et sundida neid:
- a) täitma artikli 16 lõike 1 kohast otsust;
 - b) esitama määratud tähtaja jooksul õiget ja täielikku teavet vastusena artikli 19 kohaselt tehtud teabetaotlusele;
 - c) tagama juurdepääsu ettevõtjate andmebaasidele ja algoritmidele ning andma nende kohta selgitusi, nagu on nõutud artikli 19 kohases otsuses;
 - d) võimaldama artikli 21 alusel tehtud otsuses määratud kohapealset kontrolli;
 - e) järgima artikli 22 lõike 1 kohast otsust ajutiste meetmete kehtestamise kohta;
 - f) täitma artikli 23 lõike 1 kohase otsusega õiguslikult siduvaks muudetud vabatahtlikult võetud kohustusi;
 - g) täitma artikli 25 lõike 1 kohast otsust.
2. Kui ettevõtjad on täitnud kohustuse, mille täitmiseks perioodiline karistusmaks määrati, võib komisjon artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt

vastuvõetud otsusega määrata perioodilise karistusmakse lõppsumma esialgses otsuses ettenähtud karistusmaksest väiksemana.

Artikkel 28

Karistuste kehtestamisega seotud aegumistähtajad

1. Artiklitel 26 ja 27 põhinevatel komisjoni volitustel on kolme aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaeg hakkab kulgema rikkumise toimepaneku päevast. Jätkuvate või korduvate rikkumiste puhul hakkab aegumistähtaeg kulgema rikkumise lõppemise päevast.
3. Komisjoni võetavad meetmed, mille eesmärk on rikkumist uurida või algatada selle suhtes menetlus, katkestavad trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaja kulgemise. Aegumistähtaja kulg katkeb kuupäevast, mil sellisest meetmest teatatakse vähemalt ühele rikkumises osalenud ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele. Aegumistähtaja kulu katkestavad eelkõige järgmised meetmed:
 - a) komisjoni teabenõuded;
 - b) kohapealne kontroll;
 - c) menetluse algatamine komisjoni poolt vastavalt artiklile 18.
4. Katkenud aegumistähtaja kulg algab iga kord uuesti algusest. Aegumistähtaeg lõpeb hiljemalt päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik lõpeb, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või karistusmakset. Kõnealune tähtaeg pikeneb aja võrra, mille jooksul oli aegumistähtaeg vastavalt lõikele 5 peatunud.
5. Trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaja kulg peatatakse ajaks, mil komisjoni otsus on Euroopa Liidu Kohtus läbivaatamisel.

Artikkel 29

Karistuste täitmisele pööramise suhtes kohaldatavad aegumistähtajad

1. Komisjoni õigusel nõuda artiklite 26 ja 27 alusel tehtud otsuste täitmist on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaeg hakkab kulgema lõpliku otsuse tegemise päevast.
3. Karistuste sundtäitmise aegumistähtaja kulg peatub:
 - a) kui teatatakse otsusest muuta trahvi või perioodilise karistusmakse algset summat või otsusest jätta sellise muutmise taotlus rahuldamata;
 - b) kui komisjon või tema taotlusel tegutsev liikmesriik võtab meetmeid, mille eesmärk on pöörata trahv või perioodiline karistusmakse täitmisele.
4. Katkenud aegumistähtaja kulg algab iga kord uuesti algusest.
5. Karistuste täitmisele pööramise aegumistähtaja kulg peatub nii kauaks, kui:
 - a) on lubatud maksetähtaja alusel;
 - b) peatatakse makse sissenõudmine vastavalt Euroopa Kohtu otsusele.

Artikkel 30
Õigus ärakuulamisele ja juurdepääs toimikule

1. Enne artikli 7, artikli 8 lõike 1, artikli 9 lõike 1, artiklite 15, 16, 22, 23, 25 ja 26 ning artikli 27 lõike 2 kohase otsuse vastuvõtmist annab komisjon asjaomasele sisule juurdepääsu kontrollijale või ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele võimaluse esitada oma seisukohad järgmistes küsimustes:
 - a) komisjoni esialgsed järeldused, sealhulgas kõik need küsimused, mille kohta on komisjon esitanud vastuväiteid;
 - b) meetmed, mida komisjon võib käesoleva lõike punktis a osutatud esialgsete järelduste põhjal plaanida võtta.
2. Asjaomased sisule juurdepääsu kontrollijad, ettevõtjad või ettevõtjate ühendused võivad esitada oma seisukohad komisjoni esialgsete järelduste kohta mõistliku aja jooksul, mille komisjon on oma esialgsetes järeldustes määranud ja mis ei tohi olla lühem kui 14 päeva.
3. Komisjoni otsused võivad põhineda üksnes sellistel vastuväidetel, mille kohta asjaomastel sisule juurdepääsu kontrollijatel, ettevõtjatel ja ettevõtjate ühendustel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.
4. Igas menetluses tagatakse täielikult asjaomasele sisule juurdepääsu kontrollijale või ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele ettenähtud kaitseõigused. Asjaomasel sisule juurdepääsu kontrollijal, ettevõtjal või ettevõtjate ühendusel on õigus tutvuda komisjoni toimikuga vastavalt kokkulepitud avalikustamise tingimustele, võttes arvesse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikutele juurdepääsu õigus ei hõlma juurdepääsu konfidentsiaalsele teabele ega komisjoni või liikmesriikide asutuste sisekasutuseks mõeldud dokumentidele. Eelkõige ei kehti juurdepääsuõigus komisjoni ja kõnealuste liikmesriikide asutuste kirjavahetuse kohta. Käesolev lõige ei takista komisjonil avalikustada ja kasutada teavet, kui avalikustamine või kasutamine on vajalik rikkumise tõendamiseks.

Artikkel 31
Ametisaladus

1. Artiklite 3, 12, 13, 19, 20 ja 21 kohaselt kogutud teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil.
2. Ilma et see piiraks artiklite 32 ja 33 kohaselt kasutamiseks esitatud teabe vahetamist ja kasutamist, ei avalikusta komisjon, liikmesriikide ametiasutused, nende ametnikud, teenistujad ega muud kõnealuste asutuste järelevalve all töötavad isikud ega ükski füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas artikli 24 lõike 2 kohaselt määratud audiitorid ja eksperdid, teavet, mille nad on saanud või mida nad on vahetanud käesoleva määruse kohaselt ja mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus. Seda kohustust kohaldatakse ka kõigi nende liikmesriikide esindajate ja ekspertide suhtes, kes osalevad artiklis 32 osutatud digiturgude nõuandekomitee tegevuses.

Artikkel 32
Digiturgude nõuandekomitee

1. Komisjoni abistab digiturgude nõuandekomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetluse teel, lõpetatakse see menetlus ilma tulemust saavutamata arvamuse esitamiseks ettenähtud tähtaja jooksul, kui komitee eesistuja nii otsustab või kui komitee liikmete enamus seda taotleb.
3. Komisjon edastab digiturgude nõuandekomitee arvamuse koos kõnealuse otsusega üksikotsuse adressaadile. Ta avaldab arvamuse koos üksikotsusega, võttes arvesse osaliste õigustatud huvi kaitsta ametisaladust.
4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 33

Turu-uuringu taotlus

1. Kui kolm või enam liikmesriiki taotleavad komisjonilt uuringu algatamist vastavalt artiklile 15, sest nende arvates on alust kahtlustada, et teatavale põhiplatvormiteenuste osutajale tuleks määrata sisule juurdepääsu kontrollija staatus, uurib komisjon nelja kuu jooksul, kas sellise uuringu algatamiseks on mõistlik alus.
2. Liikmesriigid esitavad oma taotluse toetuseks tõendid.

VI peatükk

Üldsätted

Artikkel 34

Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab artiklite 3, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 22, artikli 23 lõike 1 ning artiklite 25, 26 ja 27 alusel tehtud otsused. Avaldamisel esitatakse osaliste nimed ja otsuse põhisisu, sealhulgas kehtestatud karistused.
2. Avaldamisel võetakse arvesse sisule juurdepääsu kontrollijate või kolmandate isikute õigustatud huvi kaitsta oma konfidentsiaalset teavet.

Artikkel 35

Otsuste läbivaatamine Euroopa Liidu Kohtus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 261 kohaselt on Euroopa Liidu Kohtul piiramata pädevus vaadata läbi otsused, millega komisjon on määranud trahve või perioodilisi karistusmaksseid. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistusmaksse tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 36

Rakendussätted

1. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte seoses järgmisega (puudutab artikleid 3, 6, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 22, 23, 25 ja 30):
 - a) artikli 3 kohaste teadete ja esildiste vorm, sisu ning muud üksikasjad;
 - b) nende tehniliste meetmete vorm, sisu ja muud üksikasjad, mida sisule juurdepääsu kontrollijad peavad rakendama, et tagada vastavus artikli 6 lõike 1 punktidele h, i ja j;
 - c) artiklite 12 ja 13 kohaste teadete ja esildiste vorm, sisu ning muud üksikasjad;

- d) artiklis 16 ette nähtud tähtaegade pikendamise praktiline kord;
 - e) artiklite 15, 16 ja 17 kohaste uuringute ning artiklite 22, 23 ja 25 kohaste menetlustega seotud menetluste praktiline kord;
 - f) artiklis 30 ette nähtud ärakuulamisõiguse kasutamise praktiline kord;
 - g) artiklis 30 osutatud kokkuleppelise teabe avalikustamise praktiline kord;
2. artikli 1 lõikes 7 osutatud komisjoni ja liikmesriikide vahelise koostöö ja koordineerimise praktiline kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 32 lõikes 4 osutatud nõuandemenetluse kohaselt. Enne lõike 1 kohaste meetmete vastuvõtmist avaldab komisjon meetmete eelnõu ning palub huvitatud poolte arvamust enda sätestatud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu.

Artikkel 37

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 3 lõikes 6 ja artikli 9 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates PP.KK.AAAA. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt sama pikaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle kohta vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 3 lõikes 6 ja artikli 9 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega kooskõlas põhimõtetega, mis on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teavitab ta sellest samal ajal Euroopa Parlamenti ja nõukogu.
6. Artikli 3 lõike 6 ja artikli 9 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 38

Läbivaatamine

1. Hiljemalt PP.KK.AAAA ja seejärel iga kolme aasta tagant hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.
2. Hindamiste käigus tehakse kindlaks, kas oleks vaja täiendavaid eeskirju, sealhulgas seoses artikli 2 punktis 2 sätestatud põhiplatvormiteenuste loeteluga, artiklites 5 ja 6

sätestatud kohustustega ja nende täitmisega, tagamaks et digiturud on kõikjal liidus konkurentsile avatud ja õiglased. Vajaduse korral võtab komisjon pärast hindamisi asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata seadusandlikke ettepanekuid.

3. Liikmesriigid esitavad kogu nende valduses oleva asjakohase teabe, mida komisjon võib lõikes 1 osutatud aruande koostamiseks nõuda.

Artikkel 39

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Määrust hakatakse kohaldama kuus kuud pärast selle jõustumist.
Artikleid 3, 15, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 30, 31 ja 34 hakatakse kohaldama aga alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused
- 1.6. Kestus ja finantsmõju
- 1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viis(id)

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Juhtimis- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. *Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade*
 - 3.2.2. *Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele*
 - 3.2.3. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele*
 - 3.2.4. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*
 - 3.2.5. *Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiturgude õigusakti

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile¹

Poliitikavaldkond: Ühtne turg

Digitaalne Euroopa

Mõju eelarvele on seotud komisjonile usaldatud uute ülesannetega, sealhulgas otsese järelevalve ülesannetega.

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☒ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunamist uude meetmesse**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Käesoleva algatuse üldeesmärk on tagada siseturu nõuetekohane toimimine, edendades tõhusat konkurentsi digiturgudel, eelkõige konkurentsile avatud ja õiglast digiplatvormituru keskkonda. Seda eesmärki võetakse arvesse teatistes „Euroopa digituleviku kujundamine“ sätestatud strateegilise tegevuskursi suunamisel.

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Kõrvaldada turutõrked, et tagada avatud ja tõhusa konkurentsiga digiturud innovatsiooni hoogustamiseks ja tarbijate valikuvõimaluste suurendamiseks.

Lahendada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglase käitumise probleemi.

Suurendada sidusust ja õiguskindlust siseturu toimimise säilitamise eesmärgil.

¹ ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

² Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatav(ad) tulemus(ed) ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Sekkumised, mille eesmärk on suurendada konkurentsi digisektoris, aitaks oluliselt ja üha enam kaasa ühtse digituru kõigi võimalike eeliste avaldumisele, mille tulemuseks oleks ka madalamad hinnad, rohkem valikuvõimalusi tarbijale, tootlikkuse kasv ja innovatsioon.

Ühtse digituru tõhususe suurenemine aitaks aastani 2030 kasvatada SKPd kuni 1,5 % aastas ning luua 1–1,4 miljonit töökohta³. Täpsemalt on ühtse digituru tõhustamisest tulenev mõju 0,44 %st 0,82 %ni SKPst ja 307 000 kuni 561 000 täiendavat täistööajale taandatud töökohta.

Sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglaste äritavade probleemi lahendamine avaldaks positiivset mõju digiplatvormimajandusele üldiselt. Kavandatud meetmed piiraks ebaõiglase tegevuse pärssivat mõju müügile. Ettevõtjad, eriti väiksemad, oleksid ärisuhtluses sisule juurdepääsu kontrollijatega kindlamad, kui viimased oleksid kohustatud järgima selgeid õigluseeskirju.

Regulatiivsete meetmete tulemuseks ei ole eeldatavasti mitte ainult suurem müük väiksema platvormi kaudu, vaid ka positiivne mõju turu kasvule. Need suurendaksid usaldust platvormipõhises ärikeskkonnas, kuna nendega nähakse ette kohandatav raamistik, mis põhineb nii selgete kohustuste kogumil kui ka paindlikul kohustuste loendil, mille puhul hinnatakse kohustuste kohaldatavust konkreetse tegevuse suhtes.

Eelduste järgi on saadava kasu tulemused väiksemate ettevõtjate suurem innovatsioonipotentsiaal ja parem teenuste kvaliteet, mis omakorda suurendavad tarbijate heaolu. Eeldades, et kavandatud sekkumised vähendavad konkurentsi asümmeetriat sisule juurdepääsu kontrollijate ja muude platvormide vahel, võib tarbijaülejääk olla hinnanguliselt 13 miljardit eurot, st ligikaudu 6 % rohkem võrreldes lähtestsenaariumiga.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Erieesmärk	Tegevuseesmärgid	Võimalikud mõõdikud
Suurendada siseturu digiplatvormikeskkonnas ühtsust ja õiguskindlust	Piirata lahknevaid riiklikke regulatiivseid sekkumisi Tagada kohustuste ühtne tõlgendamine	Regulatiivsete sekkumiste arv riiklikul tasandil Selgitustaotluste arv aastas
Lahendada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglaste tavade probleem	Ennetada ebaõiglast oma tootete ja teenuste eelistamist	Komisjoni sekkumiste arv sisule juurdepääsu kontrollijast platvormi kohta aastas Karistusotsuste arv sisule juurdepääsu kontrollijast platvormi kohta aastas

³

M. Christensen, A. Conte, F. Di Pietro, P. Lecca, G. Mandras, ja S. Salotti (2018), The third pillar of the Investment Plan for Europe: An impact assessment using the RHOMOLO model (Nr. 02/2018). Teadusuuringute Ühiskeskuse töödokumendid territoriaalse modelleerimise ja analüüsi kohta.

Kõrvaldada turutõrked, et tagada avatud ja tõhusa konkurentsiga digiturud innovatsiooni hoogustamiseks ja tarbijate valikuvõimaluste suurendamiseks	Ennetada ebaõiglasi äritavasid seoses sisule juurdepääsu kontrollijate teenustele ja platvormidele juurdepääsuga	Vaheldumisi eri platvorme või teenuseid kasutavate kasutajate osakaal
	Ennetada andmetega seotud ebaõiglasi tavasid ja tagada kohustuste täitmine	Nende kasutajate osakaal, kes kasutavad vaheldumisi eri platvorme ja teenuseid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Määrus peaks olema vahetult kohaldatav kuue kuu möödumisel selle vastuvõtmisest ning selleks ajaks peaks ELi juhtimisraamistik võimaldama kehtestada tõhusad menetlused põhiplatvormiteenuste määramiseks ja eeskirjade jõustamiseks. Selleks ajaks antakse seega komisjonile volitused võtta vastu otsused sisule juurdepääsu kontrollijate määramise kohta. Ta peaks täpsustama meetmed, mida asjaomane sisule juurdepääsu kontrollija peaks rakendama, tegema turu-uuringuid ning rakendama muid uurimis-, jõustamis- ja järelevalvevolitusi.

Samaks ajaks on liikmesriigid määranud oma esindajad digiturgude nõuandekomiteesse.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (ex ante):

Et tagada ühtse turu nõuetekohane toimimine, nähakse sekkumisega muu hulgas ette asjakohane õigusraamistik põhiplatvormiteenuste osutajate jaoks, kes toimivad sisule juurdepääsu kontrollijatena. Edendades tõhusat konkurentsi digiturgudel ning eelkõige avatud ja õiglase konkurentsiga digiplatvormikeskkonda, suurendab see usaldust ning toetab innovatsiooni ja majanduskasvu ühtsel turul.

Liidu regulatiivne keskkond ja järelevalve on killustumas, kuna liikmesriigid tegelevad platvormidega seotud probleemidega riiklikul tasandil. See ei ole optimaalne, võttes arvesse platvormimajanduse piiriülest olemust ja sisule juurdepääsu kontrollijate platvormide süsteemset tähtsust siseturule. Killustatus võib võtta õiguskindluse ja suurendada regulatiivset koormust platvormimajanduses osalejate jaoks. Selline killustatus seab ohtu idufirmade ja väiksemate ettevõtete kasvu ja võime digiturgudel laieneda.

Käesoleva algatuse eesmärk on seega tagada põhiplatvormiteenuste üle ühtne ja tõhus järelevalve ning meetmete jõustamine.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (ex-post):

Ootuste kohaselt on algatuse tulemused väiksemate ettevõtete suurem innovatsioonipotentsiaal ja parem teenuste kvaliteet. Platvormiruumi piiriülese

kaubanduse siseturu säilitamine annaks 2025. aastaks 92,8 miljardi euronit küündiva kasu⁴.

Mis puutub meetmete jõustamise lisaväärtusesse, siis võidakse oluliselt tõhususe suurenemisest. Eeldades, et kavandatud sekkumised vähendavad konkurentsi asümmeetriat sisule juurdepääsu kontrollijate ja muude platvormide vahel, võib tarbijaülejääk olla hinnanguliselt 13 miljardit eurot.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

E-kaubanduse direktiivis 2000/31/EÜ on sätestatud ühtse turu toimimise ja digiteenuste järelevalve põhiraamistik ning liikmesriikidevahelise üldise koostöömehhanismi põhistruktuur, mis põhimõtteliselt hõlmab kõiki digiteenuste suhtes kohaldatavaid nõudeid. Direktiivi hindamisel juhiti tähelepanu puudustele selle koostöömehhanismi mitmes aspektis,⁵ sealhulgas olulistest menetluslikes aspektides, näiteks liikmesriikide vastamise selgete tähtaegade puudumine ning üldine suutmatuse reageerida partnerite taotlustele.

Riiklikul tasandil on mõned liikmesriigid juba hakanud vastu võtma siseriiklikke eeskirju, et lahendada sisule juurdepääsu kontrollijate käitumisega seotud probleeme digisektoris. Platvormidele suunatud õigusaktide puhul esineb juba killustatust, näiteks seoses läbipaistvuskohustuste ja enamsoodustusrežiimi klauslitega. Killustatus suurendab osalistes õiguslikku ebakindlust ja paneb neile suurema regulatiivse koormuse. Seetõttu peetakse vajalikuks võtta meetmeid ELi tasandil.

1.5.4. Kooskõla muude asjaomaste meetmetega ja võimalik koostoime

Käesoleva algatusega tugevdatakse olemasolevat platvormide reguleerimisraamistikku sellega vastuollu minemata. Sellega pakutakse tõhusat ja proportsionaalset jõustamismehhanismi, mis võimaldab kohaldada sihipäraseid kohustusi rangelt piiratud piiriüleste platvormide pakkujate suhtes, kes kujutavad endast ärikasutajale olulist väravat lõppkasutajani jõudmiseks.

Erinevalt P2B-määrusest nähakse sellega ette ELi tasandil jõustamismeetmed kitsalt piiritletud kogumi ebaõiglaste äritavade suhtes, mis on omased väikesele arvule suurtele piiriülestele teenuseosutajatele – sisule juurdepääsu kontrollijatele. See ELi tasandi jõustamismehhanism on kooskõlas P2B-määruse jõustamisraamistikuga. Sisule juurdepääsu kontrollijad ühendavad mitu piiriülest põhiplatvormiteenust ning vaja on tugevate uurimisvolitustega keskset ELi tasandi reguleerivat asutust, et vältida killustumist ja ennetada uuest eeskirjadest kõrvalehoidmist. Selleks saab uus ELi tasandi reguleeriv asutus lõigata kasu läbipaistvusest, mille kõik internetipõhiste vahendusteenuste ja otsingumootorite pakkujad peavad P2B-määruse kohaselt tagama seoses tavade, mis võivad kohustuste loetelu järgi olla sisule juurdepääsu kontrollijate puhul ebaseaduslikud.

Digiteenuste õigusakt täiendab ettepanekut ajakohastada digiteenuste direktiivi alusel e-kaubanduse direktiivi. Digiteenuste õigusakt on horisontaalne algatus, mis keskendub sellistele teemadele nagu digivahendajate vastutus kolmandate isikute

⁴ Euroopas ulatus piiriülese e-kaubanduse väärtus 2019. aastal 143 miljardi euronit, millest 59 % tuleneb internetipõhistest kauplemiskohtadest. Prognoosi kohaselt suureneb see 2025. aastaks 65 %ni (CNECTi/GROW' uuring).

⁵ Liikmesriigid on neid küsimusi korduvalt tõstatanud 2019. aastal toimunud konsultatsiooni raames, 2020. aasta sihtotstarbelise konsultatsiooni raames ning 2019. aasta oktoobris e-kaubanduse eksperdirühma vahendusel toimunud avaliku konsultatsiooni ja arutelu raames.

sisu eest, kasutajate turvalisus internetis ja eri hoolsuskohustuste kehtestamine infoühiskonna teenuste eri pakkujatele olenevalt nende teenustega kaasnevate ühiskondlike riskide iseloomust. Käesolev algatus aga puudutab majanduslikku tasakaalustamatust, sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglasi äritavasid ja nende negatiivseid tagajärgi, nagu platvormiturgude nõrk konkurents. Kuivõrd digiteenuste õigusakt kaalub asümmeetrilist lähenemisviisi, millega võidakse kehtestada rangemad hoolsuskohustused väga suurtele platvormidele, tagatakse asjakohaste kriteeriumide kindlaksmääramisel järjepidevus, võttes ühtlasi arvesse algatuste erinevaid eesmärke.

1.6. Kestus ja finantsmõju

☐ Piiratud kestusega **ettepanek/algatus**

- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP.KK]AAAA–[PP.KK]AAAA
- ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ Piiramatul kestusega **ettepanek/algatus**

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2022–2025
- sellele järgneb täieulatuslik rakendamine

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viis(id)⁶

☒ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul on eelarve täitmise ülesanded delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);
- ☐ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi märkimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

--

⁶

Eelarve täitmise viiside selgitused (koos viidetega finantsmäärusele) on esitatud BudgWebi veebisaidil http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Määrus vaadatakse läbi ja seda hinnatakse iga kolme aasta tagant. Lisaks näeb komisjon meetmete kohaldamisel ette eri järelevalvemeetmed meetmete tulemuslikkuse ja tõhususe pidevaks hindamiseks, sealhulgas esilekerkivate probleemide seireks ja analüüsimiseks. Läbivaatamine on vajalik eelkõige juhul, kui leitakse, et ELi digiturgude avatud ja õiglase konkurentsi tagamiseks on vaja täiendavaid, sealhulgas jõustamisega seonduvaid eeskirju.

Komisjon esitab tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

2.2. Juhtimis- ja kontrollisüsteem

2.2.1. Kindlakstehtud risk(id)

Määruse kohaldamisega seoses on määratletud järgmised peamised riskid:

määruse tõhususega seotud risk, mis tuleneb kohustuste teatavate põhiaspektidega seotud õiguslikust ebakindlusest; ja

määruse tõhususe risk, asjaolude olulise muutumise võimalus.

Kuludega seoses on määratletud järgmised peamised riskid:

risk seoses valitavate valdkonnaekspertide ebapädevuse ja puuduliku tehnilise rakendamisega, mis vähendaks järelevalve mõju ebapiisavate valikumenetluste, eksperditeadmiste puudulikkuse või ebapiisava seire tõttu; ja

risk seoses sellega, et hangeteks eraldatud vahendeid kasutatakse ebatõhusalt (mõnikord on ettevõtete arv piiratud, mis raskendab hindade võrdlemist).

IT-projektide haldamisega seotud riskid, eelkõige seoses viivituste, ülekulude ja üldise juhtimisega.

2.2.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

Määruse rakendamiseks on ette nähtud järgmine sisekontrollisüsteem:

Vajalikuks võib osutada komisjoni ja asjaomase sisule juurdepääsu kontrollija vaheline dialoog, et saavutada tõhusamalt sisule juurdepääsu kontrollijate kaalutavate või rakendatavate meetmete eesmärgid. Tänu sellise dialoogi võimaluse tagamisele saab algatusega eeldatavasti tõhusamalt lahendada konkurentsi pärssivate ebaõiglaste tavade probleemi. Samas tagab see asjaomaste sisule juurdepääsu kontrollijate jaoks proportsionaalsuse, kuna neil oleks teatav kaalutlusruum rakendusmeetmete valimisel, millega tagada tõhusalt kohustuste täitmine.

Sisule juurdepääsu kontrollijate määramise otsus vaadatakse samuti korrapäraselt läbi, kui asjaolud, millel otsus põhines, oluliselt muutuvad, ning kui otsus põhines ettevõtjate esitatud ebatäielikul, ebaõigel või eksitaval teabel.

Lisaks hõlmab see algatus dünaamilist mehhanismi, mis võimaldab ajakohastada kohustuste loetelu, kui turu-uuringuga tuvastatakse uued ebaõiglased äritavad.

Kuludega seoses on ette nähtud järgmine sisekontrollisüsteem:

Neid kuludega seotud riske saab leevendada paremini suunatud ettepanekute ja hankedokumentidega ning lihtsustatud menetluste kasutamisega, nagu on sätestatud viimases finantsmääruses. Rahaliste vahenditega seotud meetmeid rakendatakse peamiselt otsese eelarve täitmise raames korraldatavate hangete kaudu. Seega peetakse kaasnevaid seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riske (väga) väikseks.

Paljud neist riskidest on seotud nende projektide olemusega ning neid maandatakse asjakohase projektijuhtimissüsteemi ja projektijuhtimise aruandlusega, sealhulgas riskiaruannetega, mis esitatakse vajaduse korral kõrgemale juhtkonnale.

Sisekontrolli raamistik põhineb komisjoni sisekontrolli põhimõtete rakendamisel. Kooskõlas finantsmääruse nõudega on komisjoni rakendatava tulemustele keskenduva eelarve strateegia oluline eesmärk tagada kulutõhusus vigade ennetamiseks või avastamiseks ja parandamiseks kasutatavate juhtimis- ja kontrollisüsteemide kavandamisel ja rakendamisel. Seega nähakse kontrollistrateegiaga ette põhjalikumad ja sagedasemad kontrollid riskantsemates valdkondades ning tagatakse kulutõhusus.

Pidev seos poliitikatööga tagab paindlikkuse, mis on vajalik, et kohandada vahendid poliitika tegelike vajadustega valdkonnas, kus toimuvad sagedased muutused.

2.2.3. *Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme hinnang*

Kontrollikulud on hinnanguliselt väiksemad kui 3 % kogukuludest. Kontrollist saadav muu kui rahaline kasu hõlmab järgmist: parem hinna ja kvaliteedi suhe, heidutav mõju, tõhususe kasv, süsteemi täiustumine ja kooskõla õigusaktidega.

Riske hajutab tõhusalt kehtestatud kontrollisüsteem ning prognoositav veariski tase on väiksem kui 2 %.

2.3. **Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed**

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

Võetavate ennetus- ja kaitsemeetmete puhul keskendutakse juhtimiskoosolekute ja sidusrühmadega toimuvate kontaktide läbipaistvuse suurendamisele, järgides riigihangetega seotud parimaid tavasid, sealhulgas kasutades elektrooniliste riigihangete ja pakkumuste elektroonilise esitamise vahendit. Samuti hoitakse meetmetega ära ja tehakse kindlaks võimalikud huvide konfliktid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
		Liigendatud/liigendamata ¹	EFTA riigid ²	Kandidaatriigid ³	kolmanda d riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
1	03 02 ühtse turu programm (sh VKEd)	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI
1	02 04 05 01 digitaalse Euroopa programm	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI
7	20.0206 Muud halduskulud	Liigendamata	EI	EI	EI	EI

¹ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

² EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

³ Kandidaatriigid ja (kui asjakohane) Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik			1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond ¹							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
Tegevusassigneeringud – 03 02 Ühtse turu programm	Võetavad kohustused	(1)	Ei kohaldata	0,667	3,667	4,633	4,133	3,667	3,533		20,300
	Maksed	(2)	Ei kohaldata	0,333	2,167	4,150	4,383	3,900	3,600	1,767	20,300
Tegevusassigneeringud – 02 04 05 01 Digitaalse Euroopa programm	Võetavad kohustused	(1)	Ei kohaldata	0,333	1,833	2,317	2,067	1,833	1,767		10,150
	Maksed	(2)	Ei kohaldata	0,167	1,083	2,075	2,192	1,950	1,800	0,883	10,150
Programmi vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud	Kulukohustused = maksed	(3)	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata
Mitmeaastase	Võetavad	=1+3	Ei	1,000	5,500	6,950	6,200	5,500	5,300		30,450

¹ Elarve jaotus programmide vahel on indikatiivne.

finantsraamistiku RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU	kohustused		kohalda ta								
	Maksed	=2+3	Ei kohalda ta	0,500	3,250	6,225	6,575	5,850	5,400	2,650	30,450

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
Personalikulud		Ei kohalda ta	3,000	5,320	7,845	10,300	10,300	10,300		47,065
Muud halduskulud		Ei kohalda ta	0,050	0,675	1,125	0,625	0,575	0,525		3,575
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	Ei kohalda ta	3,050	5,995	8,970	10,925	10,875	10,825		50,640

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
------	------	------	------	------	------	------	------------------------	-------

									tat	
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Võetavad kohustused	Ei kohalda ta	4,050	11,495	15,920	17,125	16,375	16,125		81,090
	Maksed	Ei kohalda ta	3,550	9,245	15,195	17,500	16,725	16,225	2,650	81,090

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

Ammendavat loetelu oodatavatest tulemustest, mis programmi kohase finantssekkumisega saavutatakse ning vastavaid keskmisi kulusid ja arve, mida käesolevas punktis nõutakse, ei ole võimalik esitada, kuna tegemist on uue algatusega ja puudub minevikuandmete statistika, mille põhjal järeldusi teha.

Määruse eesmärk on i) kõrvaldada turutõrked, et tagada avatud ja tõhusa konkurentsiga digiturud innovatsiooni edendamiseks ja tarbijate valikuvõimaluste suurendamiseks, ii) lahendada sisule juurdepääsu kontrollijate ebaõiglase tegevuse probleem ning iii) suurendada sidusust ja õiguskindlust digiplatvormide keskkonnas, et tagada siseturu säilimine. Kõik need eesmärgid toetavad üldeesmärki tagada siseturu nõuetekohane toimimine (edendades tõhusat konkurentsi digiturgudel ning konkurentsile avatud ja õiglast digiplatvormikeskkonda).

Nende eesmärkide optimaalseks saavutamiseks on muu hulgas ette nähtud järgmiste tegevuste rahastamine:

- 1) määrata deklaratiivse menetluse teel kindlaks põhiplatvormiteenuste osutajad, kelle suhtes määrust kohaldatakse;
- 2) korraldada turu-uuringuid, muud uurimistegevust, jõustamistegevust ja järelevalvetegevust;
- 3) vaadata korrapäraselt läbi määruse konkreetsete elemendid ja hinnata määrust;
- 4) hinnata pidevalt kohaldatud meetmete tulemuslikkust ja tõhusust;
- 5) pidada, arendada, majutada, käitada ja toetada kesket teabesüsteemi kooskõlas asjakohaste konfidentsiaalsus- ja andmeturbestandarditega;
- 6) ekspertide järeelhinnangud (kui määratud); ja
- 7) katta muud halduskulud, mis on seotud eri meetmete rakendamisega, näiteks:
 - 7.i) töötajate lähetustega seotud kulud, sealhulgas kohapealsete kontrollide kulud;
 - 7.ii) koosolekute korraldamisega seotud kulud, nimelt nõuandekomiteede koosolekute kulud;
 - 7.iii) töötajate koolitamisega seotud kulud; ja
 - 7.iv) eksperdinõu hankimisega seotud kulud.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aastad	2021	2022 ¹	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
--------	------	-------------------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Personalikulud	Ei kohaldata	3,000	5,320	7,845	10,300	10,300	10,300	47,065
Muud halduskulud	Ei kohaldata	0,050	0,675	1,125	0,625	0,575	0,525	3,575
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 – vahesumma	Ei kohaldata	3,050	5,995	8,970	10,925	10,875	10,825	50,640

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud								
Personalikulud	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Muud halduskulud	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävate kulude vahesumma	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata

KOKKU	Ei kohaldata	3,050	5,995	8,970	10,925	10,875	10,825	50,640
--------------	---------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.

¹ Aasta N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Digiturgude õigusakt on uus regulatiivne algatus, mida võetakse arvesse teatistes „Euroopa digituleviku kujundamine“ sätestatud strateegilise tegevuskursi suunamisel. See on horisontaalset laadi ja hõlmab komisjoni eri pädevusvaldkondi, näiteks neid, mis on seotud siseturu, digiteenuste ja tarbijakaitsega.

Tagamaks, et ettevõtjad määrust kohaldaksid, tuleb ELi tasandil kehtestada eelkontrollid ja järelevalve, näiteks määrata sisule juurdepääsu kontrollijaid ning jälgida, kuidas nad nõudeid täidavad, võtta vastu mittevastavusotsuseid, hinnata eranditaotlusi, teha turu-uuringuid ning jõustada nendest tulenevaid otsuseid ja rakendusakte. Algatuse jaoks vajaliku eelarve ja töötajate arvu hindamisel on püütud leida sünergiavõimalusi ja võimalusi tugineda olemasolevale raamistikule, et vältida nullist ülesehitamise vajadust, mis nõuaks veelgi rohkem töötajaid, kui näeb ette praegune kalkulatsioon.

Kuigi kolme juhtiva peadirektoraadi ja komisjoni talituste personali, teadmiste ja taristu puhul võib leida sünergiavõimalusi, on algatuse tähtsus ja ulatus suurem, kui praegune raamistik kanda suudab. Lisaks peab komisjon suurendama oma kohalolekut digiturgudel ja kuna määruse sätetega nähakse ette ka tähtsajad, tuleb vastavate ülesannete täitmiseks eraldada vahendid viivitusteta. Nõutavate inimressursside ümberjaotamine kolmes juhtivas peadirektoraadis ei ole praegu kõiki muid jõustamisvaldkondi ohtu seadmata võimalik. Seetõttu on oluline paigutada töötajaid ümber ka väljastpoolt kolme juhtivat peadirektoraati, et saavutada mõlemad: nii algatuse eesmärgid kui ka kolme juhtiva peadirektoraadi eesmärgid.

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

Aastad		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised teenistujad)									
Komisjoni peakorter ja esindused			20	30	43	55	55	55	55
Delegatsioonides									
Teadustegevus									
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad: TTE) – AC, AL, END, INT ja JED ²									
Rubriik 7									
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	– peakorteris			10	17	25	25	25	25
	– delegatsioonides								
Rahastatakse programmi vahenditest ³	– peakorteris								
	– delegatsioonides								
Teadustegevus									
Muu (märkige)									

² AC – lepingulised töötajad, AL – kohalikud töötajad, END – riikide lähetatud eksperdid, INT – renditööjõud, JPD – noored spetsialistid delegatsioonides.

³ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

KOKKU		20	40	60	80	80	80	80
-------	--	----	----	----	----	----	----	----

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised teenistujad	Võtta vastu määramisotsuseid ja teha turu-uuringuid, mille eesmärk on määrata kindlaks sisule juurdepääsu kontrollijad. Jälgida loetelus määratud kohustuste täitmist ja võtta vajaduse korral vastu mittevastavusotsuseid Korraldada turu-uuringuid uute teenuste ja uute äritavade kohta Valmistavad ette ja koostavad kooskõlas käesoleva määrusega rakendusakte ja delegeeritud õigusakte
Koosseisuvälised töötajad	Võtta vastu määramisotsuseid ja teha turu-uuringuid, mille eesmärk on määrata kindlaks sisule juurdepääsu kontrollijad. Jälgida loetelus määratud kohustuste täitmist ja võtta vajaduse korral vastu mittevastavusotsuseid Korraldada turu-uuringuid uute teenuste ja uute äritavade kohta Valmistavad ette ja koostavad kooskõlas käesoleva määrusega rakendusakte ja delegeeritud õigusakte

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☒ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

Algatus on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu. Finantsmõju tegevusassigneeringutele kaetakse täielikult 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus digitaalse Euroopa programmi ja ühtse turu programmi rahastamispaketi raames ette nähtud eraldistest.

- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.
- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute kaasrahastust.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

Algatusel on järgmine finantsmõju muudele tuludele.

Tulu suurust ei ole võimalik prognoosida, kuna see on seotud ettevõtjatele määrukses sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest määratavate trahvidega.

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida: Peatükk 42 – trahvid ja karistused	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju						
		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)		
Artikkel			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

LISA

FINANTSSELGITUSELE

Ettepaneku/algatuse nimetus:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiturgude õigusakti

VAJALIKUKS PEETAVATE TÖÖTAJATE ARV JA NENDEGA SEOTUD KULUD

MUUD HALDUSKULUD

KULUDE HINDAMISEKS KASUTATUD ARVUTUSMEETODID

Personalikulud

Muud halduskulud

TÄIENDAVAD MÄRKUSED FINANTSSELGITUSE JA SELLE LISA KOHTA

Käesolev lisa tuleb lisada finantsselgitusele pärast talitustevahelise konsulteerimise algatamist.

Andmetabeleid kasutatakse finantsselgituses sisalduvate tabelite allikana. Need on rangelt üksnes komisjonisiseseks kasutamiseks.

Vajalikuks peetavad personalikulud

Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		KOKKU	
		TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud	TT E	Assigneeringud
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised teenistujad)																	
Komisjoni peakorter esindused ja	AD			17	2,550	25	3,750	37	5,550	47	7,050	47	7,050	47	7,050		33,000
	AST			3	0,450	5	0,750	6	0,900	8	1,200	8	1,200	8	1,200		5,700
• Koosseisuvälised töötajad ¹																	
Üldvahenditest rahastatavad	AC					6	0,480	10	0,800	15	1,2	15	1,200	15	1,200		4,880
	END					4	0,340	7	0,595	10	0,850	10	0,850	10	0,850		3,485
	INT																
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 – vahesumma				20	3,000	40	5,320	60	7,845	80	10,300	80	10,300	80	10,300		47,065

Haldusassigneeringute vajadused kaetakse kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades seda vajaduse korral lisaassigneeringutega, mida võidakse anda meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

¹ AC – lepingulised töötajad, AL – kohalikud töötajad, END – riikide lähetatud eksperdid, INT – renditööjõud, JPD – noored spetsialistid delegatsioonides.

Muud halduskulud

Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Peakorteris:								
Lähetus- ja esinduskulud	–	–	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,250
Nõuandekomiteed	–	0,050	0,100	0,150	0,150	0,150	0,150	0,750
Uuringud ja konsultatsioonid	–	–	0,500	0,900	0,400	0,350	0,300	2,450
Töötajate koolitamine	–	–	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,125
Info- ja juhtimissüsteemid	–	–	–	–	–	–	–	–
IKT-seadmed ja -teenused ¹	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 – vahesumma	–	0,050	0,675	1,125	0,625	0,575	0,525	3,575

¹ IKT: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia: konsulteerida tuleb informaatika peadirektoraadiga (DIGIT).

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Tegevusassigneeringutest (endised BA read) kaetavad tehnilise ja haldusabi kulud (v.a koosseisuvälised töötajad)								
– peakorteris	–	–	–	–	–	–	–	–
– liidu delegatsioonides	–	–	–	–	–	–	–	–
Muud teadustegevusega seotud juhtimiskulud	–	–	–	–	–	–	–	–
Muud eelarveread (märkige vajaduse korral)	–	–	–	–	–	–	–	–
IKT-seadmed ja -teenused ²	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 RUBRIIGIST 7 välja jäävate kulude vahesumma	–	–	–	–	–	–	–	–

1. KOKKU:								
2. Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud ja RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud	–	0,050	0,675	1,125	0,625	0,575	0,525	3,575

Haldusassigneeringute vajadused kaetakse kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades seda vajaduse korral lisaassigneeringutega, mida võidakse anda meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

² IKT: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia: konsulteerida tuleb informaatika peadirektoraadiga (DIGIT).

Kulude hindamiseks kasutatud arvutusmeetodid

Personalikulud

Digiturgude õigusakt on uus regulatiivne algatus, mida võetakse arvesse teatistes „Euroopa digituleviku kujundamine“ sätestatud strateegilise tegevuskursi suunamisel. See on horisontaalset laadi ja hõlmab komisjoni eri pädevusvaldkondi, näiteks neid, mis on seotud siseturu, digiteenuste ja tarbijakaitsega.

Tagamaks, et ettevõtjad määrust kohaldaksid, tuleb ELi tasandil kehtestada eelkontrollid ja järelevalve, näiteks määrata sisule juurdepääsu kontrollijaid ning jälgida, kuidas nad nõudeid täidavad, võtta vastu mittevastavusotsuseid, hinnata eranditaotlusi, teha turu-uuringuid ning jõustada nendest tulenevaid otsuseid ja rakendusakte.

Algatuse jaoks vajaliku eelarve ja töötajate arvu hindamisel on püütud leida sünergiavõimalusi ja võimalusi tugineda olemasolevale raamistikule, et vältida nullist ülesehitamise vajadust, mis nõuaks veelgi rohkem töötajaid, kui näeb ette praegune kalkulatsioon.

Kuigi kolme juhtiva peadirektoraadi ja komisjoni talituste personali, teadmiste ja taristu puhul võib leida sünergiavõimalusi, on algatuse tähtsus ja ulatus suurem, kui praegune raamistik kanda suudab. Lisaks peab komisjon suurendama oma kohalolekut digiturgudel ja kuna määruse sätetega nähakse ette ka tähtsajad, tuleb vastavate ülesannete täitmiseks eraldada vahendid viivitusteta. Nõutavate inimressursside ümberjaotamine kolmes juhtivas peadirektoraadis ei ole praegu kõiki muid jõustamisvaldkondi ohtu seadmata võimalik. Seetõttu on oluline paigutada töötajaid ümber ka väljastpoolt kolme juhtivat peadirektoraati, et saavutada mõlemad: nii algatuse eesmärgid kui ka kolme juhtiva peadirektoraadi eesmärgid.

1. Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIK 7**

• Ametnikud ja ajutised teenistujad

Eeldades, et määrus võetakse vastu 2022. aastaks, peab komisjon eraldama vajalikud vahendid, et tagada oma uute ülesannete täitmine, sealhulgas määrusega ette nähtud rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine.

Alates kohustuste kohaldamise kuupäevast (2022. aastal) on digiturgude õigusaktiga seotud uute ülesannete (sisule juurdepääsu kontrollijate määramine, nende kohustuste täitmise jälgimine, mittevastavusotsuste vastuvõtmine, eranditaotluste hindamine, turu-uuringute läbiviimine ning tulenevate otsuste ja rakendusaktide jõustamine) täitmiseks hinnangu kohaselt esialgu vaja täiendavalt (täistööajale taandatuna) 20 töötajat (17 AD + 3 AST) ning see vajadus suureneb 2025. aastaks (täistööajale taandatuna) 55 töötajani (47 AD + 8 AST).

• Koosseisuvälised töötajad

Alates kohustuste kohaldamise teisest aastast (2023) on digiturgude õigusaktiga seotud uute ülesannete (sisule juurdepääsu kontrollijate määramine, nende kohustuste täitmise jälgimine, mittevastavusotsuste vastuvõtmine, eranditaotluste hindamine, turu-uuringute läbiviimine ning tulenevate otsuste ja rakendusaktide jõustamine) täitmiseks hinnangu kohaselt esialgu vaja täiendavalt (täistööajale taandatuna) 10 töötajat (6 AC + 4 END) ning see vajadus suureneb 2025. aastaks (täistööajale taandatuna) 25 töötajani (15 AC + 10 END).

2. Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud**

• Ainult ametikohad, mida rahastatakse teadusuuringute eelarvest

• Koosseisuvälised töötajad – ei kohaldata

Muud halduskulud

3. Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIK 7**

Lähetus- ja esinduskulud

- Hinnanguliselt tuleb alates 2023. aastast igal aastal läbi viia 10 kohapealset kontrolli. Hinnanguliselt on keskmine kulu kontrolli/lähetuse kohta 5 000, eeldades, et kohapeal on (täistööajale taandatuna) kaks töötajat 5 päeva

Nõuandekomiteed

- Hinnangu kohaselt toimub 5 nõuandekomitee koosolekut 2022. aastal, 10 koosolekut 2023. aastal ja 15 koosolekut aastavahemikus 2024–2027. Kulud koosoleku kohta on hinnanguliselt 10 000 eurot.

Koolitus

- Personali koolitamise eelarve on oluline selles valdkonnas kvaliteedi ja eripädevuse tagamiseks. Kulud on hinnanguliselt 25 000 eurot aastas.

Uuringud ja konsultatsioonid

- Kulutusi on vaja teha kõrgelt spetsialiseerunud valdkonnekspertide värbamiseks, et saada vajalikku tehnilist tuge sisule juurdepääsu kontrollijate määramisel ja käesoleva määruse alusel kehtestatud meetmete järgimise kontrollimisel. Ajavahemikus 2023–2027 viiakse hinnanguliselt läbi 6–7 seireuuringut, mille keerukuse aste ulatub väiksest kuni väga suureni ning millega seotud lepingute väärtus jääb vahemikku 50 000–1 000 000 eurot. Eeldatakse, et vastavate ekspertide vajadus on perioodi alguses suurem.

4. Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGIST 7 välja jäävad** kulud

Ei kohaldata

Täiendavad märkused finantsselgituse ja selle lisa kohta

Ühtse turu programmi puhul jagatakse tegevuskulud peadirektoraatide DG COMP ja DG GROW vahel ning digitaalse Euroopa programmi puhul kannab need kulud peadirektoraat DG CNECT.

Halduskulud jagatakse peadirektoraatide DG COMP, DG GROW ja DG CNECT vahel.

--